

Množina mesečno 25 Din, za izuzetno 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan srijeta, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inozemstvo; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2990

Držimo, kar se držati da!

Pretekli ponedeljek je bilo v Ljubljani zborovanje zastopnikov Zadrugne zveze, kateremu smo že med tednom posvetili precejšno pozornost, a se nam zdi umestno, da o njem še enkrat izpregovorimo v nedeljski številki. Kajti, ako je polaganje računov te najvažnejše in največje slovenske gospodarske ustanove za nas vedno važen dogodek, je tokrat bil tem pomembnejši, ker se ga je osebnostno udeležil predsednik zveze in naš narodni voditelj dr. Anton Korošec, ki je ob tej priliki v jedrnatih besedah, kot je njegova navada, podal nekaj misli, ki jih moremo uporabiti ne le kot zelo primerno vodilo za naše narodno gospodarstvo, ampak nam v prenehanju pomenu lahko služijo tudi kot politične smernice za naš čas.

Gospod notranji minister nam je v svojem govoru očrtal naloge, ki jih mora izpolniti država, povedal je pa tudi, kaj moremo in moramo tudi mi sami storiti, da jo izvozimo iz težavnih razmer, v katerih tiči vse naše gospodarstvo. Kar tiče države, je padla jasna in nedvoumna beseda: Država mora pomagati, ona je dolžna priskočiti na pomoč posebnemu našemu zadrugništvu! Kajti velikanska večina denarja, ki se je nekoč iztekal v domače kraljevine denarne zavode in kreditne zadruge, gre danes v državne zavode, iz katerih pa ne priteka v isti meri nazaj, da bi oplojal gospodarsko življenje Slovenije. V tem je iskati velik del vzroka, da je nekoč gospodarsko tako razgibana Slovenija omtrela. Skoraj čisto pogrešamo obratnega kapitala, ki ga v Sloveniji sicer nikdar ni mnogo zbral zasebni kapitalizem, — ker je dežela revna —, pač pa naše kreditno zadrugarstvo, ki je s prihranjenimi vinarji malega človeka umelo gospodariti in dvigniti gospodarsko gladino naše dežele. Temu zadrugarstvu mora danes v dobi splošnega gospodarskega zastoja in krize država s primernimi gospodarskimi injekcijami prihraniti na pomoč in ga dvigniti iz omtrelosti. Država se mora zavedati, da je to tudi njej v največjo korist. V dobi splošnega osiromašja more namreč le še zadrugništvo zbrati toliko kapitala in denarja, da je najnujnejše gospodarsko življenje sploh še mogoče.

Napačno pa bi bilo, ko bi vse le od države pričakovali. Menda nas je že izučila izkušnja, da smo tedaj najboljše vozili, ko smo od nje pričakovali čim manj, pač pa v prvi vrsti zidali na sebe. Treba je, da zopet zaupamo sebi in svojemu delu. Več zaupanja! — to je klic, ki smo ga vedno znova naglavljali v tej ali drugi obliki na krog zvestih v časih, ko se je zdelo, da je noč brez konca in tema brezbrežna; več zaupanja nam kliče naš voditelj že tudi danes, ko se je vendarle pričelo jasnosti. Le medsebojni veri in zaupanju se moramo zahaljati, da v dolgih viharnih letih ni bilo vse razdejano, da ni vse klonilo in bilo izravnano z zemljo.

Ali naj obupamo nad zadrugno mislijo, ki se je v trdih desetletjih izkazala kot najbolj socialen, koristen in našim razmeram nad vse primeren način gospodarjenja? Prav pa je, da smo s trpkimi izkušnjami ozdravljeni pred gospodarsko gigantizacijo, ki smo jo kanili na zadrugništvo zgraditi. Toda to se je zgodilo tudi drugod in ne vedno na manj boleč način. V Nemčiji na primer, kjer so dosedaj med vsemi državami Evrope kazali največ ljubezni do velikanskih podjetij in se v nemalosti do gospodarske konkurence in truste — vidimo naenkrat popoln obrat: vračajo se k mali podjetnosti, kakršno zmoreda obrtnik in kmet, in na tej gradi svoje novo gospodarstvo. Tok časa se je v gotovem smislu obrnil nazaj, ali bolje, ljudje pričenejajo popravljati svoje gledanje o tem, kje je res gospodarski napredek in kje je le jalovo naplovanje. Pojavlja se živo stremljenje, ki ga je anglijski socialni filozof Ruskin tako čisto napovedoval v svojih prividih — iziti iz mest, pustiti veliko industrijo in se vrniti nazaj v malo gospodarstvo, ki še daleč ni tako gospodarsko riskantno. Pojavlja se želja po nečem podobnem, s čimer je Gandi skušal preprečiti angleško industrializacijo Indije. Ni moglo zanikati, da ne bi vsaj deloma uspel. Na temelju malega gospodarstva vemo, da se danes grade kar celi novi družabni in gospodarski sistemi — ki so res da zaenkrat še bolj socialni, kot gospodarski, — namreč korporativizem. V korporativizmu je obrt, poljedelstvo in malo zadrugarstvo temelj narodnega gospodarstva. Toda mislimo, da mora prav isto veljati za vsak zdrav gospodarski sistem!

Zato ne obupajmo nad svojo revščino, ampak držimo, kar se držati da! Zopet se moramo privaditi na malo gospodarstvo, nam naroča g. dr. Korošec. Ni dvoma, da imajo baš pri nas konsumne in kreditne zadruge, kakor tudi ostalo zadrugništvo, še lepo bodočnost. Priznamo odkrito, da v čem drugem bodočnosti za naše gospodarstvo sploh ne vidimo. Odkod bi bilo dokazovati, kako neprecenljive važnosti je bilo zadrugništvo v boju s kapitalizmom zlasti za malega človeka. — Toda tudi ko bi prodira korporativna miselnost, kar ni izključeno, vemo, da jo je za zadrugarstvo mogoče prav lepo združiti. Moremo reči še več: korporativizem, kakor ga ima Italija in Nemčija, more pri nas popolnoma nadomestiti visoko razvito zadrugništvo, kakor je izraslo iz naših tal. — Zadrugništvo pa je tudi najboljša gospodarska obramba proti državnemu socializmu, ki ima tudi pri nas mnogo pristašev, posebno med marksisti. Za nas predstavlja državni socializem izvestno nevarnost že na samem vzgojnem področju, ker zmanjšuje zasebno iniciativno, slabi samopomoč in prijateljsko vzajemnost. Poedinci in narodi se navadijo, da pričakujejo vse od države in da postaja državna podpora neobhodno potrebna tudi v slučajih, ko bi si ljudje sami mogli pomagati. Poleg tega uvaja državni socializem v državno upravo neznošen birokratizem, ki požira silno veliko denarja.

Zadrugništvo je par excellence postala naša gospodarska oblika. Žalivelo bo, samo da se ga oklenemo z novim zaupanjem, z veselim optimizmom. Imeti pa moramo seveda pred očmi, da v tako težki prehodni dobi ni mogoče, da bi vse bilo takoj na višku. Zato se tudi ne bomo udajali črne pesimizmu ter temoglednim nezaupanjem, ki iz oblakov, ki so na obzorju vedno, prerokujejo samo črno nesrečo za naš narod!

Držimo, kar se držati da, tudi v — politiki! Danes vidimo po vseh državah Evrope veliko politično razvrzanost. Razkrojevalni proces, ki je na-

Kraljica Marija o zaščiti otrok

Kraljica Marija vabi v ganljivem pismu na jugoslov. kongres za zaščito otrok

Belgrad, 23. novembra 1935. Med najtežja in najbolj pereča socialna vprašanja naše države spada vprašanje načrtno organizacije otroške zaštite. Imamo 4.611.600 otrok, ki potrebujejo temeljito in načrtno organizirane socialne zaštite. Da bi to veliko delo po načrtu izvedli, so nedavno tega ustanovili osrednjo organizacijo za zaščito dece, nekako zvezo ustanov za zaščito dece, pri kateri sodeluje zasebna, socialna in humanitarna inicijativa, kakor tudi zastopniki državnih in samoupravnih ustanov za zaščito dece. Tej vrhovni organizaciji, ki bo delo za otroško zaščito razpredla po vsem ozemlju naše države, je ime »Jugoslovansko združenje za zaščito dece«.

V tem združenju, ki je postalo član mednarodne unije v Zenevi, je nad 200 naših organizacij in društev.

Glavni odbor združenja je sklical prvi manifestacijski kongres za zaščito otrok. Kongres bo v Belgradu. Otvorila ga bo Nj. Vel. kraljica Marija. Kongres se začne 30. t. m. ob 10 dopoldne v veliki dvorani novega Kolarčevega vseučilišča. Na tem prvem jugoslovanskem kongresu za zaščito otrok bodo razpravljali o vprašanjih zaščite za otroke brez domov, o rasni higijeni in za-

ščiti otrok. Podrobni program kongresa bo objavljen kasneje.

V zvezi s tem prvim kongresom za zaščito otrok je blagovolila Nj. Vel. kraljica Marija poslati jugoslovanski javnosti in jugoslovanskemu narodu pismo, v katerem se zavzema za popolno zaščito jugoslovanske dece. Pismo se glasi:

Jugoslovanskemu združenju za zaščito dece! Jugoslovanski naraščaj naj bo ponos našega naroda in glavni stebel veličastne zgradbe naše države. V svojih prsih nosi bodoče usodo našega naroda. Zato je vseh nas dolžnost, da na kar moči idealen način pospešimo razvoj vse naše dece in da posvetimo svojo največjo pozornost bodočnosti svojega ljudstva — svojim otrokom.

Sredstva, ki jih bomo potrebovali za svoje otroke, bodo obrnila najlepše sadove. »Prava štednja ni štednja na otroku, marveč štednja za otroka!« Zato naj se iz javnih in zasebnih virov zbirajo čedalje večje sredstva in uporabljajo za načrtno zaščito dece. Poleg državne zaštite morajo našim otrokom posvetiti vso svojo pozornost tudi naše občine, zlasti pa naša mesta.

Najuspešnejše metode za otroško zaščito bodo izvedljive le na podlagi resnega študija. Poleg

obilne dobre volje je potrebno ogromno strokovno znanje s primernimi življenjskimi izkušnjami.

Z zadovoljstvom pozdravljam prve korake naše jugoslovanske unije za zaščito dece na potu k njenim lepim in višim ciljem. Naj bi v vse vrste našega ljudstva prodiral občutek odgovornosti napram deci in bodočim pokolenjem, naj bi prišlo do zdravega sodelovanja zasebne inicijative s javnimi organi, tako da bi s strokovnjaki iz vseh naših krajev poiskali najboljše metode otroške zaštite.

Prvi jugoslovanski kongres za zaščito dece ki ga združenje priredi ta mesec, bo v Belgradu. Kongres bo pospešil proučitev vprašanj naše otroške zaštite. Iskreno želim, naj bi za kongres uspešno vladalo vsestransko zanimanje med uradnimi organi in zasebnimi dobrotniki, kakor med strokovnimi delavci in prostovoljnimi sodelavci na področju naše otroške zaštite.

Naj unija vztraja s svojimi prizadevanji in doseže najlepše uspehe v korist naših otrok, ki so up našega ljudstva in nosilce njegove sreče bodočnosti!

Belgrad, novembra 1935.

Marija I. r.

Finančni zakon k proračunu

Belgrad, 23. nov. m. Skupno s proračunskim predlogom za leto 1936-37 je finančni minister predložil tudi finančni zakon za leto 1936-37, katerega glavne odredbe so naslednje:

Splošna določila

Med splošnimi določili določa finančni zakon, da znašajo redni in izredni izdatki skupno 10 milijard 307.040.784 Din in redni ter izredni dohodki prav toliko. Del, ki pripade državi od dobička Narodne banke, se bo vključil državi v dobro. Sodišča, pri katerih odposlanci finančnega ministra ali finančnih direktorjev zahtevajo odškodnino od onih oseb, ki so oškodovale državno blaginjo, bodo smatrala take zahteve kot nuje. Materialni izdatki in izdatki na dnevnih delavcem državnih gospodarskih podjetij in ustanov se morejo povečati le na račun dohodkov teh ustanov in to do 5% z rešitvijo resnega ministra, do 10% po odloku finančnega ministra, preko 10% pa z odlokom ministrskega sveta. Pravosodni minister mora v soglasju s finančnim ministrom vsake čistih dohodkov produktivnih vrst gospodarstva in industrije v kaznivinskih zavodih uporabljati za plačevanje materialnih izdatkov teh zavodov, za zgradbe kaznivinskih zavodov in sličnih zavodov. Izplačila neplačanih obvez iz prejšnjih let se bodo dajala iz nepotrošenih ostankov monopolskega posojila. Terjatve državnih podjetij in ustanov, ki so nastale v času od 1. januarja 1919 do 31. marca 1935 zaključno, se bodo odpisale na breme obrtnega kapitala glavne državne blaginje. Pri nabavah v inozemstvu, ki se plačujejo v tujem denarju, bodo naredbodajaleci iz angažiranih kreditov pokrili razlike, ki se pokažejo v razliki po kurzu v času angažiranja kredita do dneva izplačila.

Poština hranilnica z vsemi podružnicami se oprošča plačila obresti na vloge in vplačila na čekovnih računih.

Pooblastila

Med pooblastili so najvažnejša ona, ki jih imajo posamezna ministrstva in sicer:

Finančni minister

Finančni minister ima pooblastilo: 1. Da sme odobriti Narodni banki kraljevine Jugoslavije, da izda v obtok nove bankovce po 500 Din. 2. Da lahko vsa ona posojila in državne terjatve, za katere državno pravobranilstvo na temelju rednih zakonskih dokumentov ugotovi nemožnost izterjanja, odpiše v breme obratnega kapitala glavne državne blaginje. 3. Da od časa do časa odreja vrednost državnih in od države zajamčenih obveznic, če se iste sprejemajo kot jamstvo po borznem tečaju. 4. Da vse obveznice državnih posojil, ki pripadajo državnim blagajni, uporabi za povečano amortizacijo dotičnega posojila, ki mu obveznice pripadajo. 5. Če predstavništvo ne bi odobrilo carin, določenih po čl. 15 zakona o splošni carinski tarifi, se razlika ne bo mogla niti zahtevati niti po-

vrniti. 6. Da lahko odobri upravi državnih monopolov za materialne potrebe tudi večje izdatke v proračunu, če predvideni izdatki ne zadostujejo. 7. Da lahko odobri upravi državnih monopolov, da se v breme obratne glavnice razbremeni za zneske obrestnih vplačil in vseh stroškov v zvezi s posojilom 10 milijonov frankov v l. 1931. 8. Da odobri Poštni hranilnici, da sme v teku prihodnjega proračunskega leta nabaviti inventar do zneska 1.500.000 Din. 9. Da odreja višino denarne kazni po zakonu o kazenskih sankcijah za prekrške predpisov pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

Glavne določbe o državnih posestvih so sledeče: Finančni minister se dalje pooblašča, da sme dati na javno licitacijo državne nepremičnine, ki ne prinašajo državi dovolj dohodkov v primeri z njih prometno vrednostjo. Za ona posestva, ki imajo vrednost do 1 milijona Din, odloča o prodaji ministrski svet. Za posestva z vrednostjo nad 1 milijon Din pa izdaja sklep ministrski svet po odobritvi narodnega predstavništva. Vse državne oblasti in ustanove, ki upravljajo nepremična državna posestva, pa jim niso potrebna v celoti ali pa v posameznih delih, so dolžna ta posestva ali del istih staviti na razpolago finančnemu ministru.

Uredbe o davkih, taksnah in trošarinah so v glavnem sledeče: Okrajni pomožni skladi so prosto plačevanja davkov in vseh ostalih državnih dajatev v vsem svojem poslovanju. Neposredni davki na državna zemljišča in poslopja se v l. 1936 ne bodo predpisovali. Osnovni davek na dohodke od zemljišč za l. 1936 se zniža za 10 od katastrskega čistega dohodka. Kot izredni doprinos za l. 1936-37 bodo plačevali obvezanci uslužbenskega davka 1% od svojih prejemkov.

Prosvetni minister

Prosvetno ministrstvo se pooblašča, da lahko izvrši razdelitev kreditov, odobrenih za subvencije in pomoči, do zneska 50.000 Din.

Učiteljsko

Učitelji ljudskih, meščanskih, srednjih in strokovnih šol, kakor tudi učiteljski nadzorniki se lahko dodelijo na delo v druge šole v prosvetno ministrstvo, v ministrstvo za telesno vzgojo naroda, k banskim upravam, k okrajnim nateštvo kot prosvetni referenti. Dalje se lahko namestijo kot prosvetni referenti, delegati, direktorji in učitelji v inozemstvu kot tudi v kulturnih in prosvetnih društvih, ki imajo svoje šole in internate. Ta dodelitev je lahko daljša od treh mesecev, izjemni § 80 uradniškega zakona. Ti uslužbenici pa nimajo pravice do dnevnice po predpisih uredbe o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbenec. Dodelitev se lahko vrši pri učiteljih ljudskih šol samo v krajih službovanja, pri učiteljih drugih šol pa tudi izven kraja službovanja. Dodeljeni ali narodni učitelji imajo pravico do stanarine iz proračuna prosvet-

nega ministrstva, v banovnah iz banskih proračunov iz prihrankov osebnih prejemkov. Učitelji ljudskih šol, dodeljeni meščanskim šolam, imajo pravico do stanarine iz občinskih proračunov. Učitelji ljudskih šol, ki so si pridobili kvalifikacijo učiteljev meščanskih šol, se lahko brez pogojev § 101 zakona o ljudskih šolah postavljajo v kraje, kjer so meščanske šole in dodeljuje na delo v te šole. Okrajni šolski nadzorniki kakor tudi funkcionarji teh poklicev bodo prejemali svoje prejemke iz kreditov, ki so določeni za plačilo prejemkov teh učiteljev.

Gledališča

Tri osrednja državna gledališča v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani uživajo državno podporo v kritje osebnih izdatkov, določenih v državnem proračunu, ter zavarovanje zgradb in inventarja. Vsi ostali izdatki spadajo v breme celokupnih dohodkov teh gledališč, in to po posebnih proračunskih predpisih, odobrenih po prosvetnem in v sporazumu s finančnim ministrom. Štiri oblastna gledališča v Mariboru, Skopliu, Sarajevu in Osijeku se vzdržujejo s svojimi dohodki in subvencijami ter proračunu, ki ga odobri prosvetni minister. To določilo velja tudi za banovinska gledališča s tem, da njihov proračun odobri ban. Vsa omenjena gledališča so onemogočena plačevanja taks po tarifi 99 a-l. zakona o taksah.

Šolanje v inozemstvu

Nadalje vsebuje finančni zakon v pooblastilih prosvetnemu ministru določila, da morajo državljani kraljevine Jugoslavije bodisi v državi ali izven nje, če se žele šolati na katerikoli šoli v inozemstvu, imeti za to predhodno odobritev prosvetnega ministra. Vsem onim, ki bi odšli na katerokoli šolo v inozemstvu brez te odobritve, se jim to šolanje ne bo priznalo.

Zunanji minister

Med pooblastili zunanjemu ministru je določilo, da se za posebne zaupne kredite smatra 10.300.000 Din. Naslednje pooblastilo za to ministrstvo se nanaša na plačevanje diplomatskega osebja v inozemstvu. Končno je za to ministrstvo tudi pooblastilo, da se lahko uradniki zunanjega ministrstva ter konzularnih zastopstev v inozemstvu po soglasnem predlogu ministrskega sveta stavijo na razpoloženje po potrebi službe s tem, da v tem položaju ne morejo ostati delj ko tri mesece.

Vojni minister

Med pooblastili za vojni ministerstvo so najvažnejša naslednja: Vojni minister je pooblaščen, da lahko izroči finančnemu ministru vsa za vojsko nepotrebna vojaška poslopja, zemljišča ter material v svobodno razpolaganje. Vse dohodke državnih poslopij in zemljišč, ki so dana v najem častnikom, podčastnikom, uradnikom, uslužbenecem, strokovnim delavcem v obratih vojnega ministrstva, se vnese v blaginje vojnega ministrstva v obstoječi fond. Finančni minister je pa pooblaščen, da lahko stavi na razpolago vojnemu ministru

sproten sleherni trdni obliki in ustaljeni formi, ki sovraži vsako avtoriteto, ta negativističen duh je zajel tudi našo državo. Vedno bolj se kaže, da je večletna diktatura JNS v naši državi proces političnega razpadanja s svojo politično brezplodnostjo le pospeševala, ne da bi znala ustvariti nove, življenja zmožne politične ideje. Zato vidimo, da je v samem nacionalističnem taboru vse polno struj, ki gredo zelo daleč vsakebi, kar nam je dokazala, če je bilo to sploh še potreba, neuspela politična akcija takozvanih pohorcev, ki si je več mesecev krčevito prizadevala, spraviti vse te razbite ude na skupni imenovalec. Ni mogoče več dvomiti, da bodo prve svobodne volitve JNS v vseh svojih ostenkih priletele med politične mrtvice. Pomikanje skupne ideologije in vsaj najpotrebnejše strankarske povezanosti pa opazujemo tudi pri takozvani izvenparlamentarni opoziciji, kar moramo radi želje, da se naša država čim prej povrne k demokraciji, v resnici prej obžalovati, kakor pa se radi nje radovati. Demokracija brez strank ni mogoča!

Vladna JRZ si prizadeva da bi brez pritiska od zgoraj, brez vladnega aparata, zgolj iz ljudstva

ven in le na ljudski volji organizirala narod v svojih vrstah. Gre za to, da se vendar še enkrat med Srbi, Hrvati in Slovenci najde večina, ki bo pripravljena nositi breme odgovornosti za državno politiko, da se ji ne bo treba naslanjati ne na diktaturo, ne na bajonete. Vsakdo čuti, da je po toliki politični razvrzanosti in po tolikem političnem sovraštvu, ki je naše medsebojne domače odnose zastrupljalo, to nad vse težko delo, zlasti ker istočasno vsajana opravičena zahteva po mnogih političnih, socialnih in gospodarskih reformah, ki jih dolgo ne bo mogoče odlašati.

Toda, če so kljub temu organizacijski uspehi JRZ po državi zadovoljivi, so v Sloveniji sijajni! Pokazalo se je, da je bivša SLS, ki vstopa v JRZ kompaktno, ostala nedotaknjena od vseh političnih viharjev in intrig, ki so se poslednja leta pletle okrog nje in njenih voditeljev. Organizacijo nove stranke je bilo mogoče izvesti gladko, brez zaprek, prvo v državi. Danes se v Ljubljani sestane že banovinski zbor, ki bo imel nalogo, da izvoli strankarski odbor za Slovenijo. Za nas je to važen politični dogodek, ker se prvič po mnogih letih dogaja, da se v Ljubljani sestanejo politični za-

stopniki, ki niso izraz volje žandarjev in ne okrajnih glavarjev, temveč jih je ljudstvo svobodno izbralo iz svoje srede. Vidimo staro gardo, pomlajeno z novimi političnimi silami, katerih naloga bo, okrbeti za politično kontinuiteto. Mnogo jih je med njimi, ki so v preteklih letih bili politično preganjani, krivično zapostavljeni, iz javnega življenja nasilno in sramotno izrinjeni, eden in drug je moral tudi v ječo in pregonstvo. Toda, ker so ljudstvu ostali zvesti, jim je ostalo zvesto tudi ljudstvo. Danes bodo imeli čast, da zopet enkrat govorijo v imenu našega slovenskega naroda in da ga zastopajo na prvem našem ljudskem parlamentu po dobi diktature. Ko se bodo zgrnili okrog v zvestobi in trpljenju mnogo preizkušenega narodnega voditelja dr. Antona Korošča, želimo, da bi tudi vsi njihovi sklepi bili narekovani od vodilne misli tovarištva in prijateljstva: držimo, kar se le držati da! Le tako bomo v potrpljenju in medsebojni zvestobi rastle in se politično kreple. Le tako bo mogoče, da bo politično vodstvo vodilo narod k tistem cilju, ki je res naš narodni smoter, in mi pokazalo tudi pravo pot, ki do tega cilja vodi.

obratni kapital v znesku 5 milijonov Din radi nabave in izdelave kompletnih jahalnih naprav za rezervne častnike in obveznike jahalnih edinic.

Kmetijski minister

Finančni zakon daje pooblastila kmetijskemu ministru, da se višek dohodkov državne razredne loterije 25.212.000 Din lahko porabi za pokrpitev izdatkov državnega kmetijskega sklada s tarifno podstavko 4 § 44 zakona o pospeševanju kmetijstva. Ta znesek se mora vplačati pri Privilegirani agrarni banki v korist tekočega računa „Državni kmetijski skladi.“

Minister za gozdove

Minister za gozdove in rudnike ima v finančnem zakonu pooblastilo, da iz svojih sredstev zadrži največ 80 milijonov Din kot posojilo na račun obratnega kapitala za vse državne rudnike, gozdove in industrijska podjetja kakor tudi za lastno rezijsko, ki ga je pa dolžan vrniti ob koncu proračunskega leta. Minister za gozdove in rudnike se pooblašča nadalje da:

1. da iz tekočih gozdnih in rudniških dohodkov za l. 1936-37 odreja izplačila vseh vrst državnih davkov in samopravnih davkov, 2. da izdela in proizvede za potrebe vojaških ustanov in ostalih državnih samopravnih uradov državnih industrijskih podjetij brez licitacije, 3. da se po elementarnih neizoglednih porušene gloste prodaja brez licitacije, 4. da se lahko podeli obilnost, zemljiškim zajednicam, imovnim občinam, javnim ustanovam, privlačnim osebam brezplačno sadike iz državnih drevesnic in brezplačno tudi seme.

Dalje ima minister za gozdove in rudnike pooblastilo, da lahko po davčnih oblasteh izterja vse dolžne davčne rudarske davke, izvršilno kazen, izrečeno na podlagi rudarskega zakona, vse dolžne tekočega in prejšnjih let od rudarskih in plavarskih podjetij brezplačno skladiščam za zavarovanje delavcev in pomočencev v podjetjih, ki spadajo pod rudarski zakon, vse dolžne rudarskih in plavarskih podjetij na račun davčnih zaslužkov, če bi bile terjatve delavcev iz kateregakoli varstva v nevarnosti.

Nadalje se lahko diplomirani gozdni inženjerji postavljajo za uradniški pripravni volonterji brez prejemkov. Čas, ki ga bodo prebili v tem svojstvu, se bo računal v službena leta in bodo mogli polagati izpiti pri samem vodstvu gozdarstva. S tem država ne prevzema obvez, da jih bo vzela v državno službo, a po normalnem potu bodo imeli prednost pri nastavljanju.

Min. za telesno vzgojo

Minister za telesno vzgojo ima pooblastilo, da redne podpore Zvezi Sokola kraljevine Jugoslavije za sokolska društva in kmetijske sokolske vrste izplačuje podzveze v mesečnih obrokih po določilih ministrstva za telesno vzgojo.

Ostala pooblastila

Med ostalimi odredbami so najvažnejša naslednja: § 43. pravi, da je pooblaščen ministrski svet, da lahko izdaja uredbne z zakonsko močjo zaradi ureditve in olajševanja gospodarskih razmer v državi kakor sploh pospeševanja gospodarske delavnosti. Vse te uredbe stopijo v veljavo na dan objave, a se morajo takoj predložiti narodnemu predstavništvu.

V § 44. se ministrski svet pooblašča, da podvzema vse v okviru zakonov potrebne ukrepe, ki bi imeli za posledico izvrševanje gospodarstva, razmer, Ministrski svet bo dalje izvrševal revizijo osebnih izdatkov, honorarjev, nagrad in drugih posrednih prejemkov, ki jih uživajo državni uslužbeni po dosedanjih predpisih poleg njihovih rednih zakonskih prejemkov, ter bo omejil te prejemke na največ 50% rednih prejemkov. Zaradi sistematiziranja mest v državni službi bo ministrski svet proučil število osebja ter vsega poslovanja posameznih državnih uradov ter bo po potrebi izdajal odloke o ukinitvi ali spojitvi uradov, ki se kažejo odveč.

§ 45. določa: Sklepi o sprejemu uslužbenec v državni ali samopravni službo, kakor tudi sklepi o napredovanju in imenovanju istih v višje skupino se lahko izdajo šele potem, ko so pristojni organi ugotovili, da obstoji prosto mesto in prost proračunski kredit. Za kredit, ki bodo tako predloženi v odobritev pristojnemu ministru, odloči pooblaščen organ, bodo le-ti odgovarjali

Resnica o sporu v društvu jug. obrtnikov

Iz krogov obrtnikov smo prejeli:

V petkovi številki »Glasa naroda« je bil objavljen daljši članek, ki na vse pretego hvali g. Pičmana, kako je z energično gesto zatrl nastali spor v DJO ter pometel svoje najboljši sodelavce iz imenovane organizacije, kateri predseduje. — Resnica je, da je g. Pičman skliceval razne seje in sestanke ljubljanske podružnice, katere odbor je po daljšem oklevanju izključil v članke omenjena dva gospoda, namreč g. Simena in g. Košaka, in to par ur pred sejo Osrednjega društva. S tem aktom je hotel g. Pičman na grd način preprečiti izključitvama dostop na sejo, da bi se isti dva braniti ne mogli.

Sejo osrednjega društva pa sta se gg. Simen in Košak kljub temu udeležila. — Na tej seji je govorilo mnogo odbornikov, ki so obsodili početje ljubljanske podružnice ter izključitve prej imenovanih niso vzeli na znanje, in so zahtevali, da se njuna storjena krivica popravi. Toliko resnice na hudo, kar lahko potrjuje vsi udeleženci te seje, katerih je bilo nad 30 iz vseh krajev dravske banovine.

Glede konference v Zidanem mostu pa je bilo v izjavi pojasnilo, da je g. Pičman, ko je zvedel, da je sklicana, razposlal okoliščno vsem podružnicam, da naj se te konference ne udeležijo, ker je ni on sklical.

S to okoliščno pa je dosegel hujšo nasprotno. Udeležba je bila častna, 22 delegatov, ki so zastopali 14 podružnic.

Konferenca je vodil g. Hraščelj, ki je bil izvoljen za predsednika zborovanja. Graja je postojala g. Pičmana in nam je nerazumljivo, da je g. Pičman dobil od te konference tako lažljiva poročila kot jih navaja članek v »Glasu naroda«.

Glede politične čistote in izvenstrankarske g. Pičmana pa so bili prebiti razni pisani dokazi, iz katerih je razvidno, kako je g. Pičman zanesel politiko v društvo, o čemer danes kljub jasnim dokazom nič slišati več.

Mi samo želimo, da društvo ostane čisto in nepolitično, kakor predvidevajo že njegova pravila. Toda oseba g. Pičmana nam ne daje nikakega povesta, da bo društvo poslovalo res objektivno in nepristransko. Zato zahtevamo, da napravi prostor boljšim zastopnikom obrtništva.

Tako blatenje političnih tovaršev, kot ga pri- nima omenjeni članek v »Glasu naroda«, na ubija ugled obrtništva v javnosti.

solidarno za povrnitev škode po zakonu o glavni kontroli, če za izdajo teh in proračunskih mesta in kredita. Dejstvo, da napredovanje ali imenovanje na obremenjuje z ozirom na § 4. zakona o naknadnih izrednih kreditih za proračunsko leto 1935-36, se ne bo smatralo, da obstaja prosto proračunsko mesto in kredit. Na breme svobodnega kredita enega uradnika višje skupine se more postaviti samo en uradnik višje skupine s tem, da se ne more prekoračiti niti število niti skupna vsota kredita, odobrenega v proračunu.

Notranji in zunanji minister moreta postavljati in nameščati uslužbence svojih strok v melah skupnega števila in kreditov, odobrenih za osebne izdatke po proračunu, brez oziroma na njih število in kredite, odobrene s istim proračunom v ministrstvu in posameznih banških upravah, oziroma zastopstvih v inozemstvu in njih področnih ali ostalih ustanovah. Prejemki, izplačani po rešitvi o službenem razmerju, ki so razveljavljeni z razsodbo državnega sveta, se bodo izterjali od uslužbenec, na katere se sodba nanaša. Uradniki, ki so take rešitve pripravili in predložili v odobritev pristojnemu ministru, so za to pooblaščenim odgovorni za nadoknado škode, ako za sprejetje take odločbe manjka posebnih in jasnih predpisov in zakonskih pogojev in ako ni možnosti izterjanja od uslužbenec, na katere se razveljavljena odločba nanaša. Izplačila vseh mesečnih prejemkov ministrov brez poročila se bo vršilo iz rezervnih proračunskih kreditov. Osebnih in pokojninskih prejemkov državnih uslužbenec civilnega reda in uslužbenec državnih prometnih ustanov ter uslužbenec vojnega in civilnega reda v vojnem ministru, vpokojenih v teku tekočega proračunskega leta, se bodo izplačevali iz kreditov za vpokojitve in podpore, odobrene v državnem proračunu. To velja tudi za izplačila družinskih pokojninskih prejemkov družinam umrlih uslužbenec odločno vpokojenec v teku tekočega proračunskega leta. Izvršitev tega bo predpisal finančni minister. Osebnih vpokojenec, državnih in samopravnih, ne morejo biti zaposleni pri državnih podjetjih.

Osebnih vpokojenec, državnih in samopravnih, zaposlenih v banovski ali občinski službi, oziroma pri podjetjih in zavajih, s katerimi je združena pravica do pokojnine, pripadajo, dokler služba traja, zmanjšani pokojninski prejemki. Izvzemli draginskih doklade, in sicer: 1. za četrtino onih, katerih mesečni bruto dohodek od dne zaposlitve znaša več kakor 600 do 1499 Din, 2. za tretjino onih, katerih mesečni bruto dohodek znaša več kakor 1500 do 2499 dinarjev, 3. za polovico onih, katerih mesečni bruto dohodek znaša 2500 do 4999 Din. — Preje omenjenih vpokojenec kakor tudi upokojenec invalidov, zaposlenih pri državnih ali samopravnih podjetjih in katerih mesečni bruto dohodek znaša več kakor 5000 Din, ne pripada pokojninski prejemek. S temi odredbami se ne posega v predpise oredbe o draginskih dodatkih državnih upokojenec. Podpore, ki se izplačujejo iz državnih blagajni na podlagi zakona o podporah z dne 16. januarja 1929, se ne morejo vzeti v izveščbo za nikake terjatve. Ta odredba velja za ves čas, v katerem se plačujejo vse podpore pri državnih blagajnah.

Člani komisij za pogojanje državnih strokovnih izpitov in višjih državnih strokovnih izpitov, kjer ti obstajajo, nimajo pravice do nobene nagrade niti od države niti od kandidatov. Preneha veljati vse zakonske določbe, s katerimi je bilo izdano odobrenje glede licitacij in pogodb za nabave, izdelave in prodaje.

§ 49 predloženega fin. zakona določa, da se ne bodo plačevala najemnine za ona državna poslopja, ki se uporabljajo za urade banških uprav. Istotako se ne bodo plačevala najemnine za ona poslopja, ki se uporabljajo za državne urade in ustanove. V meslih, kjer se meščanske in narodne sole nahajajo v državnih in ne v občinskih poslopih, bo občina dolžna popravljati in vzdrževati ta poslopja s svojimi sredstvi, če državi ne bo plačevala nikake najemnine.

§ 50 določa, da morajo ob priliki premestitve vsi oženjeni organi finančne kontrole biti razrešeni svoje dotedanje dolžnosti za mesec dni, ne poročeni in vdovci brez otrok pa za 14 dni. Izvzete so samo določbe § 100 uradniškega zakona.

§ 51 določa, da se za državne ustanove ne more zahtevati nobenih samopravnih davkov. Ta določba pa se ne nanaša na državna gospodarska podjetja, ki se produktivno izkoriščajo.

Konferenca gen. štabov MZ

Belgrad, 23. nov. AA. Nocoj ob 16.25 je prišel v Belgrad načelnik glavnega generalnega štaba romanske vojske divizijski general Nikola Samsonovič s svojimi sodniki. Sodeloval bo na običajni konferenci načelnikov glavnih generalnih štabov vojsk držav Male zveze.

Osebnosti

Belgrad, 23. novembra m. Za šefa carinskega oddelka pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani je postavljen Borivoj Miletič, višji ministerjalni svetnik pri carinskem oddelku finančnega ministrstva. Dosedanji šef carinskega oddelka pri ljubljanskem finančnem ravnanstvu, višji finančni svetnik Boža Vukmirovič pa je premeščen za referenta pri oddelku carin pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani. Višji finančni svetnik pri oddelku za carine pri ljubljanskem finančnem ravnanstvu dr. Ante Tentor je premeščen v istem svojstvu k finančnemu ravnanstvu v Split. Za upravnika carinarnice v Ljubljani je postavljen dosedanji upravnik carinarnice na Sušaku višji carinski inspektor Milan Petković. Za upravnika carinarnice v Dravogradu je imenovan carinski kontrolor Ljubo Fejnovič, dosedanji carinski kontrolor pri carinarnici v Osijeku. Dosedanji upravnik carinarnice v Dravogradu carinski kontrolor, Milenko Manojlovič je postavljen za carinskega kontrolorja v carinskem oddelku finančnega ministrstva. Za upravnika financ v Korošici je imenovan dosedanji carinski kontrolor v carinskem oddelku finančnega ministrstva Milan Ivanović. Napredoval je v 4 pol. skup. ravnatelj kmetijske ogledne in kontrolne postaje v Ljubljani Bogdan Pahor.

Belgrad, 23. novembra. Upokojen je železniški kontrolor Franc Steiner v sedmi položajni skupini pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Belgrade.

Belgrad, 23. novembra, m. Napredovali so v 3. pol. skup. 1. storije sodniški apelacijskega sodišča v Ljubljani Tiler Franjo, dr. Kovča Franjo in dr. Vičar Leopold.

Belgrad, 23. novembra, m. Da bi gospodarski krogi dobili potrebna pojasnila in obvestila o izvajanju gospodarskih sankcij proti Italiji, je trgovski minister v sporazumu z ostalimi ministri sklical za ponedeljek konferenco predstavnikov gospodarskih zbornic in organizacij.

Tedenski pregled bojev v Abesiniji

Pretekli teden je treba zabeležiti kot glavno delstvo, da so Italijani s svojim prodiranjem prenehali. Nekaj je temu kriv zelo hud abesinski odpor na severni in na južni fronti, nekaj pa tudi sprememba v italijanskem vrhovnem poveljstvu, ki je ustavila vsako večjo akcijo. Deloma pa je tudi deževje krivo, da Italijani ne morejo napred.

Na severni fronti je imela abesinska mobilizacija, ki se je šele komaj končala, ta uspeh, da je nastopilo na več predelih več abesinskih rednih čet, ki so se prodiranjem postavile v bran. Nadalje so abesinski četniki, ki se z lahkoto skrivajo po goratih grebenih in skalnatih zarezah, med tem ko Italijani korakajo večinoma le po dolinah, uspeli na več krajih Italijane obiti, jim pasti v hrbet in jih v temni noči napasti ter pobiti. Tako so se abesinski četniki pojavljali 60 km za italijansko fronto in uniževali napadali živežne in municijske transporte. Ta teden Italijani še niso mogli čez reko Takaze, niti mimo strahovitih gorovja Temben, ki ga brani vojska rasa Sejuma. Nasprotno pa so Italijani na severni fronti izvršili več strašnih letalskih napadov. Italijansko uradno poročilo govori o abesinskem tabornu 20.000 mož, abesinsko poročilo pa pravi, da so Italijanska letala napadla le makišano, a prazno taborišče in da je bilo ubitih samo 30 Abesincev. S prihodom maršala Badogle se bo položaj brez dvoma hitro spremenil na eno ali na drugo stran.

Na južni fronti so Abesinci istotako želi nekaj važnih uspehov pri napadanju prevoznih kolon ter so zavlečili več tankov, tovarnih avtomobilov, živeža in municije. Boji so okrog Sesabaneha in Dagaburja. To prica, da se je nasproti Abesincem pojavila neka popolnoma nova armada, ki je neopaženo korakala ob meji angleške Somalije in hoče sedaj vstopi v Džidžo od vzhodne strani.

Abesinski cesar je obiskal severno in južno fronto, imel posvetovanja z vojsko-

Abesinci zavzeli Gorahaj?

1 Glavobol?
Za 1 DINAR

Aspirin-tableta, pa preneha bolečins. Kot zaščito pred ponaredbami nosi vsaka tableta Aspirina utisnjen Bayerjev križ.

ASPIRIN

Optika in trgovina, p.p. št. 3, 1122, 24. VII. 1933

vodji in se izrazil zadovoljno o položaju. V glavnem je bil pretekli teden le teden živahnih priprav za velike boje, ki ne morejo več dolgo izostati, tako na severu, kakor na jugu. Italijani so pokazali veliko poguma in vztrajnosti na strašnem bojnem ozemlju, a tudi abesinska moč postaja vedno bolj vidna in vedno bolj odporna.

Abesinci zavzeli Gorahaj?

London, 23. nov. AA. Reuter poroča iz ne-uradnega vira, da so Abesinci zopet zavzeli trdnjavo Gorahaj in pregnali Italijane, ki so z ogromnimi materialnimi žrtvami, zlasti zaradi večdnega bombardiranja od Abesincev izpraznjene trdnjave, zasedli to važno abesinsko postojanko pred dobrimi 14 dnevi.

Askari se puntajo

London, 23. nov. AA. Reuter poroča iz Hararja: Tukaj krožijo vesti, da se je nekaj od- delkov italijanskih askarijev uprlo in pričelo streljati na italijansko evropsko vojaštvo. Trdi se, da so askari postali silno nezadovoljni, ker jih Lahi neprestano pošiljajo v prve vrste, do- čim varčujejo z evropskimi vojniki. To je tudi vzrok, da Italijani niso mogli napredovati čez Dagabur. — Reuter pristavlja, da je treba vsi sprejeti s precejšnjo rezervno, da pa ni never- jetna.

Uradno poročilo št. 53

Rim, 23. novembra. AA. Agencija Stefani objavlja komunikate št. 53; ki se glasi:

Oddelki drugega armadnega zbora so prepo- dili abesinske čete do reke Takaze. Nadaljuje se reorganizacija tigreske pokrajine. Prebivalstvo prihaja v velikih skupinah k nam garnizijam in se nam stavlja na razpolago.

Somalsko bojišče: V Gorahaju je eden izmed tamosnjih poglavarjev Husen Haile z dru- gimi uglednimi osebnostmi, med katerimi se nahajajo tudi voditelji iz Rerdala, izjavil svojo zve- stobu. Vsi so zahtevali, naj bi se na naši strani borili proti vladi v Addis Abebi. Vsi ti pogla- varji so stavili svoje vojske na razpolago, ki jih je 2500. Izjave vdanosti so podali tudi ostali vodi- telji v Ogaдена, Abder Kerim Mohamed je v spo- razumu z našimi političnimi oblastmi dovršil re- organizacijo Ogađena in obenem stavil na razpo- lago več sto pusk. Tako se zdaj nahaja ves osrednji in južni del Ogađena v naših rokah. Vse prebiva- lstvo te pokrajine se je na svečan način priključilo naši akciji.

Kulturni boj v Nemčiji

5 let robi je za katoliškega škola - Denarno uničenje reda usmiljenk

Berlin, 23. novembra. SE. Državni tožilec je v svojem zaključnem govoru proti školi meissenske škofije dr. Leggeju predložil za škola in njegovega brata po 5 let robi je, za generalnega vikarja meissenske škofije pa dve leti robi je. Poleg tega je zahteval za škola še denarno globo 140.000 mark (2 milijona Din), za katere jamči vsa škofija in Bonifacijevsko društvo z vsem svojim premoženjem. Torci je bilo dostojanstveno pričanje berlinskega škola dr. Preysinga, ki je z genljivo odkritosrč- nostjo orisal revščino meissenske škofije in kari- tativno delo njenega škola, zaman. Narodnosoci- listično sodišče za to ni imelo nobenih usov, kakor ni imelo razumevanja za dostojanstvo velikega cer- kvenega kneza, ki se mu ne more nicesar drugega očitati kakor njegovo apostolsko nesebično delo za

Grčija čaka kralja Jurija

Atene, 23. nov. AA. Atenska agencija poroča: Kakih 120.000 oseb je izkoristilo prevozne olajšave in prišlo iz vseh krajev Grčije s parniki in po železnicah v Atene, da prisostvijo sprejemu kra- lja Jurija. V Atene je prišlo tudi veliko število pevskih društev in godb iz notranjosti države.

Na dan prihoda kralja Jurija II. bodo v posu- meznih okrajih prestolnice razne godbe priredile javne koncerte. Zvečer bo velika bakljada. Vsa prestolnica bo razsvetljena. Posebno žarko bodo razsvetljeni zgodovinski spomeniki in javno po- sloplja. S hribov okrog Aten bodo spuščali rakete. Prav tako bo čarobno osvetljena tudi obala in kri- žarka »Hellas«.

Hlačna jesen že prihaja

Ko boste izbirali oblačila za jesen, vedite, da boste kupili plašče, dalje obleke in blago za obleke kakor tudi obleke za solarie najcenejše pri

DRAGO SČA WAB, Ljubljana

Nova bolgarska vlada

Sofija, 23. novembra. AA. Predsednik vlade Tošov je danes ob 11 izročil kralju Borisu ostavo svoje vlade. Do ostavke vlade je prišlo zaradi odstopa prometnega ministra Kožuharova. Kralj Boris je po ostavki Tošovlje vlade poklical na dvor znanega ministra Kiosevanova. Po odhodu z dvora je kraljevski pooblaščenec Kiosevanov izjavil novinarjem, da ga je kralj pooblastil, naj sestavi novo vlado. Na vprašanje novinarjev, ali bo sestavil uradniško vlado ali pa bo njegov vlada sestavljena iz politikov, je Kiosevanov od- vrnil: Videli boste!

Ministrstvo za narodno gospodarstvo bo raz- deljeno v kmetijsko ministrstvo in ministrstvo za trgovino. Ministrstvo za gradnjo in ministrstvo za delo pa bosta združeni.

Dunajska vremenska napoved: Velike razlike v oblačnosti, nobenih bistvenih padavin in tempe- ratura blizu ničle.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno obla- čno s ponovnimi padavinami, hladneje.

Ban dr. Marko Natlačen na severni meji Slovenije

Teden za svojim obiskom v Beli Krajini, kjer mu je ljudstvo priredilo tako veličastno sprejeme, je ban dr. Natlačen obiskal našo severno mejo, to je Slovensko Krajino in Prlekijo, torej mursko-sobotški, dolnje-lendavski in ljubotomski okraj. Navdušenje pri sprejemih v teh treh okrajih ni nič zadržalo za sprejemi v Beli Krajini. Še nikoli ni bil v Slov. Krajini in v Prlekiji noben predstavnik oblasti in državne uprave sprejet s tako prisrčnostjo ter ob tako veliki udeležbi vzlikajočega ljudstva kakor sedanjemu banu dr. Natlačen. Ljudstvo v teh krajih je kar čutilo, da je končno prišel na tako mesto v tej državi človek, ki razume interese ljudstva, mož, o katerem ljudstvo ve, da je pravičen in da ga bo branil. Ne samo slovenska večina, v katere imenu so bana pozdravljali odlični borci za slovenstvo v teh krajih, ki so jih v njihovi imeni poslali dr. Klar, Benko in drugi, tudi madjarska manjšina je delila čustva Slovencev, ter navdušena pozdravljala gosp. bana. V Slovenski Krajini so posebno razmere, ki se razlikujejo od razmer v drugih krajih. Je nekaj madjarov v teh krajih, so pa tudi razne verske manjše, kakor evangelijski in judje. Evangelijski se čutijo Slovence ter se čutijo obenem tudi čim dalje bolj navezane na našo državo. Obisk g. bana jih je v tem stremeljenju in zavesti močno utrdil, saj je v njihovem imenu pozdravil g. bana njihov voditelj, senior Kovač, v imenu judov, ki so tudi lojalni državljani, pa nadračin dr. Roth.

Gospodarska kriza je seveda tudi Slovensko Krajino in Prlekijo težko prizadela. Za prehrano je še nekoliko preskrbljeno, toda ljudstvo je po večini tod živelo od dveh glavnih izvoznih po-

stavk: vina in živine. Kar je denarja prišlo v te kraje, je bilo od prodaje teh dveh predmetov. Sedaj ne morejo tega blaga nikamor prodajati, ker je izvoz skoraj ustavljen. Živina najboljše vrste ima kvečjemu po 2 din cene žive vage, pa tudi ni kupcev. Od tod revščina v teh lepih in plodovitih krajih. Zaradi slabe prodaje vina trpe v Prlekiji zlasti viničarji, pa tudi vinogradniki gre umevno slabo.

Agrarna reforma tudi še ni končno rešena ter je ostalo še nekaj perečih vprašanj. Ogromno škodo pa dela neregularna Mura, ki ne odnaša in uničuje samo polja, temveč celo gozdove. Zato je umevno, da je bila ena prvih želja, ki jo je prebivalstvo ljubotomskega in murskosobotškega okraja izreklo g. banu: Prosimo, regulirajte nam Muro. G. ban se je za to življenjsko vprašanje teh krajev posebno zanimal ter obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se ta regulacija čimprej in čimbolje izvede.

Obisk g. bana na severni meji je pokazal, da je tod narod zdrav in po duši zvest, uravstven. Številni doseljenci na žalost niso mogli razumeti ljudske duše in so se smatrali vzvišene nad narodom. Zato se je ljudstvo takoj oklenilo svojih voditeljev, ko si ti mogli svobodno v ljudstvu. Napisi na stavolokih: „Živel ljudski ban!“, „Živel slovenski ban!“ pa tudi enaki vzkliki velikih množic ljudstva, vse to je pričalo o medsebojnem zaupanju in ljubezni. Slovenci v Slovenski Krajini so zopet postali ponosni in samozavestni, vedo, da čuva nad njimi mož iz ljudstva, o katerem je dolnjelendavski župan g. Babič dejal v svojem pozdravnem govoru: „Mi smo videli da ste bili Vi, g. ban, v teh borbah in v tem trpljenju vedno ob strani svojega naroda in ob strani njegovega voditelja!“

Iz Slovenske Krajine je že skoraj izginilo madjarstvo, pristni Madjari uživajo seveda vso državljansko svobodo, v Prlekiji pa so izginili zadnji ostanki nemškutarjenja, saj je bil eden najbolj navdušenih, najbolj slovenskih sprejemov prav v Gor. Radgoni, torej skrajni obmejni točki, ki pa jo držimo Slovenci krepko v rokah. Obisk g. bana v teh krajih ni imel samo velikega državno-političnega in narodno-gospodarskega pomena, temveč tudi velik pomen za slovenski narod!

Triumph Trajno goreča peč za drva

OKUSNA POCENI

Ogromen prihranek na kurjavi

Proizvod OSJEŠKE LIVARNE

ŽELEZA IN TOVARNE STROJEV D. D. OSJEK

Slovenska nova maša na Himalaji

Na praznik sv. Cecilije... Tam v daljni Indiji, ob močnem zibanju (an-gesovih valov, v sončni Bengaliji, v dragem nam Bosontiju, je že vse na nogah. Mlado in staro se gnete okrog misijonarja. Neprestano vprašanja: „Oče, kdaj pride? Kdaj nam prinese novomašni blagoslov? Ali pride za božič?“ — Na gričico se ustavijo. Vseh oči se usmerijo na njega. Velikani zlate silni žarki jutranjega sonca. Vse moli, — molči misijonar, molče njegove drage ovčice, kristjani-Bengalci. Lepi so himalajski snežniki, lesketajoči se v prelivačih barvali zlatega sonca. Njih oči gledajo ponosno orjake, — na uho jim udarja rjovenje indijskega tigra, — a njih misli so pri njem, ki danes, na god sv. Cecilije, daruje prvi neomadeževano žrtev — daritev sv. maše. „Kako je dober! Pred leti nas je obiskal za božič, tedaj, ko je bil prvi prišel iz daljine dežele, polnih rok; ni se znal našega jezika, a govorile so njegove roke, oči in srce. In danes prvi daruje brezmadežno daritev in moli za nas...“

Ura je odbila dve v noč... Na slovenski zemlji vse se počiva. Le tam blizu bele Vrhnike v Veliki Ligojni čuje lunaška mati, moli, raduje se, saj njeu dragi sin Viktor danes prvič drži v posvečenih rokah brezmadežno Jagnje — Jezusa Kristusa. Težko ji je sicer, da ne more osebno stati pri oltarju sina novomašnika, a srce ji preveča silna sreča, darovala ga je Bogu za zveličanje neumrloj duši tam v Indiji. Samo v mladostnih letih in pa kadar je prihajal iz knezokolijskega zavoda na počitnice domov, ga je videlo materino oko. Pozneje je bil daleč od nje na visjih naukih v St. Andražu na Koroskem, na modroslovnih naukih v Monakovem, potem se je žrtvoval pri gimnazijah v bosenskem Travniku. Zdaj bo rosil s svojim znojem indijsko zemljo. Videla ga je še na praznik Brezmadežne, 8. decembra 1932, belo oblečenega, kako je prejel iz rok knezokolijskega Rožmarna križ, da ponese Križnega med trepeče Indijce. Videla ga je na prižnici in čula je njegov glas, ko se je poslavljaj od zbrane množice. In danes gleda v duhu, kako je prejel iz rok sirolasega kalkutskega nadškofa msgr. Perrierja sv. mašniško posvečenje. Srce se raduje, saj njen sin Viktor prosi danes zanjo Sina božjega visoko gori na Himalaji v Kurseongu; raduje se, saj njen sin novomašnik danes goreče moli za svoje, za številne dobronike in prijatelje v Sloveniji, prosi tudi za uboge Indijce, za katere ga je ona žrtvovala. Srečna novomašnikova mati, srečen novomašnik Viktor Sedej! Srečni tudi mi vsi, saj je on tudi naš in se bo vseh slovenskih misijon-skih dobronikov še posebej spominjal v svojih novomašnih molitvah...

Opomba: Vsi tisti, ki želijo od g. novomašnika kako indijsko novomašno sličico, se obrnite na upravo „Glasnika“, Ljubljana, Zrinjskega 9. (Priložite znamko za odgovor.) Kdor mu pa želi kaj pisati, naj napravi naslov: Rev. Viktor Sedej St. Mary's, Kurseong, D. H. Ry., British India.

Najstarejši delavci jeseniške industrije

Precejšnjo dobo delavskega življenja imajo za seboj možje, ki so prišli na svoje prve šhte v letih 1890 do 1895. Ze nad 40 let jih kliče tovarniška sirena na delo, kakor je klicala že stoletja njihove prednike iz gornje savske doline. Tudi takrat je bilo v tovarni že do 1500 delavcev, pod Golico in na Zelenici na so še kovali železno rudo. Mojmstrom dela, ki so v večini naši naročniki, želimo lepo življenjsko jesen.

Ne draži kadilca!

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

za namakanje pa žensko hvalo

Naši škofje o Metodovem jubileju

Slovenski in hrvaški škofje so izdali skupni pastirski list v proslavo 1050-letnice smrti sv. Metoda. Ker je bilo treba z objavo uradnega slovenskega prevoda hiteti, so v njem nekateri odstavki, zlasti v uvodu izpuščeni. Zato izpuščene odstavke navajamo tukaj v slovenskem prevodu po izvirniku, ki so ga podpisali vsi škofje.

Sveti Duh v Sirohovi knjigi opominja vse ljudi, naj hvalijo slavne ljudi, prednike svojega rodu. Vsak slovanski katoličan dobro ve, da med vsemi našimi predniki zavzemata prvo mesto naša slovenska apostola in prosvetitelja, sv. Ciril in Metod. Prav to je razlog, da so katoliški škofje naše dr-

stolstvu Slovana — vsem sta postala vse, da bi vse pridobila za edinstvo katoliške Cerkve.

Leto 1919 ob 1050 letnici smrti sv. Cirila so hrvaški in slovenski škofje izdali skupni pastirski list za proslavo tega jubileja.

Letos je bila, dne 6. aprila tisoč in petdeseta obletnica smrti sv. Metoda. Po prizadevanju množičevnih duhovniških in bogoslovnih zavodov so v Rimu dostojno proslavili 1050 letnico Metodove smrti. Dne 6. aprila se je zbrala vsa rimska kolonija slovanske svetne in redovne duhovščine in šla k sv. očetu.

Predstavitelje raznih vej ene slovanske katoliške družine, ki so se zbrali ob grobu sv. Petra, prvaka apostolov, je sveti oče nagovoril z ganljivim govorom. Med drugim je rekel: „Zdi se nam, kakor da vidimo, kako po 1050 letih prihaja pred nas vaš veliki Metod in se obrača na apostolski prestol. On je na poseben način postal apostol tega prestola in skoraj mučenec, ker ga je zvestoba apostolskemu prestolu stala neizmerne in skoraj neverjetnega trpljenja in zatajevanja... Proslava 1050 letnice smrti sv. Metoda je najupravičenejša proslava in zgodovina Odrašenja med slovanskimi narodi.“

Te besede svetega očeta in opomini apostola Pavla, naj bomo Bogu hvaležni za vse, nas zopet silijo, da vsi katoliški škofje naše države v skupni poslanici spregovore o tej proslavi. Zaradi tega pozivljamo vse duhovnike in vernike, da skupno z nami kar najslavesneje proslavo Metodov jubilej in se zahvaljujejo predobremu Bogu za vse dobro, ki jih je našim pradedom podelil po sv. Cirilu in Metodu.

Na koncu skupnega pastirskega lista so močno poudarjene Slomskove zasluge za čiščenje sv. Cirila in Metoda, ki je ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda. Iz njegovega pastirskega lista (l. 1852), v katerem je razglasil ustanovitev bratovščine, se navajajo sledeče besede: „Kristus je dandanašnji kaže oblačilo svoje svete Cerkve bolj kakor kdaj prej raztrgano, zlasti med obilnimi kolonijami sicer tako pohlevnih, obilno obdarovanih slovanskih rodov, ki so si tako blizu — in vendar tako daleč med seboj. Misel me je gnala, želja me je presunjevala, da bi se že skoraj nad nami izpolnila tista molitev našega ljubezniivega Odrašenika, katero je grede k svojem Očetu tako prisrčno in goreče molil, nas vse z vevjo Resnice in Ljubosti zedinil, ker le samo iz tega je svetlo spoznan, da smo njegovi učenci.“

Potem skupni pastirski list toplo priporoča Slomskovo Bratovščino sv. Cirila in Metoda ter njeno nadaljevanje v Apostolstvu sv. Cirila in Metoda kot najprimernejši način čiščenja, sv. slovanskih balgovestnikov, Metodov jubilej naj se v cerkvah in zunaj cerkve slovensko proslavlja od danes 24. novembra do 5. julija v prihodnjem letu.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti:

Erb, Zeugen Gottes, Eine Folge von Heiligenleben, 401 str., vez. 76 Din — Foerster, Ewiges Licht und menschliche Finsternis, Ueberzeitliches für unsere Zeit, 123 str., vez. 80 Din — Guardini, Vom Leben des Glaubens, 176 str., vez. 46 Din — Heibach, Neue Exhorten, Za mesečanske in srednje sole, 214 str., nevez. 55 Din — Jacobs, Eduard Poppe, Mit Christus gepflegt, 224 str., vez. 56 Din — Lange, Im Reich der Gnade, 178 str., vez. 54 Din — Longhaye, Die Predigt, Grosse Meister und grosse Gesetze, 430 str., vez. 168 Din — Schilling, Sozialer Katechismus, 139 str., nevez. 39,20 Din — Stadler, Die sozialen Kundgebungen der Paepste 1832—1931, 126 str., 61 D. vez. — Vonnier, Die Persönlichkeit Christi, 206 str., vez. Din 54.—

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 24. novembra (24. pobinkostna nedelja): Janez od Križa, spoznavalec: Hrizogon, mučenik.

Ponedeljek, 25. novembra: Katarina, devica mučenica.

Novi grobovi

† G. Luka Medin, veleposesnik v Strigovi in Budvi, je 23. novembra mirno v Gospodu zaspal. Pokopali ga bodo v Budvi. Naj mu sveti večna luč! Žalujoci gospe soprogji naše globoko sožalje!

† Gospa Roza Lininger, mati g. dr. Ivana Liningerja, je v častitljivi starosti 80 let odšla k Bogu. Zemeljske ostanke bodo pokopali na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani danes ob pol 5 popoldne. Naj počiva v miru! Žalujoci naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomirana je bila na juridični fakulteti gđ. Donata Capuder, hčerka v pokojnega profesorja dr. Karla Capudra, našega uglednega prosvetnega delavca. Iskreno čestitamo!

Kaj pravite?

Veliko težav nas tare. Socialne razmere so take, da Bog pomaga, gospodarstvo je zvočeno na vsa moč in še bolj. Vsi vemo, da je tu treba temeljitih izboljšav, da je vse naše javno življenje treba do dna preurediti.

Toda že ostajajo ljudje — bogovi, kdo jim je rekel, naj ostanejo — ki pravijo, da ne smemo nikogar izpreminjati, da bi bil zločin misliti na kakšno preureditev, da je treba razmere samo pomiriti. Pomirjenje, pomirjenje, epije, Hodeča in njegov krog na fasilističnih zborovanjih.

Ali je mogoče doseči kakšno izpremembo na boljše brez izpremembe? Ali je mogoče kaj preurediti brez preureditve?

Razmere je treba najprej urediti, potem se bodo že same pomirile. Samo pomirjene razmere se bodo po čez 14 dni zopet vzemirile!

mo pa: da Zveza ne sprejema v članstvo posameznih članov, temveč bo pomagala v vsakem kraju ustanoviti Pomočniški zbor, kakor ga predvideva obrtni zakon. Prva seja te važne Zveze je pokazala, da se je lotila Zveza svojega dela z vso resnostjo in je zato prav, da jo vsi trgovski pomočniki v svojem lastnem interesu podpirajo.

— Radio-postaja Ljubljana bo priredila tudi letos v nedeljo 1. decembra od 10—11 zvečer izseljenko uro s potrebnim pestrim programom, na katerega opozarjamo vse naše izseljence širom sveta, ki morejo ujeti njene valove, da poslušajo sledeči program: 1. Pesem: Bodi zdrava, domovina. 2. Pozdravi oblasti. 3. Pesem: Na tujih tleh. 4. Govor: Naši bratje in sestre v tujini, govori g. katehet Jože Premrov. 5. Pesem: Oj hišica očeta. 6. Deklamacija: Pesem izseljenca, spesnil Lojze Fajdiga. 7. Pesem: Kje dom je moj. 8. Deklamacija: Klic iz daljnega sveta, spesnil Vovk Jože. 9. Pesem: Iz stolpa sem. — Pevske točke poje učenci in učenke državne narodne šole Moste-Ljubljana.

Zakaj je razirna krema „LA TOJA“ edinstvena na svetu?

10) Po raziranju je koža mehka in prožna, zato odpade uporaba alkohola in galuna oziroma razirnega kama.

— Obsojen cerkveni vlomilec. Pred 14 dnevi so prijeli znanega zlikovca Ernesta Ravniharja, ki je vlomil v cerkveno puščico v litijski cerkvi. Pleča ni odnesel nobenega, ker je bil pravočasno prepuščen. Na litiskem sodišču je bila za to obsojen na 14 dni strogega zapor. Doma je iz Stare Loke, kamor je bil na potu iz Petrinja, kjer je ravno kar radi tatvine odsedel 4 mesece zapor.

Gostje bodo Vas povsod hvalili, če boste Slatino Petanjko jim točili!

— Oblastveno dovoljena razprodaja manufakturnega blaga pod tovarniško ceno — ugoden nakup za trgovce. Jos. Petkosig — Ljubljana — Starigrad 4.

Prepir med delavcema. Zakaj?

Starejši delavec očita mlajšemu, da je njegovo perilo zaprano in da njegova žena ne zna prati. Mlajši pa se poteguje zanjo. V pranju izkušena gospa Ivanka daje starejšemu delavcu prav: S terpentinovim milom Zlatorog se da oprati z lahkoto vsako še tako zaprano perilo. Tu šele prav pokaže to milo svojo čistilno moč!

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

— Slovenska kat. delavska strok. organizacija ustanovljena. Standard življenja pri nas stalno pada. Slovenija ima danes od celotnega prebivalstva že 30% delavstva. Zato je bil skrajni čas, da so delavci, ki hočejo prelomiti s preteklostjo in graditi nov stanovski družabni red na katoliških temeljih, ustanovili svojo neodvisno katoliško delavsko strokovno organizacijo. Ta organizacija bo imela naloge zbrati vse naše katoliško delavstvo pod skupno zastavo Pravice in Ljubljani in tako biti važen člen v bodočem stanovskem redu družbe. Naslov oziroma naziv te organizacije je: Zveza združenih delavcev. Ustanovni občni zbor je bil 13. nov. 1935. Vse slovenske kat. delavce vabimo, da pristopajo v novo organizacijo, da bo mogla uresničiti prava načela pok. dr. Jan. Evangelista Kreka. Prijave in vse dopise je poslati na naslov: Zveza združenih delavcev, Ljubljana, Vel. šolnarska 71.

— Predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani sporoča, da predsednik sodišča prihodnji teden ne bo sprejemal strank, ker bo zaradi službenih poslov zadržan.

Pri hemoroidih „Planinka“ — čaj Mr. Bahovec

Paket Din 20 — v apotekah.

Reg. S. Br. 2834 23. I. 1935.

— Važna knjiga o sv. Cirilu in Metodu. Okrožnica jugoslovanskih školov ob tisoč in petdeseti obletnici smrti sv. Metoda priporoča knjigo: Slovenska apostola. Spisal dr. Fr. Grivec. Knjiga je izšla l. 1927 in dosega izredno priznanje: knjigo je toplo pohvalil papež Pij XI., jugoslovansko ministrstvo prosvete pa jo je priporočilo za vse šolske in ljudske knjižnice. Prevedena je na češki, poljski, slovaški in nemški jezik. Pisana je poljudno in mikavno, da se bere kakor povest. Obširna knjiga, ki ima 180 strani in 42 lepih slik na lepem papirju, se dobi po izredno znižani ceni 12 din, da bi se čim bolj razširila. Kdor naroči najmanj pet izvodov naravnost pri založniku (AGM v Ljubljani, Napoleonov trg 1), dobi izvod po 11 din skupno s poštnino; brez poštnine pa po 10 din.

— Ustanovitev novih pomočniških zborov. Zveza pomočniških zborov združenih trgovcev v Ljubljani je imela v nedeljo 17. t. m. svojo prvo sejo, na kateri je bila izvoljena eksekutiva in sicer za predsednika g. Franjo Melicer, za tajnika g. Lojze Sitar in za blagajnika g. Ciril Lampič. Odbor Zveze je sklenil poslati g. ministru trgovine spomenico, ki se tičejo trgovskih pomočnikov. Na isti seji se je sklenilo ustanoviti Pomočniški zbor v naslednjih krajih: Radovljica, Kamnik, Litija, Ribnica, Novo mesto, Kočevje, Črnomelj, Nova vas pri Rakeku, Krško, Brežice, Laško, Ptujška gora, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, Ormož, Konjice, Ljutomer, Dolina Lendava, Sv. Lenart in Murska Sobota. Odbor Zveze prosi trgovske pomočnike iz navedenih krajev, da se javijo z dopisnicjo Zvezi na naslov: Zveza pomočniških zborov združenih trgovcev v Ljubljani. Delavska zbornica. Opozorja-

— Lov na divje prečišče so priredili litijski lovci po obširnih gozdovih pod Jančami. Lovci Černivec je ustrelil 85 kg težkega merjasa, medtem ko je še težji merjasec srečno ušel lovcom. — Župnik z Janč g. Drešar je pred par dnevi videl pod janškimi gozdovi dve skupini še škodljive zverjadi po 3 in 4 prečišče.

Pri napetosti

lenivosti črev, preobilni želodčni kislini in zastoj zolca pomaga prirodna

Franz-Josefova

grenka voda.

Rog. po m. m. soc. pol. in nar. zdr. S. b. 15465, 35. V. 20.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 23. t. m. so objavljena »Navodila po uredbi o zaposlovanju tujih državljanov«, dalje »Odločba o atestih za izvoz semenja lucerne in rdeče detelje«, »Odločba o izvozu semenja lucerne in rdeče detelje« in »Popravek k pravilniku in normam o kontroli semenja kulturnih rastlin«.

Dobro jutro — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči. Ljubljana — Šiška

— Čuvajte ljubo zdravje, toda, če so zobje slabo negovani, gre to težko. Čistite zobe sleherni dan z odlično CIMEAN zobno kremo!

— Opozorjamo na redni vozni red prekooceanske vožnje z italijanskimi parniki, ki ga objavlja mo zadaj med oglasi.

— Kapitalisti in lastniki hran. knjižnic Kdor zeli varno založiti denar, naj sporoči naslov: Pohorska železnica, Maribor.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Bliza se sv. Miklavž — najlepše darilo za otroke bo zabavna in vzgojna knjiga. Za najmlajše je še vedno nedosežna W. Buscheva slikanica Cipek in Capek, za bolj odrasle pa češka mladinska povest Ivančkov svetli večer, delo znamenitega mojstra lga. Herrmanna; pravi srednješolcem pa še danes z veseljem uživa zgodovinsko zanimive Debečeve Vozre in boje. Založila je vse te knjige Nova založba v Ljubljani.

»Vida, predstavnica gospoda Ziračiča, s katerim sva skupaj zrasla...«

PRAVICO IMATE VEČ ZAHTEVATI
od nas kot tovarnarja. Mi Vam moremo in resnično dajemo isto kvaliteto po nižji ceni.

Cene naših štof so od 80— do 180 — dinarjev

INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

Paračin

Vse za otroke!

Zima nastopa, zima polna pričakovanj in veselja, zima polna strahu in trpljenja. V toplih in svetlih stanovanjih sanjajo otroci o Sv. Miklavžu in Božičku, o beleu snegu, sankah in smučkah. V mrzlih in temnih kletnih prostorih, v napol podrtih barakah pa tudi sanjajo otročki o istem Sv. Miklavžu in Božičku, o toplih oblekah, čevljičkih in o toploti. Prvim se bodo sanje uresničile. Ali se bodo pa drugim sanje izpolnile, ali se bodo njihove želje uresničile? Saj so one tako skromne in je potrebno le malo poživitevalnosti, da bodo postale resnice. Kaj hočejo ti otroci?

Tople hrane, obleke in obutve!

Koliko je teh otrok, katerim preti nevarnost zime z mrazom in gladom?

Okoli 1500 je teh nedolžnih žrtev gospodarske in socialne krize. Veliko pa je rodbin v mestu, ki brez skrbi za svoje otroke, pričakujejo zimo in premlajajo, s kakšnimi darovi bi razveselili svoje najmlajše ob prihajajočih praznikih.

Ako bi vsaka taka družina žrtvovala skozi 6 mesecev po Din 10.— (deset) na mesec, bi rešila bede in obupa 1500 otročičev, 1500 mladih življenj pred mrazom in gladom.

Sporedno s to akcijo se bo organizirala tudi preskrba onih otrok s hrano, ki dobivajo kosilo in malico le čez dan v mestnih dnevnih dečjih zavetiščih, ob nedeljah in praznikih pa ne, in pa onih, ki se jih radi pomanjkanja prostora in kredita ne more sprejeti v oskrbo v ta zavetišča.

Vse premožnejše ljubljanske rodbine se napašajo, da sprejmejo vsaj po enega otroka na kosilo za vse ali več dni v tednu, odnosno komur to ni mogoče, pa vsaj ob nedeljah in praznikih.

Pomislite vsi, matere in očetje, kadar pripravljate za svoje otroke obed in večerjo, kadar jih oblačite v tople obleke, kadar zakurite svoje sobe, kadar jim pripravljate igracke — takrat pomislite, da v Vaši neposredni bližini v srečju mesta in periferiji žive otroci, katerim je mraz in glad vtisnil že v zgodnji mladosti svoj neizbrisni pečat v njihova srea in duše.

Mladinski urad mestne občine (Mestni dom II. nadst.) bo sprejemal vsak dan prijave onih, ki so pripravljani žrtvovati večmesečni prispevek po Din 10.—, ali sprejeti po enega otroka na kosilo za vse ali več dni v tednu, odnosno vsaj ob nedeljah in praznikih. Prijave se lahko izvršijo osebno ali potom dopisnice ali pisma in naš nabiralec bo vsak mesec obiskal vse stranke, ki so podpisale, oziroma pripravile to obvezjo. Pismeni objavi je navesti točen naslov in vlikino mesečnega prispevka.

To akcijo bi začeli s 1. decembrom 1935.

Ob koncu zime bo urad izdal javen obračun o vporabi nabranega denarja.

Očetje in matere, someščani! pomislite, da z malenkostno vsoto Din 60.—, ki bi jo vplačali tekem 6 mesecev, oblačite in obujete in prehranite 1500 najbednejših otrok, ki so Vaši someščani.

Vse za otroke!

Mestno poglavarstvo v Ljubljani: Predsednik: dr. Ravnihar, I. r.

Ljubljana

Za pravice nerojenih

Danes, 24. novembra bodo govorili o svetosti nerojenega življenja v navedenih ljubljanskih cerkvah:

za moške: ob 7 zvečer v Šiški — komtur p. Valerian Ušak, O. T.

Ob 7 zvečer — Sv. Ciril in Metod v Bežigradu — g. Ludovik Šavelj, C. M.

za žene in dekleta: ob 4 popoldne pri sv. Petru — g. dr. Jože Pogačnik.

ob 8 zvečer v Trnovem — gosp. dr. Roman Tominec, O. F. M.

— Za moške bo govor v šempetrski cerkvi danes popoldne ob 4 in ne ob 7, ker bo ob 8 v cerkvi koncert.

— Cerkevni koncert v šempetrski župni cerkvi priredi drevi ob 8 pevsko društvo »Slavec«. Na sporedu so samo orgelske in pevske točke lga. Hladnika. Sodelujejo: Godalni orkester glasbene šole »Sloga«, na orglah g. Arnič, orgelska spremljava g. Kopore, dirigent g. Rupnik.

— Proslava narodnega praznika Zedinjenja bodo časniki na svoji tradicionalni prireditvi 1. decembra na Taboru združili še z drugo tiho proslavo, namreč s proslavo stoletnice rojstva našega velikega glasbenika in skladatelja Davorina Jenka, stvaritelja srbske in sedaj jugoslovanske državne himne »Bože pravde« in slovenske davorije »Naprej zastava slave«, ki je že tekom tolikih desetletij užigala srea tisočih slovenskih in slovenskih rodoljubov. Orkestralno društvo Glasbene Matice, pomnoženo z orkestrom drž. konservatorija, bo pod spretnim vodstvom kapelnika L. M. Skerjanc izvajalo prekrasno Jenkovo predigro »Srbkinja«, ki zah-

teva občudovanje tudi današnjih glasbenih krogov po svoji fini in polni instrumentalni in solni inveniji ter po divnem razpletu srbskih narodnih motivov. Pevski zbor Glasbene Matice pa zapoje — mojstrsko kakor zna ta zbor — Jenkovo užigajočo »Bogu i rodu« z močnim mešanim zborom in zaključí večer s spremljevalnim orkestrom z melodioznim in kreplem zborom cigankov iz Jenkove spevoigre »Vračarica«. Zelo zanimiv del koncerta bo pa narodna pesem v najrazličnejši obdelavi za soliste, mešani in mladinski zbor in harmonizacijah naših vrlih skladateljev Skerjanc, Adamčič, Stritofa, Tomca in Zepića. Časnikarska prireditel v dobrodelne namene je le enkrat na leto, a tedaj je bogata na umetniškem in družabnem užitku. Časnikarji, ki se vse leto neumorno in tiho zanimajo za vse pojave v javnosti, stopijo le enkrat v letu v ospredje. To priliko pa porabi naša javnost, da jim izkaže svoje simpatije. Tako bo tudi letos časnikarski koncert privabil toliko prijateljev časnikarskega stanu, da bo na Taboru še premalo prostora.

KINO UNION
TEL. 22-21

Danes ob 15, 17, 19 in 21 uri

Danes štirikrat

Franciška Gaal

kol

PETER

Komedija nad komedijami

Felix Bressart, Otto Wallburg, Hans Jarsy

Najnovejši Foxov žurnal

Predprodaja vstopnik od 11—12.30 in od 15 ure dalje

— Predprodaja vstopnic za časnikarski koncert bo od ponedeljka dalje v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Ravno tam se prodajajo tudi vstopnice za prvi javni Radio-koncert, ki bo v ponedeljek, dne 25. t. m. v dvorani Trgovskega doma.

— Prvi dan proslave v šoli na Grabnu. Kot uvod v svečanosti, ki jih je napovedala šola na Grabnu ob 60 letnici svojega obstoja, je učiteljsko priredilo večer popoldne internu proslavo za šolsko mladino in učiteljsko. Razen šolske mladine in učiteljske te šole je bilo na akademiji navzočih tudi nekaj starih učiteljskih veteranov. Uvodne besede je izpregovoril g. upravitelj Ambröžič, ki je mladini razložil pomen in namen proslave ter polagal na srce tehne nauke za šolo in življenje. Šolski odbor je nato ubrano in z zanosom zpel Mavovo »Našo pesem«. Sledil je igrokaz »Matevžev stric pripoveduje«, ki so ga prav tako izvajali učenci šole na Grabnu, v glavni vlogi pa je sodeloval g. Lipah iz dramskega gledališča tako imenitno, da je razgibal vso dvorano. Na koncu akademije so bili učenci pogoščeni s štruklji, klobasami in kruhom, kar jih seveda ni nič manj navdušilo. Ob 5 zvečer pa je šolsko poslopje zažarelo v luči dveh žarometov in neštetihi balončkov. Izpred šole se je razvil proti Trnovemu dolg sprevod z železničarsko godbo »Sloga« na čelu. Za godbo je korakalo okoli tristo šolarjev. Proslava prvega dne je v vsakem pogledu dosegla svoj namen. Danes, v nedeljo popoldne ob pol 9, pa bo skupna sv. maša za umrle učence tamkajšnje šole, po maši pa druga uradna akademija z lepim, izbranim sporedom.

Sedaj je čas

da si nabavite damske plašče in zimske suknje po konkurenčni ceni iz velike izbire trvdke

Fran Lukič, Stritarjeva ul.

— Karitativna zveza v Ljubljani priredi tudi to zimo v beli dvorani hotela »Union« vrsto aktualnih predavanj karitativne vsebine. Prvo tako predavanje bo prihodnji torek 26. t. m. ob 8 zvečer. Predaval bo mestni župnik Fr. S. Finčgar o »Dvojno lice sedanjega časa«. Iskreno se vabijo k predavanjem vsi, ki jim je pri srečju velika stiska sedanjih časov, posebno pa še člani in dobrotniki karitativnih organizacij. — Vstopnine ni.

— Izvenecerkveni sestanek ima danes v svoji družbeni dvorani v Križankah omdotna Moška in mladinska kongregacija. Pričetek točno ob petih popoldne. Vljudno vabljeni vsi družbeni člani ter po njih vpeljeni prijatelji.

KINO UNION Danes ob 10.30 — Jutri ob 14. uri
8 krat Micky in Silly
Vsi sedeži po 4.50 Din

— Društvo rokodelskih mojstrov ima drevi ob 8 v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega 12, svoj družabni večer. Naj se ga zanesljivo udeleže vsi gg. mojstri in naj povabijo k družabni prireditvi svoje prijatelje in znance.

— Danes ob enajstih bo odprta umetniška razstava L. Kasimirja in Tanne Hoernes v Jak. paviljonu z govorom g. dr. Fr. Steleta. Razstavljata sta inozemska gosta in vabimo vse, da se udeležijo njune prireditve.

— Kino Kodelfjevo igra danes ob 15.30 in 17.30 »Abesinjo«, ob 20 in jutri ob 20 »Zapoved pragozda«.

— Akademski kipar France Gorše bo odprl v nedeljo 1. decembra v svojem ateljeju na Gosposvetki cesti 15 v Kolizeju veliko retrospektivno razstavo. Na tej razstavi bo zbranih čez 60 njegovih del od l. 1928. Med temi več pomembnejših del najnovejšega datuma.

— Sestanek železniških upokojencev in upokojenk ter staropokojencev in rentnikov sploh se vrši v torek 26. novembra ob 16 v dvorani Delavske zbornice na Mikloševci cesti 22. Akcijski odbor bo poročal o uspehih dosedanjih intervencij ter se bo sklepalo o bodočem delu.

— Najlepše darilo za Miklavža je zbornik »Slovenska fotografija«. Dobi se v knjižarnah in pri Foto klubu — Spedicija »Grom«, Kolodvorska 41.

Pri trganju v udih, bolečinah v boku

vzamemo „NIBOL“ tablete
Mr. Behovec, V lekarnah
20 tabl. Din 20.— ali pa 40
tabl. Din 34.— z napisom
proizvajalca:

Apoteka Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg
R. S. br. 17516/24. VI. 1935.

© Mladinska filmska matineja v Unionu se vsi danes ob 10.30 in jutri ob 14. Micky miška in njene burke, ki so že večkrat izvaljale majhnemu in velikemu občinstvu napade smeha in radosti. Ni čudno, ta mali in umetno ustvarjeni filmski zvezdniki, ki so mu odprte zmeraj vse komične zmožnosti, zna s svojim humorjem navduševati tudi najbolj zakrknjenega pesimista. Ob Micky miški ni treba nič misliti, marveč se samo smejati. Eno uro in pol se odvijajo pred nami na platnu vse mogoče in nemogoče dogodivščine, od barvne pravljice Janku in Metki, do šaljive storije o treh prašičkih. Potem se razvije pred nami v prelestnih barvah zgodba o življenju dreva in cvetja v gozdu, za njo pa nas čaka središče programa, veliko Mickyjevo iznenađenje, ki ga ne smemo izdati. Prav tako vesela in zanimiva je komedija živali v Noetovi barki. Mickyjeva gala premijera je grohotna polna parodija na Hollywood in ne njegove zvezde. In tako naprej. Največji humorist filmskega sveta se uro in pol dolgo igra z nami in s svetom. Zaradi navala rezervirajte vstopnice v predprodaji. Vsi sedeži v dvorani so samo po 4.50 Din.

© 75 letnici rojstva dr. Janeza Ev. Kreka je bil posvečen petkov prosvetni večer. Predavatelj g. inšpektor Iv. Dolenc, pač najmarkantnejši poznavalec Krekovega življenja, značaja in pomena, je v strnjem predavanju opozoril poslušalce predvsem na vpliv, ki ga je na razvoj Krekovega značaja imelo krajevno in domače okolje. Krek je bil po svojem izvoru in življenju posvečen kombinacija obeh prevladujočih slovenskih značajev dolenskega in gorenjskega. Mati, ki je, kakor na njegovega velikega sodobnika Cankarja, vplivala odločilno na njegov temperament in na njegovo prvo življenjsko usmerjenost, je Krekovemu značaju vtisnila kot rojena Ribničanka znamenje, ki mu je ostalo vse življenje. Prav v tem je treba iskati tisto neodoljivo in nadvse posrečeno občevalno noto, njegovo vrednost, družabnost, tisti osebnostni čar, s katerim je znal osvajati ljudi in s katerim je povsod znal delati čuda. Krek je tem prvim vplivom ostal vse življenje zvest, bil je sin slovenskega doma in sin slovenske matere. To so bile klice njegovega slovenskega značaja, z njim in s svojim delom je bil apostol ljubezni do ožjega in širšega doma. Prihodnji prosvetni večer se vrši v petek 29. novembra. Predava g. dr. Anton Breclj, popularni zdravstveni pisatelj »O zdravju in boleznih«.

© Posestne spremembe. Dr. Vinko Zorc, odvetaik v Belgradu, je kupil od trgovca Rudolfa Zorca hišo št. 26 v Florijanski ulici za 215.000 Din. Pompe Dorica, soproga sodnika v Laškem, je kupila od veletrgovca Josipa Verliča v Ljubljani hišo št. 10 v Fugnerjevi ulici za 426.000 Din. Profesorja soproga Anica Jeranova je kupila od posestnice Antonije Rekarjeve hišo št. 181 v Zgornji Šiški za 100.000 Din. Engelsberger Vida, zasebnica v Zapužah, je kupila od posestnika in zidarskega mojstra Edvarda Černiča hišo št. 37 v Zapužah za 150 tisoč dinarjev.

»Oče, ali je res, da človekliš šumenje morja, če drži sklojko na ušesih? Ta-le pa prav nič ne šumi.«
»Je pač iz Mrtvega morja.«

Sinfonični radijski koncert

V ponedeljek, 25. t. m. bo priredila Radijska oddaja nastopa v Ljubljani v dvorani Trgov. doma v Gregorčičevi ulici sinfonični koncert. Postaja hoče čim bolj popularizirati radiofonio in to s pomočjo prirejanja javnosti dostopnih prireditev. Ponedeljski koncert je prav za prav prvi iz tega ciklusa.

Poseben povdarek prvega koncerta se kaže že v sporedu, ki je enotno zaokrožen. Predvajala se bo le romantična glasba in sicer za uvod Carl Maria Weber: Oberon. Osrednja točka pa bo koncert v A-duru za klavir in orkester, kompozicija Franza Liszta, katerega 50 letnico smrti se bomo kmalu spominjali. Dalje je na sporedu še Richard Wagner: Siegfriedova idila ter Edward Grieg: Iz lirčne suite a) Norveški kmečki pohod, b) Nocturno, c) Pohod škrtov.

Program bo izvajal radijski orkester pomnožen s člani opernega orkestra, klavirski solo pa g. prof. Pavel Šivic.

Kot dirigent se bo predstavil prvič na koncertnem odru v Ljubljani g. Drago Mario Sijaneec, ki je bil nastavljen s 1. novembrom na podlagi natečaja za dirigenta radijskega orkestra. Vkljub svoji mladosti (rojen 1907 v Pulju) ima že mnogo uspešnega glasbenega udejstvovanja za seboj. Izredno glasbeno nadarjen je že v svojem 11. letu igral vijolino, v 17. pa diržiral svoj balet (Ptič samoziv). Dopršil je državni konservatorij v Pragi in sicer instrumentalno, kompozitorno in dirigentsko šolo v kratkem času petih let, a je pri tem še na mnogih krajih glasbeno deloval. Napravil je tudi tečaj za mikrofonsko prenašanje. Vkljub svojem vsestranskemu glasbenemu udejstvovanju na primer kot komponist, aranžer je pa on v prvi vrsti dirigent in kot tak je nastopil na mnogih krajih. Vidimo ga kot dirigenta sinfoničnega orkestra praškega konservatorija, vodil je nekaj časa sinfonični orkester »Straram«, dalje sinfonični jazz v Helsinku (Finska), diržiral orkester pri snemanju plošče Ultraphon, Pathefers in za plošče fonetskega instituta Sorbonne (zani je uredil jugoslovanske narodne plesne za godalni kvartet). Deloval je tudi v nekaterih francoskih radijskih postajah. V Parizu je vodil pevsko društvo »Jadran«, s katerim je nastopal v vseh večjih francoskih mestih, žel izredne uspehe in širil zanimanje za jugoslovansko pesem.

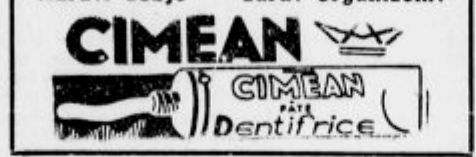
Prepričani smo, da se bo javnost z zanimanjem udeleževala teh koncertov našega radija, katerih spored bo skrbno izbran in izveden v najboljši možni sodelujočih.

Poskušen umor 73 letnega užitkarja

Na Gornji v vasi Malkovec št. 1 župnije Tržišče je svoj čas živel v lepi slogi in miru pri svojem pokojnem sinu Antonu Livku njegov oče Jožef Livk. Ko se je sin poročil z Marijo Poljanec, so kmalu nastopila nesoglasja med snaho in tastom, ki so se po smrti sinovi še povečala in ko se je vdovela snaha v drugič poročila z Ignacijem Repovžem, so postale razmere tako neznosne, da se je moral Jožef Livk umakniti v Gornje. Iskal je dalj časa mirnega kotička, slednjič ga je našel pri Alojziju Livku na Škovcu št. 2, kjer je živel že dve leti v zadovoljnosti in miru. Na Gornji pa je imel izgovorjen užitek, ki ga pa od sedanjega gospodarja ni dobival in je bil primoran zateči se za pomoč na sodnijo. Napovedana je bila prisilna dražba Gornje, ko se je vedno miroljubni Livk Jožef pobotal z Ignacijem Repovžem za užitek in je tako bila ustavljena prisilna dražba. Po tem je pa že večkrat prigovarjal sedanjemu gospodarju na Škovcu, pri katerem je stanoval, naj bi šla z vozom po užitek, saj ga je Ignacij Repovž večkrat prijazno vabil, naj pride po užitek. In res, šla sta pretekli torek, 19. t. m., dopoldne s Alojzijem Livkom z vozom na Gornje po obetani užitek Ignacij Repovž ju je prav prijazno sprejel, ju povabil v zidnico na kozarec vina, potem pa je rekel Alojziju Livku, naj spreže in da vola v hlev medtem pa je šel z užitkarjem Jožefom Livkom v hišo. Tu mu je odmeril najprej merico kaše, in ko jo je stari

Livk spravljaj v pripravljeno vrečico, je nagloma Repovž zgrabil starega Livka za vrat in mu ga začel rezati s pripravljenim krivcem. Jožef Livk je bil takoj ves v krvi in začel klicati na pomoč. Prišel je res Alojzij Livk, ki je takoj popustil živino, katero je spregal, in vsaj toliko preprečil, da Repovž ni z nožem popolnoma usmrtil uboga Jožefa Livka. Ignacij Repovž se je podal sam v Mokronog naznanit se orožnikom, medtem pa je Alojzij Livk za silo skušal ustaviti ubogemu Jožefu kri, ki mu je kar curkoma tekla iz vratu, in ga obvezati, toda kri je prodrla skozi vse obveze in tekla na tla. Naložili so uboga Jožefa Livka na voz in ga peljali takoj v Mokronog k zdravniku dr. Škulju, ki mu je zašil 12 cm dolgo in 5 cm globoko rano ter ga s svojim lastnim avtom odpeljal v bolnišnico v Kandijo. Livk ima prerezane tri žile, a sreča v nesreči je bila, da mu Repovž ni prerezal žile odvodnice in je tako ostal Livk še pri življenju, četudi mu je kljub temu oteklo zelo veliko krvi. Repovž je prišel v Mokronog, a pred njim je bil tu že Livk Alojzij z ranjenecem in naznanil vso zadevo orožnikom: Repovž je takoj, ko je zagledal Livka v Mokronogu, začel bežati, a se je orožnikom in Livku posrečilo ga ujeti in spraviti na varno. Vse se čudi, da je sicer mirni Ignacij Repovž storil to strašno dejanje. Neka ločena žena, ki je svoj čas stanovala na Gornji pri Repovževih, je govorila okoli, da je že prejšnji dan vedela, kaj se bo zgodilo na Gornji v torek. Kakor vse kaže, gre tu za premišljen in dobro pripravljen zločin, saj se je vse vršilo pri belem dnevu ob 11 dopoldne, sumljiva je bila tudi prijaznost, s katero je Repovž sprejel Livka saj ga je prej vedno mrzil in baje tudi z ženo pretepal, da je moral zapustiti Gornjo ter vedno s strahom hoditi po užitek, sedaj pa nenkrat ta prijaznost. V sosednji sobi je bila tudi žena Marija Repovž, ki pa sedaj seveda noče ničesar vedeti o zločinu svojega moža.

Zdravi zobje — zdrav organizem!

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nam vse važno vprašanje zanema naravno vse, ki bolehalo na astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, zasileženju, dolgotrajni hripavosti in hrupu, pa doslej niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpise peresa gosp. dr. med. Gu. Linanusa, bivšega šel-zdravnika v zavodu za tisekuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?«. Da omogočimo vsakemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v intervju splošnega bingra odpustiti to knjigo na zahtevo popolnoma zastonj in poštne prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 1.75) in jo odpustiti na

PUHLMANN & Co., BERLIN 615 Müggelstrasse Nr. 23-25 a.

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko odeljenje S. Br. 24th od 12. XII. 1935

Maribor

□ Nenadna smrt zaslužnega narodnega delavca. V petek zvečer je nenadoma umrl v 68. letu starosti upokojeni železniški uradnik g. Anton Rebol. Pokojnik, po rodu Ljubljanečan, je bil v predvojnem Mariboru markantna osebnost v vrstah tedanjih narodnih delavcev. 42 let je deloval v Mariboru. Na njegovo pobudo je bilo ustanovljeno bralno in pevsko društvo, v katerem so se pred vojno zbirali slovenski železničarji. Po prevratu si je pridobil velike zasluge takrat, ko je izbruhnil železničarski štrajk, ko je v lastni življenjski nevarnosti opravljal službo na vlakih. Za svoje zasluge je dobil vidno priznanje v obliki zlate medalje. Bil je med prvimi ustanovitelji društva jugoslovanskih železničarjev, kateremu je dolgo bil podpredsednik. Pred 10 leti je bil upokojen ter bil predsednik društva železniških upokojenecov. K njemu so se zatekali premnogi upokojenici in upokojenke iz železničarskih vrst ter je bil vedno vnet zagovornik njihovih pravic. Ravno zadnje dni se je zopet nameraval peljati v Belgrad zaradi intervencij, pa ga je na kolodvoru prišla slabost ter se je vrnil domov. Čez dva dni je bil mrtev. Pokojnik, ki je bil vedno veren človek in mož poštenjak, je bil viden pristaš JRZ ter tudi v vodstvu krajevnega odbora za II. okraj. Pokopali ga bomo danes, v nedeljo ob pol 4. uri popoldne. Pogreb se vrši iz hiše žalosti v Maistrovi ulici št. 17 na franciškansko pokopališče. Svetila mu večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

Lahko nam verujete:

HUBERTUS

milo je pri pranju nenadomestljivo. Njegova obilna pena odstrani vso nesnago. — In — slovenski izdelek je!

□ Tudi danes dobite vstopnice za Slomškovo proslavo v torek zvečer v Unionu. Zglasite se pri franciškanskem vratarju.

□ Slomškove slike po originalu je založila Tiskarna sv. Cirila. Cena barvni sliki je 10 Din, razglednici 2 Din, enobarvni razglednici 75 par, enobarvni podobicam 10 par in večbarvnim 30 par, štiristranskim podobicam z zemljepisom 50 par.

□ Za ravnatelja Glasbene Matice je imenovan dosedanji dirigent Matičnega pevskega zbora prof. Marjan Kozina. Čestitamo!

□ Glasbena Matica v Mariboru otvarja s 1. decembrom t. l. na svoji glasbeni šoli oddelek za hromatično harmoniko; poučeval bo znani strokovnjak za harmoniko g. Gonza Josip. Vpisovanje se vrši dnevno od 10. do 12.

□ Akademski kongregacija ima jutri v ponedeljek ob običajni uri zvečer sestanek v Franciškovi kapeli. Vabljeni!

Trdo stolicu,

katar debelega črevesa, neprijeten počutek vsled zaprtja zdravi prirodna

Franz-Josefova

grenko voda zavžita po eno malo časo zjutraj in zvečer.

Bog. po min. aoc. pol. in nar. zdr. S. br. 15483, 25. V. 35.

□ Drevi krst nove operete. Drevi bo premiera knjižne slovenske operete »Majdak«, ki jo je na Izvničev libretto uglašil prof. Marjan Kozina, zrealiziral pa Ferdo Delak. Muzikalno je ta opereta izredno lepa obogatitev našega domačega repertoarja. Za predstavo vlada izredno zanimanje. Vstopnice si zagurajte v predprodaji!

□ Iz mestnega tajništva JRZ. Možje volili prav pridno pristopajo v stranko. Vsak, ki želi pristopiti, mora izpolniti prijavnico, ki jo dobi ali pri krajevnih zaupnikih, ali v pisarni mestnega tajništva.

nega tajništva, Loška ulica 10 (vila g. Žebota). Že vnaprej opozarjamo, da se bo v četrtek 28. t. m. vršil shod JRZ za mesto Maribor, na katerem bodo govorili znani govorniki.

□ Velikonočni izlet v sveto deželo pripravljajo »Putnike«. Potovanje gre preko Belgrada, Soluna, Pireja v Haifo ter po 14 dnevnom bivanju v Palestini preko Kaira in Aleksandrije nazaj v Pirej. Prilase sprejema »Putnike« v Mariboru in pri svojih podružnicah.

□ Kozuhovino v veliki izbiri dobite pri krznarju SEMKO v Gosposki ulici 37. Se priporoča!

□ O Rimu — prestolnici novega diktatorja bo predaval v Ljudski univerzi v četrtek 28. t. m. univ. prof. Fr. G. Novak iz Zagreba. Naslednji dan bo predaval o ciljih in aspiracijah Italije na Sredozemskem morju.

□ Koledar »Slovenskega gospodarja« z bogato vsebino, vezan v celo platno, s svinčnikom opremljen je izšel. Cena 10 Din. Zahtevajte ga povsod! Razpošilja Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

□ Iz foto-sekcije mariborskega Touring-kluba. Vsi ljubitelji fotografiranja bodo z veseljem pozdravili vest, da se je pod okriljem Touring-kluba v Mariboru ustanovila fotoamaterska sekcija s ciljem, da propagira fotografsko umetnost in da izpopolnjuje tehnično stran fotografiranja med člani sekcije. Vodstvo sekcije so prevzeli naši znani fotomaterji gg. Kovačič, Simončič in Pivka, ki dajejo tudi vse potrebne informacije glede včlanjenja. Sekcija ima začasno svoje prostore v pisarni »Putnikas«, Aleksandrova cesta 35.

□ Dar za Pohorsko cesto. Industrialec g. Josip Hutter je daroval znesek 3000 Din za dovršitev Pohorske ceste.

□ Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico ima v nedeljo dne 1. decembra ob 6. uri zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom. Popoldne ob 5. uri je sv. blagoslov z darovanjem. Sv. mašo bo daroval prevzvišeni knezskof dr. Ivan Tomažič.

□ Za najrevnejše otroke. Podporno društvo za revne učence priredi dne 1. decembra v Unionski dvorani pod pokroviteljstvom PRK koncert. Dohodki so namenjeni za nabavo oblačil za najrevnejše otroke. Vabljeni so vsi prijatelji mladine.

□ Prezgodnje veselje je zavladalo med mariborskimi smučarji, ko je začel v petek popoldne med dežjem naletavati sneg, ki je kmalu prevladal ter je potem snežilo vso noč, kakor sredi zime. Snega je zapadlo nad 10 cm, včeraj ga je pa toplejša vreme vidoma pobiralo ter je na pristojnejših krajih hitro izginil. Mogoče je pa, da se bo obdržal na Pohorju, kjer ga je zapadlo precej.

□ Mlad po letih — star po grehih. Pri pekovskem mojstru Ivanu Vrenku v Krčevini je bil za vajenca 18 letni Mirko Škofič. Mojster je sedaj prišel na sled drzinim sleparijam svojega vajenčka. Poneveril se je za 2000 Din kruha, ki ga je dostavljaj strankam, poleg tega pa mu je izmaknil iz stanovanja več oblek. Škofičev oče Ivan Lovrenčič iz Strihovec pa je naznanil, da mu je pastorek ukradel 80 avstrijskih šilingov, srebrno uro, razno perilo in več starih srebrnih novcev. Škofiča so orožniki aretirali ter je priznal svoje pregrehe. Oddali so ga okrožnemu sodišču.

Slava 45. pešpolka

V spomin na osvoboditev

Maribor, 23. novembra.

Pred sedemnajstimi leti je bilo na današnji dan, ko se je Maribor prebudil kot slovensko mesto. Še prejšnjo noč je ležala nad njim kot mora nevarnost, da ga za vedno obdrži tuje v svojih rokah. Še zvečer so se šopirili po mestu izvalni oddelki nemške zelene garde, ponoči pa so jih razorožili vrli Maistrovi borci pod vodstvom svojega velikega generala. Ta zgodovinski dogodek praznuje mariborski 45. pešpolk kot dominski sodišču.

IZPOLNJENA ŽELJA VSAKE ŽENE!

Naravno lepa, negovana, kakor je treba — večna želja vsake žene. Zdaj ima pravi pomoček — novo Elida Ideal-kremo! Njene vrline:

Izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek

Ona se vleže takoj v kožo — odpravi, ker ima v sebi „hamamelis virginica“ majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepa.

NOVA

ELIDA
IDEAL
KREMA

BREZ MAŠČOBE

in
ELIDA CITRON COLD CREAM
za čiščenje
in prehrano kože

dan svoje elave. Tudi danes se je vršila v vojašnici kralja Aleksandra I. v Melju svečana proslava, ki je združila mnogoštevilne predstavnike mariborskega javnega in narodnega življenja z našo hrabro vojsko. Proslave, združene z verskimi obredi, ki so jih izvršili vojaški kurati Pavel Zavedal, prota Trbojevič in muslimanski imam Mehmed Ahmetashevič iz Ljubljane, so se udeležili prevzvišeni knezskof dr. Ivan Tomažič, oba okrajna glavarja dr. Popovič in dr. Šiška, mestni župan dr. Juvan, stolni kanonik in mestni župnik megr. Unek, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, obmejni policijski komisar Krajnovič, vodja carinarne Mihajlovič, intendant gledališča dr. Brenčič, senator dr. Ploj, državni pravnik dr. Zorjan, predsednica ženskega društva gospa Maistrova, deputacija gasilcev, Maistrovih borcev in drugih organizacij. Gošete je sprejemal domačin poveljnik polka polkovnik Marko Božovič v družbi svojih častnikov. Proslava se je izvršila zaradi slabega vremena v dvorani vojašnice. Po verskih obredih je nagovoril postrojeno četo polkovnik Božovič ter jim v ognjevitih besedah naslikal pomen današnje spominске proslave. Orisal je trpljenje severnih Slovencev pod tujim jarmom ter njihov hrabri upor pod vodstvom generala Maistra, ki je priboril Maribor domovini Jugoslaviji. Pozival jih je, da bodo tudi oni vedno pripravljeni na krvo in življenjem braniti naše meje in se žrtvovati za naše neosvojbojene brate. Zaključil je s pozivom vernosti vrhovnemu zapovedniku kralju Petru II. ter s spominom na velikega graditelja naše države blagopojnega vladarja Aleksandra I. Gromoviti »živjote klici kralju Petru in »slava« klici pokojnemu vladarju so odmevali in »slava« klici pred vhom postavljene strojne in pešadijski topovi pa so izstrelili častne salve. Sledila je zakuska za gošete, pri kateri je otvoril vrsto napitnice domačin polkovnik Božovič, ki je vladarju, govorili so pa še ztem mnogi predstavniki mariborske javnosti. Popoldne se je nadaljevala v vojašnici vojaška veselica, katere se se udeležili tudi mnogi meščani.

Komenda

Umrj je Kozelj oče Anton Strehovec iz Gore pri Komendi. Dosegel je častljivo starost 85 let. Bil je mož poštenjak, prava gorenjska korenina. — Dasiravno preživljan, je bil vedno visoki starosti do svoje boleznij svojemu simu vedno krepka opora pri delu in je tudi drugim sosedom storil rad marsikatero uslugo bodisi v dejanju ali z dobrim nasvetom. Zato pa je bil v okolici splošno priljubljen in ni imel sovražnika. — Mož je bil globoko veren. Zadnji čas je veliko trpel, pa je svojo bolezen potrpežljivo prenašal, zakar naj mu Bog oblihi plačnik. — Imel je lep pogreb. — Svetila mu večna luč, njegovim svojim iskreno sožalje!

400 letnica uršulinskega reda

25. dan novembra 1535 — 25. dan novembra 1935

Popotnik, ki je že precej časa hodil navkreber, v goro, se včasih ustavi, da pogleda nazaj ter premeri dolgo, prelojeno pot; radost ga prešinja, ko se mu odpira in širi razgled nazaj in naprej; če pa se je moral med potjo boriti s težavami, morda smrtnimi, se ozre polu hvaležnosti proti nebu, k Bogu, ki ga je varoval na poti. Tak popotnik je te dni svetovni red uršulink. Bilo je dne 25. novembra l. 1535, da je Angela Merici — l. 1768 je bila proglašena za blaženo, l. 1807 za svetnico — v mestu Bresci v Lombardiji slovesno ustanovila, prejelci zjutraj sv. obhajila s svojimi 27 tovarišicami, versko družbo devic, ki jo je izročila posebnemu varstvu sv. Uršule, velike bojevnice za sv. vero ter v srednjem veku častene tudi kot zaščitnice krščanskim sol. Namen družbe je bil dvojni: lastno posvečenje, pouk in vzgoja ženske mladine. Ljudstvo je društvenice imenovali najprej tovarišice sv. Uršule, potem pa kar kratko uršulinke. In to ime jim je do danes ostalo.

Za katoliško Cerkev so bila prva desetletja 16. stoletja žalostna: v Nemčiji in sosednjih deželah (tudi pri nas!) propad samostanov, Luter in Calvin sta pridigala odpad, v Angliji je kralj Henrik VIII. odtrgal svojo kraljevino od Cerkev, v Italiji so zoreli pogubni sadeži poganstva humanizma, silili so vanjo od severa dolgi krivoverški vplivi; vsi, ki so ljubili Cerkev in čutili z njo, so videli, da se je treba strašnemu napadu, ki je deloval z živo besedo in zlasti s knjigo, zoperstaviti z dvojnimi sredstvi: z reformiranjem, posvečenjem lastnega notranjega življenja katoličanov ter — klin s klinom — s poukom, versko izobrazbo, s knjigo. Tridentški cerkveni zbor je odredil izdajo velikega katekizma, jezuit Peter Kanizij je začel pisati svoje katekizme za katoličane. In tako so tudi te prve uršulinke poučevale deklice s katekizmom v roki. Tedno zgodovinsko dejstvo se zrcali v tem, če sv. Angela skoro vedno slikajo z deklicami poleg nje in kako svetnica drži katekizem v roki in ga deklicam razlaga.

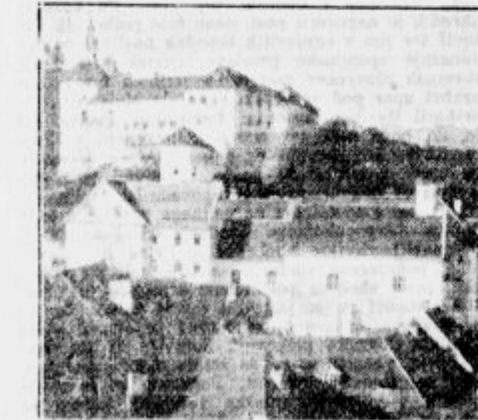

Uršulinski samostan v Ljubljani

Res so v katoliški Cerkev nastale sčasoma razne ženske verske družbe in družine, ki se z apostolsko gorečnostjo pečajo z verskim poukom deklic; ali sv. Angela je bila prva, ki je v burnem 16. stoletju ta apostolat žene začela. Nobene take ustanove še ni bilo takrat, ki bi bila sprejela v svoj program — žensko vzgojo. Angela je bila izmed vseh prva, ki je zapazila veliko vrzel, od nikogar še izpopolnjeno, ki je videla puščo, od nikogar še orano. Prejunažnih velikih in svetih žena se je lotilo v zadnjih stoletjih tega dela, tako da danes niti ne moremo več pregledati vseh teh ustalov in naprav za žensko vzgojo, toda vse, ki so prišle pozneje, so našle na tem poprišču sledove dela pozitivne breskajanske device Angele Merici. (Sv. Angela M., njeno delo. Spominška knjiga ob 400 letnici, spisala M. Klementina Kastelec, O. S. U., str. 48.)

Se v nečem je uršulinski red prvi pokazal žensku novo pol verskega udejstvovanja. V vseh šestih delih sveta delujejo dandanes goreče misijonarki iz raznih ženskih verskih družb. Ali prva, ki je bila za misijonarko med divjake, je bila francoska uršulinka Marija Martin, ki je bila po smrti soproga Kladija obkleta redovno obliko. Odplula je z dvema tovarišicama l. 1689 preko morja v Kanado misijonariti med Indijanci. (M. Klementina, n. d. str. 106. str.)

Apostoli niso nehal oznanjati Kristusa, čeprav so jim Judje pretili z ječo in smrtjo. Ko so jih pretili in jim zabijali, naj ne govore v imenu Jezusovem, so apostoli izpred velikega zbora odhajali veseli: »In niso nehal v templju in po hišah vsak dan učiti in oznanjati Kristusa Jezusa.« (Apl. 5, 41. 42.) Tako je imel tudi uršulinski red v svojih vrstah močne žene, ki se niso ustrašile preganjanja in smrti v delu za Kristusa. V veliki francoski revoluciji je l. 1794 sedem in dvajset redovnic šlo v smrt zaradi članovitosti v veri, šestnaest iz samostana v mestu Orange, enajst pa iz samostana v mestu Valenciennes v severni Franciji. Ko pa je vihar revolucije minil, so preostale takoj zopet odprle učilnice ter jele vsak dan učiti in oznanjati Kristusa s svojimi življenji.

Uršulinski samostan v Ljubljani

Ko te dni uršulinke — 20.000 jih je po vsem svetu — gledajo nazaj na dolgo prelojeno pot in tudi na težko preizkušnje svojega reda, se pač polne hvaležnosti ozirajo proti nebu, k Bogu, ki je njih red varoval na tej dolgi poti! Jutri bo Tebeum padel iz hvaležnosti prišel vsem tem hčeram sv. Angele, pa tudi stošočim učenc in gojenk, ki se vzgajajo po vsem svetu v njih solah in alternativah, kakor tudi iz sre hvaležnih roditeljev. V Ljubljano so prišle prve uršulinke l. 1702. Ljubljanski trgovec Jakob pl. Schellenburg jim je sezidal cerkev in samostan. Naslednje leto — 1703 — so že otvorile dekliško (osnovno) šolo, ki je bila prva javna dekliška učilnica v naši domovini in je to ostala edina še dolgih 170 let!

Kakšno krasno pohvalo jim je izrekla leta 1810 francoska vlada po svojem inšpektorju Rafaeleu Zelli. (Besedilo bo prinesla »Kronika slovenskih mest«.) V začetku šolskega leta 1804-05 so otvorile tudi meščansko šolo (notranjo in zunanjo), ki je bila istotako prva in edina te vrste pri nas še več let. Ko so se druge meščanske šole v Sloveniji šele jelo porajati, je uršulinka v Ljubljani leta 1920 obhajala že svoj srebrni jubilej. In prve slovenske učne knjige za meščanske šole so bile spisane prav za obe uršulinski. — Leta 1869-70 so bile pričele z ženskim učiteljskim, sprva samo za svoj naraščaj; ker so se pa nadalje bolj oglašale tudi zunanje učiteljske, so redovnice zaprosile za pravico javnosti

Uršulinski samostan v Mekinjah pri Kamniku

in je tudi — torej še pred novim srednješkolskim — za stoletnico — dobile leta 1902! Vzgojile so lepo število slovenskih učitelj — jeseni leta 1928 — torej še pred novim srednješkolskim zakonom — so otvorile tudi zasebno žensko realno gimnazijo z internatom. Vkljub neštetim prošnjam pa so desete v vseh teh osem letih samo za I. in II. r. pravico javnosti. Ali ne bi za 400-letnico naš narod tako zaslužni red zaslužil neke odlikovanje, ki bi se v skromni obliki izrazilo z razširjenostjo prava javnosti na III. in IV. razred gimnazije?

V Jugoslaviji praznujemo danes uršulinke ta svoj stirostoletni jubilej z mešanimi čustvi: v Skofji Loki nimajo več učiteljske, v Ljubljani samo še V. letnik in potem — konec: na stolpne podpisov staršev, ki vroče želé, naj bi se hčerke poučevale vsaj v nižjih razredih gimnazije pri uršulinkah, učna uprava ne upošteva

Poglavje o pravi neroinih

Neresno obravnavanje resnih zadev

Življenje in sveto primaža v svoji zadnji številki (23. nov.) poljudno-znanstveno razpravo o kriminalnem in umetnem splavu z nadpisom: »Kriminalni deli in umetni splavi«. Razprava je spisana precej samozavestno, da bi ulegla vzbuditi v nepoučeni javnosti mnenje, kakor da predčen znanstveno dognanje in nesporno zdravniško naziranje o splavljanju. Ker se zadeva forsira tudi od drugih strani v časopisju in zborovanjih, naj pride v širšo javnost tudi naš odziv!

Nekaj zgodovine! Splavljanje, t. j. namerno odpravljanje plodu oz. uničevanje zarodka je znano iz davnine. Pri mnogih omikanih narodih starega veka je bil nerojen človek brez vsakršnih pravic, saj je smel obo celo rojenega otroka zavreči ali usmrtiti brez kazni, kakor je smel ubiti sužnja in z njim krmiti plemenite ribe. Tudi žena je bila nasproti možu skorajda v suženjski vlogi. Šele s kršćanstvom so dobili sužnja, žene in otroci pravice in dostojanstvo človeka, kršćanstvo je zaščitilo tudi nerojene otroke in proglašalo namerno odpravljanje plodu za zločinsko morjenje.

Države s kršćansko omiko so prevzele varstvo nerojenih otrok v svojo zakonodajo. Do svetovne vojne je bilo v državah s kršćanskim izročilom kazensko prepovedano namerno splavljanje. Davno pred izbruhom svetovne vojne je materialistična povodnja zalila kršćansko omiko, najprej v izobraženih. Takrat se je že dogajalo, da so kršćanstvo odložili zdravniki zaobljeni izvrševati umetno splavljanje, češ da rešujejo ž njim materam življenje, ki da je ogroženo zaradi nosečnosti. Čuvajji zakonov so že takrat radi mižali sprito takega počenja in celo učenja na zdravniških solah. Splavljanje iz življenjskih (vitalnih) razlogov (indikacij) so državne oblasti tolerirale, a navzle vsaj strasti to je bilo nekoč, menda leta 1902, kakor nam je pravil profesor sodne medicine v kazenski Karliu pri Graudu, kar osem zdravnikov hkrati v ječi radi kaznivnega (kriminalnega) splavljanja.

Po vojni je boljševiska itusija prva odpravila zakonito varstvo nerojenih otrok in dovolila, da si sme vsaka državljanka dati odpraviti plod do tretjega meseca iz kateregakoli razloga celo v državnih zavodih. Zavržalo je po vsej Evropi. Pri nas, ki smo imeli po vojni toliko potreb in zahtev, je prišlo vprašanje splavljanja v javni pretres leta 1921, ko se je izdelaval novi zakonik. V prvotnem osnutku tega zakona je bilo dovoljeno splavljanje do trimesečnega plodu. Naš kriminalist, vseuč. prof. Metod Dolenc je sprožil obravnavanje tega vprašanja v okviru društva »Pravnik«, ki je priredilo več predavanj o predmetu in dosege v zakonodajnem svetu, da je bilo sprejeto v kazenski zakonik glede splavljanja določilo avstrijskega zakonskega načrta iz leta 1912, ki je sedaj dejansko uzakonjeno. Varljiva je trditve, češ da je pri nas splav iz medicinskih indikacij legaliziran, splav je pri nas po kazenskem zakonu prepovedan in izjemoma dovoljen je samo splav iz vitalne indikacije, ko je življenje noseče matere resno ogroženo po drugače neizogibni nevarnosti za zdravje, kar morajo konzultirano ugotoviti trije zdravniki (zdraveč zdravniki, zdravnik, ki naj izvrši operacijo in uradni zdravnik) in če se napravi splavljanje v javni bolnišnici oz. enakovrstnem zavodu.

Navzle jasneemu zakoniku »vseuč.« splavljanje skoroda nemoteno naprej. Zakaj čuvajji zakonov omalovažujejo splavljanje, nam razlaga dr. R. K. piše: »Ako bi hotela sodišča zasledovati kazensko vse splave, tedaj bi morala vse ostalo delo pustiti v nemar ali pa bi morali ustanoviti posebno sodišča, ki bi obravnavala samo zadeve kriminalnih abortov.« A ta širokovestna strpnost javnih oblasti glede splavljanja ne zadošča več potrebam novodobnega sveta. Tudi pri nas se vrši že nekaj let sem po vidnem načrtu vojena agitacija, da se za medicinsko splavljanje praktična nezakaznost raztegne tudi na splavljanje iz socialnih razlogov. Neke nevarne site tišče v ospredje te borbe žensko, in sicer marksistično

NOVO!

SLOVENSKI PRAVOPIS

IZDALO IN ZALOŽILO »ZNAJSTVENO DRUŠTVO V LJUBLJANI«

Po pravopisnih in pravorečnih načelih, ki jih je odobrila pravopisna komisija Znanstvenega društva, izdajo priredila

A. BREZNIK in FR. RAMOVŠ

VSEBINA: Pravopisna in pravorečna pravila (20 strani), pravopisni slovar, obsegajoč 22.000 besedi (300 strani).

Cena mehko vezani knjigi v celem platu Din 60.-

Naklada pri Jugoslovanski knjigarni r. z. z. o. z. v Ljubljani

Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

In vendar uršulinke ne morejo odnehati, kakor apostoli niso mogli, niso smeli. Vedno in vedno bodo prošle, trkale, zahtevale. Saj sv. oče Pij XI sam pravi v svoji encikliki o krščanski vzgoji, da katoličanje nikdar ne morejo popustiti od svojih dolžnosti: da mladino vzgajajo v verskem duhu. Naj če redovnice vedó — in to jim ob tej slovesni uri slovesno zatrdimo —, da v tem boju za versko vzgojo ženske mladine ne bodo osamljene! Z g. nadškofom dr. Al. Stepišcem in pravimo tudi mi: »Ako mi katoličanje hočemo imeti svoje privlačne šole, je državna oblast dolžna, to našo voljo respektirati in našo intencijo podpirati, ker niso državljani tu radi države, ampak je država radi državljanov. To podarjamo tem bolj, ker moremo s ponosom reči, da so naše katoliške šole najboljše med najboljšimi. Naj nas obrekujejo, kolikor jim drago, ali mi imamo nezlomljivo voljo, da bomo branili v vsem zakonitim sredstvi naše privatne katoliške šole.« (Govor ob 400-letnici uršulinskega reda, v Zagrebu, 47. t. m. Gl. Hrv. Straha, 19. t. m.)

Na desni strani uršulinske cerkve v Ljubljani stoji samostan s svojo »porto« in celicami, na levi obširno šolsko poslopje. Lep simbol! Dvojno delo je ustanoviteljica sv. Angele zapustila svojim duhovnim hčeram: skrb za lastno, osebo posvečenje ter skrb za vesno, krščansko vzgojo deklic. Za oboje dobivajo moč tam v sredi, v cerkvi, v presveti Evharistiji, kar tako iskreno izpoveduje v vseh svojih navdušenih posnitvah naša največja evharistična pesnica M. Elizabeta, provincialna prednica jugoslovanske uršulinske province.

Naj krepko, neumorno, višje in višje potujejo v daljnje stoletnice!

usmerjeno in svobodomiselnost žensko, združeno v feminističnih združenjih. Tej agitaciji se je priključil tudi del zdravništva, ki zahteva legalizacijo splavljanja iz socialnih in evgenških indikacij. Na letošnjem kongresu Jugoslovanskega zdravniškega društva v Beogradu je znala skrbno pripravljena peščica zdravnikov ob nenavzočnosti ogromne večine kongresistov izglasovati resolucijo, ki zahteva nezakaznost splavljanja.

Tako je dejansko stanje kočljive zadeve, ki je začela begati tudi našo javnost. Popolnoma prav je, da se zadeva tudi v javnosti razčisti.

Sedaj pa k dr. Kremžarjevi razpravi!

1. Naslov »Kriminalni deli in umetni splavi« razlaga pisec sam trdeč, da je umeten splav tisti, ki ga izvrši zdravnik iz medicinske indikacije (t. j. iz zdravstvenih razlogov) in je uzakonjen, dočim so vsi drugi splavi kriminalni, t. j. po kazenskem zakonu prepovedani kot zločini. Ta razdelitev oz. opredelitev ni povsem točna. Umeten je prestava latinskega izraza arteficialni, ki pomeni dvoje, ali napravljen po pravilih (zdravniške) umetnosti (lege artis factus) ali pa namenem v nasprotju z nehotnim (spontanum) splavom. Razvidno je torej, da je marsikateri arteficialni abort hkrati tudi kriminalen.

2. Piševa trditve, da je splavljanje iz zdravstvenih razlogov uzakonjeno, tudi ni povsem točno: po kazenskem zakoniku je nezakazno odpravljanje plodu samo iz razlogov (resnih zdravstvenih) in še to s posebnimi varnostnimi prihrki, kakor je že preje omenjeno.

3. Način, kako pisec obravnava zadevo splavljanja, ni dostojen. Tako n. pr. piše: »In čudež vseh čudežev je, ki mi nikakor nebe v glavo, da je ravno v onih vrstah, ki najbolj stopajo v boj — z besedami — bodisi iz nacionalnih ali verskih motivov — za števila rojstva, najmanj porodov.« Obratno je res, piševa trditve je drzno obrekovalje poštenih ljudi, ki zametujejo splavljanje!

Sicer pisec bje samega sebe po zobe, ko v naslednjem odstavku govoreč o razlogih, zakaj se žene odločajo za odpravo plodu, piše: »Ne smemo prezreti, da pripomoreta zelo mnogo individualistični — zmiselno pravilno bi moral reči: materialistični — svetovni nazor, ki mu je vrhovni smoter hedonizem — po domače življenje — in pa pomanjkanje verskoetičnih načel.« Torej verskonaravna načela vendar nekaj pomenijo!

Naravnost gorostasno je piševo smenjenje katoliških navedenih načel. Tako piše: »Katoliška moralna odklanja vsak abortus iz medicinske indikacije, ker ga smatra za umor. Res je, umor je. Ali umor je tudi, ako mati zaradi ploda umre in ki ji nismo pomagali, čeprav se tega zavedamo. Drugo je, če bi umrla ne glede na to, ali smo izvršili splav ali ne. Medicina se v takih slučajih, kar velja tudi za perforacijo živega otroka, ne more ozirati na filozofsko-religiozna načela teologov, ki bi skoro gotovo popustili v svojih rigoroznih zahtevah, čim bi imeli žene in družino. Medicina je predvsem praktična. Pred očmi mora imeti vrhovno načelo, kako trpečemu človeštvu pomagati. To ljudje od nje zahtevajo in zato je tudi ta. Medicina se ne sme izgubljati v praznih fantazijah in prepustiti usodo žene božjim rokam, sicer je vsa terapija nepotrebna in — sit venia verbo — naravnost napačna proti božji volji. Zaradi tega krivostno po, kar se ni rojeno, kar se ni zrela in ker tako najbolj odgovarja našemu notranjemu čustvovanju.«

Taki argumentaciji se menda upre vsak zdrav razum.

4. Dr. Kremžar odklanja splavljanje iz družabnih razlogov, daš ga strahotljivo opravičuje z družabno bedo, mende, da splavljanje iz družabnih razlogov samo po sebi izgine, čim se gospodarsko stanje popravi.

Ne glede na način obravnavanja, je dr. Kremžarjevo stališče glede splavljanja sploh in umetnega posebej, napačno.

1. Zmotno je dr. Kremžarjevo osnovno mnenje, češ da je medicina, zdravstvena veda in zdravstvena umetnost, suverena, neodvisna v svojem področju, ki je človeško zdravje in življenje. Kakar veljajo za vsakdanje življenje, za gospodarstvo, politiko, razne znanstvene stroke in umetnosti neka splošna, vselej in povsod, za vse in vsakega posameznika obvezna načela, ki jim pravimo navedena načela, tako tudi zdravstvo in zdravništvo ni in ne more biti neodvisno od splošne navednosti. Še vselej, kadar se je pojavil dozdeven ali resničen spor med splošno navednostjo in katerokoli panogo človeškega dejstvovanja, se je prej ali slej izkazalo, da je bila »pomota ali zaboda na strani, ki je nasprotovala navednosti. To drži tudi za razmerje med medicino in moralo.

2. Dr. Kremžarjevo opravičevanje umetnega splavljanja iz zdravstvenih razlogov ne drži — iz zdravstvenih razlogov, njegovo razlaganje je preostalo in znanstveno neutemeljeno. Ze v tisti dobi, ko je t. zv. šolska medicina dajala dosti potuhte glede splavljanja, je vstal dr. Fr. Frank, vseuč. profesor in ravnatelj ženske bolnišnice v Kolnu ob Reni, proti vsakršnemu splavljanju in sicer po 36 letnih izkušnjah in pri 69.415 primeru obolen in najtežavnejših nosečnosti in porodnih zapletitajih. Njegov zaključek je: Rešitev otroškega življenja je najboljši način rešitve materinega življenja. Kar služi spočetku, ne more škodovati materi. Tudi v najboljših primerih neutešnega bruhanja se mu je posrečilo vselej ohraniti nosečnost do naravnega poroda in ni imel niti enega smrtnega izida zavoljo te nevarne bolezni. Prav tako ugodne uspehe je dosegel v primerih pljučne ali druge jetlike.

Da, jetlika! Koliko tisoč nerojenih otrok je bilo celo pri nas umorjenih zavoljo resnične ali dozvedne in morebitne jetlike, ko je vsakdo malce jetičen, če le hoče! Odlični strokovnjaki za jetiko in porodništvo izjavljajo, da splavljanje ni zdravilo zoper jetiko in da ni ozdravljivost jetlike med nosečnostjo težja kakor izven nje.

Navedel bi še lahko odlične francoske zdravnike, ki so iz načelnih razlogov proti vsakršnemu splavljanju.

Materialistična mora polagoma izginja iz zdravstvene vede, dosti bolj počasi pa iz zdravniških vrst. Bistri opazovalce življenja je v Jasni Poljani poleg drugih velikih del napisal drobno knjižico »o zakonu« in v njej imenoval prav iz razlogov, ki jih obravnavamo, medicino kupljivo vlačugo! Kakšno psovko bi rabil L. N. Tolstoj, če bi videl razdeljanje v domovini in po vsem izobraženem svetu!

3. V znani Hipokratovi prisegi, nastali v V. stoletju pred Kr., je mlad grški zdravnik svečano obljubil, da ne bo dal nobeni ženi splavalnega pripomočka, tudi na njeno zahtevo ne. V tej prisegi je jasno izraženo visoko pojmovanje zdravniškega poklica. Iz tistih časov se nam je ohranilo zdravniško vodilo: Predvsem ne škoditi! In splavljanje je vendar, če ne že morjenje, pa vsaj ubijanje; in s smrtjo se ne kupujeta ne zdravje, ne življenje. Zdravnik, ki je poklican varuh zdravlja in čuvaj življenja, vendar ne more biti zaglavni sodnik in rabelj nikogar, najmanj nerojenih otrok! Vsako drugo pojmovanje zdravniškega poklica zasluži Tolstojevu groju.

4. Dr. Kremžar meni, da se splavljanje ne da preprečiti s kazenskimi odredbami. S tem se deloma tudi strinjamo, ne morem pa se strinjati z njegovim mnenjem, da bo v ugodnejših gospodarskih razmerah splavalna potreba po splavljanju. V življenju opazujemo, da se bela kuga, ki je preprečevanje spočetja in odpravljanje plodu, najbolj širi in drži med imovitimi sloji in po bogatih pokrajinah. Bela kuga razaja pri nas v Sremu in Vojvodini, ne poznata je ne Lika ne Dalmacija. Prav je in koristno, da se borimo za zboljšanje obupnih gospodarskih razmer, še bolj potrebno pa je da se lotimo navedenega prepoveda našega naroda in odpravimo še obupnejšo navedeno razravanost, ki se širi v naš narod v grozotni meri.

Težke čase preživlja slovenski narod, težje in nevarnejše od vseh prejšnjih. Zunanje sile in nezgode nas ne bodo strle, ako si ohranimo čvrsto življenjsko moč. To nam pa resno ogroža navedeni razkroj. Ko že hočemo narodu pomagati v življenjskih borbah s poljudno znanstvenimi spisi, pazimo, da na nudimo vsebinsko temeljito premišljeno in oblikovano neoporečno branje. Za širše plasti naroda ni dober vsak spis, najboljši je komaj zadosten! DRAB

Trbovlje

Vodovod na vrh Mrzlice. Podjetna podružnica SPD v Trbovljah gradi k svojemu Planinskemu domu na Mrzlici 350 m dolga vodovod. Med studencem in planinskim domom je 180 m višinske razlike, zato bo motor 6 konjskih sil potiskal vodo navzgor. Ker se je podružnici posrečilo po nizki ceni kupiti motor, bo vsa naprava veljala le 28.000 Din. Voda pa je za tako obiskovano postojanko, kakor je na Mrzlici, nujno potrebna.

Mohorske knjige so dospele in se dobijo v kaplaniji. Poština znaša 2 Din.

Strokovni shod rudarjev bo danes ob 9 dopoldne v Društvenem domu. Razpravlja se bo o sanaciji brat, skladate in o obrtnem zakonu, kolikor zadeva delavce.

Potovanje okoli sveta in o Abesiniji je naslov predavanja s skriptnimi slikami, ki bo to nedeljo popoldne v Društvenem domu. Predaval bo g. urednik Jurček iz Ljubljane. Lepšo zunanjo dobi novo poštno poslopje na Vadah vsled ostre kritike občinstva. Ljudje so mnenja, da na tako izpostavljeno mesto, kjer bo stala nova pošta, treba kaj boljše postaviti. Kriza pa določa švedra drugega pta. Notranji prostori pošte pa so prav posrečeno razdeljeni in bo posebno poštno osebo imele zelo lepe prostore in tudi enakbanit za občinstvo bo dosti boljše, posebej, če kdo pomisli na sedanjo stisko.

Nevošljivost med časniki

Abesinsko letalo se vrača iznad fronte

Zadnjič smo poročali, kako je abesinsko letalo z dvema inozemskima časniki letelo nad fronto. Danes naj to poročilo končamo z opisovanjem dogodkov ob vrnitvi:

Pozorno gledajoč, kje bomo zagledali italijanske postojanke, smo leteli proti Aksumu. Že pol ure smo krožili nad ozemljem med Makalo, Aduo in Aksumom. Lahko smo si mislili, da nas Italijani niso gledali prekrižanih rok in da so alarimirali svoja letališča za fronto, ki nas skoro utegnejo presenetiti z obiskom nekaj lovskih letal. Misel na to ni bila vesela. Zakaj naš propeler v tem tankem zraku tam zgoraj ni bil kaj prida. Z njim smo mogli preleteti kvečjemu 200 km na uro, medtem ko italijanska bojna letala lete 300 in še več kilometrov na uro. Zato nas prav gotovo ni veselilo, da bi doživeli tak zračni lov in da bi nas italijanska letala s svojimi strojnimi končnimi napravami na zemljo. Nad Aksumom je naš pilot Drouillet napravil strm skok navzdol in že smo mislili, da hoče pristati. Večkrat smo čisto nisko pri tleh obkrožili Aksum. Razločno smo videli vse podrobnosti.

Ko bi rekli, da je to mesto »mesto koč«, bi bili prelepo označili tole zbirko siromašnih prstenih koč, katere smo gledali že v Adui in Makali. Le nekaj cerkva in razvalin nekdanjih kamnitih stavb je nam pričalo, da imamo pod seboj »mesto«. Bilo je točno 8. ko je naš pilot po 40-minutnem kroženju nad zasedenim ozemljem zavil proti jugu ter smo nato z 10-minutno zamudo zapustili »bojno ozemlje«. V tem trenutku je moj tovariš hotel preleteti bencin iz rezervne posode v glavno. Plini pa so takoj napolnili kabino in Vilmorin se je onesvestil. Kmalu pa si je opomogel, toda nas vse je prevzela utrujenost, pomešana z razočaranjem. Bojev nismo videli, ker jih ni bilo. Tudi fronte nismo videli, ker je tudi ni. Dve armadi si stojita nasproti več milj vsak sebi ter se stikata le po svojih patroljah.

Prav je, da smo to videli in da lahko potrdimo, da se Abesinci drže »malega vojskovanja«, da z gora streljajo na Italijane ter jim ne dajo prilike, da bi svoje mehanizirano bojno orožje uporabili proti strnjnim abesinskim oddelkom. Tudi smo videli, da Italijanom ni mogoče drugače prodirati proti jugu, kakor čisto počasi. Videli smo, kako zanje naraščajo nevarnosti, čim globlje bodo vdrl v okamenelo granitno morje. Tudi naši živi so imeli dovolj. Ko kdaj mislim nazaj, se mi tistih 40 minut med Makalo in Aksumom zdi najbolj razburljiv dogodek, kar smo jih v desetih letih doživeli. Toda v hipu, ko smo Aksumu obrnili hrbet, smo mislili, da je bila vsa ekspedicija zaman.

Premišljavač to žalostno okolnost, je utrujeni de Vilmorin za menoj zaspal. Tudi jaz sem zadrimal, čeprav sem se močno prizadeval, da bi fotografiral mogočne vence abesinskih planin. K sreči pilot ni zadrimal. Toda to jutro sta cel četrti ure spala dva časnikiarska poročevalca, ki sta se po svoji dolžnosti vozila nad severnoabesinskim bojiščem z naglico 230 km na uro. Zbudila sva se s strašno mislijo, da sva tam doli zamudila gledati kako bitko. Pa najsi tudi drugi drugače poročajo, bitk tam doli še ni. Videla sva le divje gorske vrhove, brezmejna brezdna in gole divje stene.

O druge strani smo se vračali nad Desije. Toda zemlja je bila tudi tukaj tako odvrtno velika, da je pilot Drouillet vedno znova klical: »Strašno!« Tako žalostni smo končno prileteli nad Desijo in mesto fotografirali. Ob 9.35 dopoldne, natančno 3 ure 35 minut, odkar smo odleteli, smo srečno zopet pristali v veliko presenečenje prijaznega župana Blata Bakala Habt Mikaila, ki je na žgočem solncu brez spanja čakal na nas. Solzlih oči nas je objel: »Bog vas je varo-

val!« Jezno mu je zagodrnjal de Vilmorin: »Da, ampak se ni splačalo, da bi bili za nas v skrbeh. Ves izlet ni bil vreden piškavega oreha.« Godrnjaže je začel Drouillet brisati motor. Postrežljivi župan se je sklonil, da pobere cunjico, ki je padla na tla. Naenkrat je zakričal: »Krogla!«

Res, v bateriji za žaromet pod letalom smo zagledali veliko, okroglo luknjo in v bateriji kroglo. »Ha, ha!« se je ves spreminjen zasmejal de Vilmorin. »Sedaj, dragi gospod župan, se počutim kar dobro. Tu je dokaz, da smo bili v bitki.« In žvižgal je vso pot do Adis Abebe, kjer nas je čakal kraljevski sprejem pri cesarju, pri drugih časnikiarjih pa čisto drugačen.

Ob 10.30 smo odleteli iz Desije in smo opoldne prileteli nad Adis Abebo. Krožili smo nad mestom in fotografirali. Ato Tadesa, letalski načelnik cesarjev, nas je na letališču pozdravil ter se takoj peljal z nami v cesarsko palačo, kjer nas je čakal cesarski obed. Tam nam je Tadesa povedal, da so drugi časnikiarji tako hudi na naju, da so v cesarski palači poslali celo odposlanstvo s prošnjo, naj nama cesar prepove vsakršno poročanje ter naju da zapreti. Govorilo se je, da sva odletela brez dovoljenja in da je cesar divji na naju. Ko sva se krep-

Angleški harmonikarji so priredili v Westminsteru tekmovanje, kdo je najboljši. Na sliki vidimo eno skupino pri vaji za tekmo.

čala z izvrstno cesarjevo kuhinjo in njegovim belim burgundcem, ter obhajala cesarski porcelan in srebrnino, sva zvedela, da so nekateri dobri tovariši in prijatelji ves čas najine odsotnosti prirejali protestne sešanke, na katerih so predlagali, da koristi etijopske države zahtevajo, da nama poslej prepovedo vsakršno poročanje.

de, ki veli, da v italijanskih restavracijah pri istem obedu ne smejo postaviti na mizo dveh mesnih jedi, bo ostal brez uspeha, ker si italijanski državljani že doslej dveh mesnih jedi pri istem obedu ni mogel privoščiti.

Dalje je vlada sklenila urediti uporabo premoga in pa razsvetljave. V ta namen se bodo uradne ure državnih in javnih uradov spremenile ter bodo tudi koncerti, gledališča in kine odprti bolj zgodaj, da ne bodo ponoči porabili toliko luči. S tem se bo nočno življenje, ki pod fašisti je itak ni bilo veliko, močno skrélo. Ob 11 ponoči so rimske ceste, celo na najbolj prometnih delih mesta, skoraj prazne. In že doslej je bilo le malo lokalov, kjer so imeli čez polnoč odprto. Po kavarnah in restavracijah ter v hotelih povsod opaziš, da ni več tujcev. Moj rimski znanec mi je pred kratkim dejal: »Sedaj smo pa mi Rimljani vendarle enkrat sami med seboj.« Gotovo ni ne gostilničar, ne trgovec, sicer bi ne rekel kaj takega. Toda tudi kavarne, ki ne žive od tujkega prometa, občutijo vojsko. Po kavarnah manjka mladih ljudi, ki so najbolj zahajali v kavarne. Mnogi izmed njih so odšli v vojsko, ali pa nimajo denarja, ker so njihovi očeti ali bratje odšli v vojsko, in morajo sedaj sami skrbeti za svojece.

Takole se na zunaj pozna vojska v Italiji. Ne čuti se še premočno in se da prenašati. Kako pa bodo sankcije vplivale na ogromni izvoz in na podjetja, ki so docela odvisna od tujkega prometa, ni mogoče razlagati. Gotovo je, da bo Italija težko prenesla pomanjkanje teh dohodkov v svojem državnem gospodarstvu, saj je doslej živela od tujkega prometa in sama ni bogata država.

Italija v vojski

Časnikar popisuje, kako se v Italiji pozna vojska

Časnikar, ki se ta mesec muči v Rimu, opisuje, kako se v Italiji pozna vojska. Njegovo popisovanje je zelo zanimivo, zato ga prinašamo v izveščku:

Italija je naenkrat postala središče našega zanimanja. Doslej smo v Italiji videli le pojem za lepoto in solnce, za umetnost in staro kulturo. To našo miselnost je fašizem le malo omotil, ker smo že od nekdaj vajeni v Italiji gledati vse to. Zato si skoro težko mislimo Rim, kakršen je v vojnem stanju. Na zunaj se je Rim le malo spremenil in življenje mirno teče po starih mirnih kolonadah. Tu tuintam srečam kakšnega vojaka, oblečenega v kaki uniformo in s tropsko čelado na glavi, sicer pa nič ne vidiš, kar bi te spominjalo na vojsko v Afriki. Na višinah okrog mesta so sicer postavljene baterije zoper zračne napade, toda vse to te prav nič ne moti, ker te že pogled na Vatikan pomirja in veš, da takega zračnega napada na Rim najbrž ne bo. Sicer pa v Rimu ne vidiš nič vojske.

Nekoliko bolj pa se tukaj čuti že gospodarska vojska. Že pred tedni, ko so sankcije bile še daleč, so pričeli uvajati avtobuse na pogon z »gasogenom«. Ti vozovi imajo zadaj kotel. V kratkem bodo vse omnibuse prenašali tako, ker Italija potrebuje vedno več bencina, kateri je vedno dražji. To bo vplivalo tudi na zasebne avtomobile, vsled česar že danes vidiš v Rimu mnogo manj avtomobilov. Trgovine, katere so imele kaka tuja imena, so jih spremenile in nadomestile z italijanskimi. Pri tem se je zgodilo nekaj neredov, da je moral posredovati policija. Značilno je, da odpravljajo skoro le angleške napise, zakaj nobena država na svetu sedaj v Italiji ni tako osvojevala kakor Anglija. Zato morajo tudi angleško poslaništvo stražiti močni oddelki policije. Kajpa da so tudi inozemske blago pobrali iz izložb, ali pa vsaj napisali, da ni inozemsko. To blago pa se seveda zaradi tega ni pocenilo.

Cene se za sedaj še niso posebno dvignile, razen pri milu, kateremu se je cena skoraj podvojila, in pa pri bencinu. Cene živilom so pa že delj časa počasi rasle. Če-

prav to zvišanje živilskih cen ni še kdove kako veliko, vendar pa ljudstvo hudo občuti, ker so pri tem prizadeti makaroni, od katerih Italijani žive. Delavske mezde v Italiji so zelo majhne. Žene vpoklicanih vojakov pa ne dobivajo na dan niti 15 Din podpore. Ni mogoče še presoditi, kako bodo sankcije vplivale na zvišanje cen. Vkljub prizadevanju vlade, da bi najpotrebnejše blago nadomestila z nadomestki in cene regulirala z ostro kontrolo, pa bodo cene najbrže vendarle še rasle. Močno je Italija odvisna od uvoza mesa iz inozemstva. Zato je italijanska vlada izdala najnovejše ukrepe glede uporabe mesa. Ti ukrepi pa se le malo poznajo, ker v Italiji niso še uvedli mesnih kart, kakor pri nas med vojsko, ampak je vlada le določila, da ob določenih dneh mesarji ne smejo sekati in prodajati mesa. To je že zaradi tega brez pomena, ker bo skrbna italijanska gospodinja zato prejšnji dan kupila dvojno mero. Tudi drugi ukrep vla-

Čez 15 let našla izgubljeno hčerko

Kakor napeta povest se bere zgodba danske matere Ane Lauritsen. Mlada Ana Lauritsen je izgubila svojega moža, ki je umrl 1. 1918. Bila je silno obupana zaradi tega, ostal ji je pa po možu le pol leta stari otroček. Sorodnikom se je smilila žalostna vdova, zato so jo povabili k sebi, da bi med njimi vsaj malo pozabila svojo žalost. Ko je prišla z otrokom k njim, so ji dali na razpolago avto, s katerim so jo vozili, da bi se bolj raztresla. Na nekem izletu pa se je avto zaletel v drevo in se docela razbil. Mlada žena je bila hudo ranjena ter so jo nezvestno in močno poškodovano prepeljali v bližnjo bolnišnico. Njenemu otroku pa se ni nič zgodilo, pač pa je ležal tam na kraju nesreče, ker so se vsi brigali le za ubogo mater.

V istem času pa je privozil mimo drug avto. V njem sta sedela mož in žena. Videla sta, da bo mati ubogega otroka najbrže umrla in da bo mala deklica ostala sama na svetu. Zato sta otroka pobrala in ga vzela seboj. V bolnišnici, kamor so odpeljali mater, sta oba zakonca pustila svoj naslov z naročilom, da mati, če ozdravi, dobi svojo hčerko pri njih. Dokler pa mati ne bo zdrava, bosta onadva skrbela za deklico.

Čez dalj časa se je zgodilo, da je mati res ozdravela. Sedaj bi bila rada šla po hčerko. Toda v veliko grozo so v bolnišnici ugotovili, da se je naslov onih dveh zakoncev

izgubil. Nesrečna mati si je na vso moč prizadevala, da bi poizvedela, kje je njena hčerka. Vse zaman! Tako je minilo 15 let, polnih žalosti za izgubljenim otrokom.

Pred kratkim je umrl v Texasu v Sev. Ameriki petrolejski bogataš. O njegovi smrti in oporoki so poročali listi. Ti so tudi pisali, da je umrl bogataš vse svoje premoženje zapustil svoji pohčerjenki Mildredi. Pri tej priliki so časopisi na dolgo in široko popisovali, da je bogataš svojo dednino leta 1918 našel na Danskem, ko je bila šele pol pol leta star otrok. Takrat se je otrokova mati ponesrečila z avtomobilom, zato sta mož in žena sklenila, da bosta punčko vzela za svojo, ker nimata otrok. Otrokova mati je namreč najbrže umrla, ker ni bilo nobenega glasu več o njej.

Slučajno pa je te časopise brala tudi gospa Ana Lauritsen. To je vnovič v njej obudilo upanje, da bo morda svojega otroka še našla. Ni se ustrašila ne stroškov ne truda ter je nemudoma odpotovala v Texas. In tu je res — čez 15 let — našla svojo hčerko, s katero sedaj v sreči in ljubezni živi, poplačana za vse prestalo gorje.

»Sam ne vem, kaj Miha počne z denarjem. Včeraj je bil suh, danes je zopet suh.«
»Ali te je posil na posodo?«
»Ne, jaz njega.«

Na ulicah Kaire v Egiptu so bili veliki nemiri nacionalistične egiptske mladine proti Angležem. Na sliki vidimo, kako policijamladino razganja. V nemirih je bilo ubitih več ljudi.

Proti morilcem kralja Aleksandra

V francoskem mestu Aix-en-Provence sedaj pred sodiščem sodijo Pospisila, Rajića in Kralja, ki so obtoženi, da so se udeležili atentata na pok. kralja Aleksandra in francoskega zun. min. Barthouja. Slika nam kaže obtožene Kralja in Rajića (na desni), ko ju vedejo k obravnavi.

MLADI SLOVENECA

Skrbni očka

Sredi gluhe polnoči,
ko je šep z neba sijal,
busknja je odneko
tema senca. Joj, bavljav?

Nel Razbojnik grozni je.
Zvabil ga je sem pohlep:
rad izropal hišo bi.
Kdo prepreči mu naklep?

V hiši očla še bedi,
ziblje hčerko in ji poje:
»Slaščko spančjak, dideldi,
in zaslanj, dete mojle«

Ze na pragu ropar je,
že s sekuro — pika, pok!
duri seka, da udri
v hišo bi, kjer spi otrok.

Skrbni očla na hodnik
plane in opozori
razgrajča nočnega:
»Tiho, tiho, Ančka spi!«

Nagajivka

Naš ded je kaj čuden, kaj smešen možič.
Pravi, da vino ga greje.
Kozarček opoldne, kozarček zvečer —
in se ves srečen smeje.

Oj, dedek naš ljubi, zakaj pa potem
stiskaš se k topli peči?
Kadar od mraza ves tresel se boš —
pa se kar k vinu zateči!

Iz torbe Kofičkovega strička

Vinko Mirt, Ljubljana. — Kakor vidiš, je ena risba objavljena danes, druga pride na vrsto ob priliki. Tvoje zanimivo pismo pa priobčim takoj prihodnjega nedelja. V tej številki ni prostora, ker je kofiček še vedno posvečen slovenskim otrokom v tujini.

E. Kovačič, dijak v Ljubljani. — Kar čedno zbirko pesmi imam že od Tebe. Nekateri bi bile kar zrele za objavo, vendar pa jim manjka še nečesa: pike. Če hočeš prav dobro pesem napraviti, jo moraš brusiti in brusiti kot dragulj. Pesmi enodnevnice imenujem jaz »stroje-pisne pesmi«. Tudi sam sem že nekaj takšnih — zagrešil, Bog mi odpusti greh! Svetujem Ti: ne daj pesmi prej iz rok, dokler ne teče gladko kot očenaš. Boljše je, da ena dobra pesem zagleda bel dan, kakor da gre deset slabih v koš. Daru imaš dovolj! Pesem »Rudarji« sem Ti nekoliko opilil in jo danes objavljam.

Mimica Sever, Med hemljniki. — Ker do ponedeljka zvečer nisem dobil Tvoje obvestila, kakšno knjigo si želiš za nagrado, sem Ti poslal »Ptička z dvema kljunčkoma«. Če to knjigo že imaš, zamenjaj poslano knjigo za »Mladega lorda« v Jugoslovanski knjigarni. Sledijo se na te moje besede. Za priloženo planinko prisrčna hvala!

Anica potuje v nebesa

Zivela sta brat in sestra. Bratu je bilo ime Peter, sestri Anica. Zelo sta se imela rada. Nekega dne je Peter zbolel in umrl. Črni možje so ga zabili v krsto in odnesli na pokopališče. Anici je bilo hudo in je bridko jokala. Mama jo je tolažila in ji pripovedovala, kako dobro se godi Petru v nebesih.

»Ves ljubi božji dan se igra z zlatimi kamenčki in raja z angeli,« ji je mama zagotavljala. »Joj, so mora biti lep!« je Anica široko odprtila oči in vzdihnila. »Ves kaj, mama?« je potem živahno poskočila s stola in se ljubeč privila k materi. »Dovoli mi, da grem Petra obiskat v nebesa.«

Mama jo je žalostno pogledala in očitajoče rekla:

»In jaz? Mar naj ostanem sama?«

»Ampak, mama,« se je je Anica oklenila okrog vratu. »Saj nisem tako mislila. Samo za kakšno urico, nič več! Bom kaj nazaj! In potem ti bom pripovedovala, kako lepo je v nebesih... Kajne, da lahko odidem?«

Mati se je rahlo nasmehnila in mehko po-božala zlate kodre svoje hčerke:

»Toda, ljuba hčerka, saj tega ne moreš. V nebesa lahko pride človek šele, ko umre.«

Anici pa je ni šlo v kodrasto glavo, zakaj ne bi mogla obiskati svojega brata v nebesih. Ko bi ljubi Bog, ki je tako dober, vedel, kako rada ga ima, bi ji gotovo ne zavrnil prošnje. Žalostna je posevala na široki klopi pred domačo hišo in otožno zrla čez pisane cvetlične grede v daljine modro nebo, kamor jo je srce gnalo za dragim bratom.

Njene prijateljice cvetice so jo začudeno opazovale in niso mogle ugeniti, zakaj je njihova ljubljena tako potrla. Druga k drugi so sklanjale svoje nežne glave in se sočutno spraševale: »Le kaj neki je naša Anica, da se še zmeni ne za nas?«

Ko je nekega dne, sloneč ob vrtni ograji, spet otožno zrla v nebesno daljo, je prikrevala mimo vrta stari stric Matije. Z Anico sta bila že odnekdaj velika prijatelja. Bogue kolikokrat je slonela na njegovih kolenih in vsa zamažena poslušala njegovo pripovedovanje o čudežnih svetovih, ki so neke tam daleč za deveto goro. Ni se stopila do-

Pisma slovenskih otrok iz tujine

718. Dragi striček! — Večkrat bi Ti bila že pisala, če se ne bi bala Tvojega koša. Po dolgem obotavljanju sem se vendarle odpravila. Prosim Te, nikar ne vrzi tega mojega prvega koša v požrešni trebušek!

Več, jaz ne stanujem v slovenskih krajih, kjer sem bila rojena, ampak daleč na Francoskem. Po-vedati Ti moram, da hodim ob ponedeljskih in četrkih v slovensko šolo, kjer nas uči go-spod učitelj Jankovič, krščanski nauk pa go-spod župnik Kastelic. Včasih se tudi igramo. Ti ne veš, striček, kako je prijetno! Posebno za-bavna je igrice »Črni mož«. Ali jo poznaš? V slo-vensko šolo zelo rada hodim.

Tudi jaz raznašam slovenske časopise kakor Levartova Anica v Aumetzu. Rada berem Tvoj kofiček, prav posebno pa Tvoje pesmi. Praviš »Najdenek Jokec« še danes ne morem pozabiti. Rada bi Ti poslala kakšno rešitev, pa »Slovenca« dobimo šele v tork, Ti pa hočeš imeti rešitve že v četrtek v rokah.

V Franciji ni tako hude zime, kakor je v Jugo-slaviji, tako lepih pomladí, kot so v domovini, pa tukaj ne poznajo. Skorajda sam dež, prav malo lepih dni.

Te lepo pozdravlja Marija Rože, učenka slov. šole, Tuquegnieux-Marine (Meurthe et Moselle), Francija.

719. Preljubi striček! — Danes Ti pišem že vdrugič. Kmalu bo minilo leto, kar si moje pismo vrgeš v koš. Misliš, da rad prejemam pisma iz Francije, saj si objavil tudi že pismo iz Ame-rike, ki je še enkrat tako daleč kakor Francija.

Kako se nam godi in kako živimo, si gotovo že kje slišal ali bral. V »Slovenca« je bila pred leti objavljena slika, na kateri sem bila tudi jaz med našimi kuharicami. Pa me gotovo nisi poznal, ker me še nikoli nisi videl. Povedati Ti moram tudi, da je naš slovenski župnik gosp. Kastelic odšel v Jugoslavijo, odkoder odpotuje v južno Ameriko. Prav žal nam je bilo, da je odšel, ker nam je storil mnogo dobrega.

Pridi kdaj v naše kraje na obisk! Pripravila Ti bom zvrhan koš krompirja.

Zdaj moram pa svoje pismo končati, da bo že za drugič kaj prostora zame v kofičku.

V upanju, da me sprejmeš v kofiček, Te po-zdravljam čez hribe in doline! — Angela Rože, učenka slov. šole, Tuquegnieux-Marine (Meurthe et Moselle), Francija.

Draga Angela! — Da popravim svojo malo-marnost, ki sem jo bil zagrešil proti Tebi s tem, da niti enega izmed poslanih dveh pisem takrat nisem sprejel v kofiček, objavljam danes kar oba. Upam, da se bo s tem Tvoja jezica, ki si jo ves ta čas gojila proti meni, malo ohladila. Kar mrav-ljinci mi zagotavljajo po hrbitu, če pomislim, koliko hudih zabavljic si nemara že na moj račun izrekla. Strojena krivica je s tem popravljena. Zdaj se Ti bo obraz gotovo spet razžejal v veseljem smehu in jezikček zarežal: »Je pač tako, se ne da nič po-magati! Kofičkovemu stričku ni mogoče ničesar zameriti, ko je pa že tako star in pozabljen in raz-tresen.«

S Tvojim pismom se je prikradlo v mojo sobo vsaj nekaj toplih sončnih žarkov. Pisma drugih slovenskih otrok iz tujine so vsa izžvenela v nič kaj razveseljivo ugotovitvi, da slovenske šole sploh ne poznajo in da že zdavnaj ne bi več znali svoje materinščine, če ne bi meli doma zavednih sloven-skih staršev. Ti pa vsaj dvakrat na teden obiskuješ slovensko šolo, malo je to, vendar stokrat boljše kot nič! Takole je s temi rečmi: če položi učitelj v svoje nauke svojo dušo, vse svoje srce, bo njegovo prizadevanje v dveh dneh obrodilo bogatejše sadove, kot bi jih utegnil v šestih dneh doseči vzgojitelj, ki brez zanimanja in brez ljubezni seje in orje mlade ledine. Nak, za vas, ki vsaj dvakrat na teden obiskujete slovensko šolo, me pa že ni strah! Gospoda učitelja Jankoviča poznam. Seznanil sem se z njim na letošnjem iz-seljeniškem kongresu v Ljubljani. Zelo ljubezniv in za vse dobro vnet mož je. Vem, da se zelo trudi z vami. Le žal, da njegovo požrtvovalno delo med slovenskimi izseljenci še do danes ni pri nas doma uvaževano in cenjeno tako, kot bi moralo biti. Gospod Jankovič je zelo skromen mož in mu ni do hvale in priznanja, zato mi bo nemara te vrstice v hudo vzel in zarobantil: »Da bi ga koklja, zdaj pa še moje ime obesa na veliki zvon!« No, pa ga boš že Ti pomiril in potolažil, ali ne? In

veška noga v tiste kraje in samo stric Matije je bil v mladih letih tako srečen, da je tja šel. Toda nihče ne prestopi meje te bajne dežele neznanih: striceve berge so za to zgovoren dokaz. Od tistih časov nima več desne noge.

Anica je vse to dobro vedela. Zato ni čuda, če se ga je neizmerno razveselila, ko ga je zagle-dala, da krevsa proti njej. Kdo neki naj bi vedel, kako se pride v nebesa, če ne stric Matije, saj je bil vendar že v čudežni deželi!

Vsa srečna mu je pohitela naproti in že od daleč vpila:

»Stric Matije, stric Matije! Povejte mi no, kako se pride v nebesa.«

Stric Matije je bil malo naglušen, pa jo je za-čudeno pobral: »Kako, kdo je prišel pod kolesa?«

»Oh, stric, bodite no sitni,« je nejevoljno za-ropotala Anica z nog, »Kakšna kolesa? Kako se pride v nebesa, vas vprašam.«

»Ja, punčka, za božjo voljo, kaj bi v nebesih?« se je posteno začudil stric Matije njenemu vprašanju.

»Petra bi šla obiskat,« je, ročno odgovorila Anica.

Stric Matije pa je žalostno zinjal s sivo glavo in trpko povedal:

»Kako se pride v nebesa? Kako naj to vem! Če bi vedel, bi se sam že zdavnaj odpravil na pot. Star in truden sem že in dobro bi mi del počitek na nebeskih livadah. Ko bi vedel! Vidiš, deklica, pa ne vem. Noben človek tega ne ve. Morebiti vedo cvetke na polju. Poprašaj jih! Tebi bodo po-vedale, ker ti imajo rade, meni ne bi!«

In je odstorkljal sključen in ves betežen po-časi skozi vas, s srečnim, prepoinim hrepenenja, da bi že skoro napočil tisti srečni trenutek, ko bi tudi sam lahko potoval nebesom naproti...

Anica pa je pohitela k svojim ljubljanim cvetlicam. Prva, ki jo je srečala, je bila vijolica.

»Ljuba vijolica, povej mi, kako naj pridem v nebesa,« jo je proseče vprašala.

Vijolica pa žalostno sklonila glavo in odgo-vorila:

»Ne vem, ljuba Anica, toda vprašaj našo kra-ljico vrtnico. Ona bo gotovo vedela.«

In Anica je othitela k vrtnici. Toda tudi vr-tnica tega ni vedela. Poslala jo je k učeni sosedni roži.

še kakšno dobro besedico mu izreči v moj za-govor!

Z željo, da bi Ti bilo v tujini kolikor mogoče prijetno in lepo, zaključujem svoje pismo. Izroči moje iskrene pozdrave gospodu učitelju Jankoviču! Tudi gospoda župnika Kastelca bi lepo pozdravil, pa ga — kakor je razvidno iz Tvojega drugega pisma — že davno ni več med vami. Najlepše pozdrave pa sem seve prihranil zate. Oglasi se še kaj! — Kofičkov striček.

720. Dragi Kofičkov striček! — Ne morem Ti popisati svojega veselja, ko sem prebrala Tvoj pri-jazni odgovor. Oh, kako znaš lepo pisati in to-lažiti! Res, večkrat mislim, kako je bilo lepo, ko sem v letu 1928, z mano obiskala svoje staro mamo in očeta v Slovenskih Konjicah. Bogue, če bom še kdaj videla domači kraj?

Povedati Ti moram, da zdaj že dobro znam igrati na gosli. Ali bi se čudil, če bi me prišel obiskat! Prosim Te, striček, odpisi mi še enkrat. Samo takrat se, potem bom za nekaj časa potola-žena. Prosim Te tudi, pozdravi moje strice in tete Strmskove in Levartove v Slovenskih Konjicah. Saj jih poznaš?

V upanju, da ne boš name pozabil, Te iskreno pozdravlja Tvoja — Anica Levartova v Aumetzu na Francoskem.

Draga Anica! — Tvoje drugo pismo je šele po dolgih ovinkih in križevih potih priromalo pod moje pero na mizo in me okregalo: »Na, tule me imaš! Zdaj je pa že skrajen čas, da mi pripraviš toplo gnezdece v kofičku!« In sem ročno pomočil

Mlada njiva

Rudarji

Molče gredó, molče gredó,
na ramah lopate in krampe nesó.
gredó, gredó skozi tiho vas
in v trudni bridkosti drhti jim glas:

»Se vrnem zvečer še zdrav domov,
bom videl še kdaj svoj rodni krov?«
Hitijo, hitijo po cesti črni,
na roki jih pečejo žulji ko trni

Molče gredó, molče gredó,
na ramah lopate in krampe nesó.
gredó, gredó skozi tiho vas —
kot zemlja so črni, vsi črni v obraz.

E. Kovačič, dijak v Ljubljani.

Moja krava Roška

Zares škoda, otroci, da ne poznate moje krave Roške. Malo je bela, malo pa rdeča, in njeno mleko, kako je dobro! Jaz ga dobim vsako jutro že na posteljo, potem pa opoldne, ko pridem iz šole; zvečer sem ga pa tudi deležna. Jaz nisem pri tistih, ki pravijo: »Tako mleko izpod krave je škodljivo.« To ni res! Tako mleko je najboljšje, če je krava zdrava. In naša Roška je!

Roške se jaz tudi nič ne bojim, čeprav ima dolge roge. Samo takrat se je bojim, kadar ima telčka. Takrat je pa huda kot sam bogosvarjav. Posebno prvo leto je bila huda, ko nas domačih še ni dobro poznala. Zdaj na domače ni več huda, na tuje pa, kar se da.

Moji Roški

Moja Roška zjutraj pravi: Huruu!
Slavka, daj mi jesti, jaz sem lačna, huruu!
Roška nič ne boš dobila:
Če bi Slavka ti nosila,
to bi bila lačna ti!
A če mleka bi ne dala —
to bi Slavka se jokala!
Dobro vem, kaj bom storila:
teti se bom prikupila,
da ji jesti bo nosila.
Roška pa bo vsa vesela
dolgo vrsto let skrbela.
da za Slavko mleko v loncu
nikdar ne poide h koncu.

Slavica Langerholc, učenka IV. raz.,
Stranje pri Kamniku.

Anica ni izgubila poguma in je res šla iskat sončnico. Našla jo je kraj vasi, globoko zatopljeno v učene knjige, z ogromnimi naočniki na nosu. Tako je bila zatopljena v branje, da deklica še slišala ni. Anica je morala večkrat ponoviti vprašanje, preden je dvignila glavo. Tudi sončnica ni vedela odgovora. Poslala je svoje otroke, naj ji prinese ono staro knjigo, v kateri je zapisana vsa modrost matere narave. Dolgo, dolgo je brskala po ogromni knjigi, toda nazadnje je vendarle morala priznati, da tudi ta knjiga nič ne ve o poti v ne-besa. Zasmilila se ji je uboga deklica, ki je tako željno pričakovala od nje odgovora. Zato je dolgo ugibala, kam bi jo napotila, da bi vendarle zve-dela, kar je želela. Nazadnje se je le posvetilo v njeni učeni glavi.

»Veš kaj, deklica, kar skranjčka povprašaj!« ji je nasvetovala. »Skranjček se vsako jutro dvigne iznad polja in splava modremu nebu naproti skoro do nebes, da se ljubemu Bogu zahvali za vse dobrote prejšnjega dne in ga prosi, da bi bil tudi današnji dan tako dober. Kdo bi vedel, če ne on!«

Anica je stekla k skranjčku v žitnem polju in ga lepo prosila, naj ji pove pot do nebes.

»Ne vem, deklica, toda orel ti bo povedal, saj leti višje ko jaz.«

Anica se vedno ni izgubila potrpljenja in je šla iskat orla. Preplezati je morala skoro navpične sive skale, preden je vsa trudna in opraskana prišla do njega. Toda tudi orol ni vedel in jo je poslal k modri sovi.

»Sova,« je dejal »ti bo najlažje svetovala, saj ima časa na pretek za razmišljanje.«

Izkazalo pa se je, da je sova še bolj bedasta kakor druge ptice, tako da je Anica zares obupala, da bi se ji kdaj izpolnila želja.

Ko je potrla stopala proti domu, je opazila na nekem travniku štorčljo. Spomnila se je, da štorčlja prinaša otroke iz nebes in žarek upanja ji je hušnil čez oboke.

Vesela je stekla k njej in jo nagovorila:
»Ljuba, dobra štorčlja, vzemi me, prav lepo te prosim, s seboj v nebesa! Tako rada bi videla svojega brata.«

»Prav rada,« je bila zadovoljna štorčlja. »sa-mo ne vem, če te bodo pustili noter.«

»Seveda me bodo,« je bila v svoji sreči prepričana Anica. »nabrala bom za ljubega Boga šopek cvetlic in ga prosila, naj me pusti noter.«

pero v čretilo in napisal za brkatega in strogega čuvaja na pragu kofička ukaz, naj Te pri priči in brez godrnjanja spusti noter. Vse je šlo gladko in po sreči, kakor vidiš. V kofičku si spet po dol-gem času, toplo gnezdece sem Ti spletel — kako Ti bo v njem, mi boš pa že še povedala!

Tvoje ime se še dobro spominjam iz prvega pisma, katerega sem objavil že pred dol-gimi leti, besed, ki sem Ti jih takrat napisal za odgovor, pa je zob časa že zdavnaj izbrisal iz mojega spomina. Niti toliko ne vem več, ali sem Ti odgovoril veselo ali žalostno. Pa naj bo že ka-korkoli. Glavno je, da si bila zadovoljna.

Na gosli znaš že kar dobro igrati? Neznansko me to veseli! Škoda, škoda, da nisem pri Tebi. Vsak dan pol urice bi žrtvoval za koncert, ki bi ga priredila mojim starim ušesom in se ploskal bi zraven, ploskal, da bi dobil kakor oreli debele žulje na rokah. Posebno navdušeno bi zaploskal takrat, ko bi mi zaigrala slovensko pesem. Sloven-ska pesem je že v domovini nekaj tako čudovito lepega: v njej najde človek, ki jo zna poslušati s srcem, vse, po čemur hrepeni: tolažbo, pozabljene in mir. Kadar sem bil jaz najbolj žalosten, je moja duša s pesmijo jokala, trpela, se skozi solze sme-hljala kakor sonce skozi oblak in se nazadnje v zmagoslavnem poletu vzpela do zvezd. Domača pesen v tujini pa je še mnogo, mnogo lepša: na krilih domotožja plavajo misli čez hribe in do-line, bela cerkev na gričku jih prijazno pozdravlja, njive zadise v poletnem klasju, skranjček zažgoli — vse, vse z razprostrtimi rokami čaka nanje in jih kliče nazaj... Ali Tvoje gosli kdaj kakšno slovensko pesem zapoje?

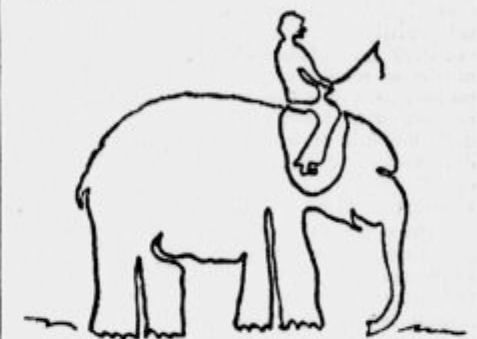
Tvoje sestrice in tete v Slovenskih Konjicah naj pozdravim v Tvojem imenu? Prav rad! Upam, da bodo brali te vrstice in bodo zado-voljni.

Piši mi še kaj! Zanima me vse: kako živite, koliko vas je v tamkajšnjem kraju in še mnogo, mnogo tega.

Prisrčen pozdrav iz bele Ljubljane! — Ko-tičkov striček.

Za mlade risarje

Danes objavljamo drugi dve risbi, narejeni z eno potezo.

Jezdec na slonu

Prvo risbo, ki predstavlja jezdeca na slonu, je delo Vinka Mirta, dijaka trg. šole v Mostah pri Ljubljani, stara pot 10. Kar posrečila se mu je, zato smo današnjo nagrado prisodili njemu. Naj sporoči v uredništvo, katero knjigo si želi!

Velblod v puščavi

Drugo risbo pa je napravil Bogomil Novak, dijak II. razr. v Ljubljani, ki je bil pre-jšnjo nedeljo nagraden za svojo prvo objavljeno risbo. Kakor se lahko vsak prepriča sam, je dečko nadarjen risar in utegne nekoč postati še velik umetnik — če bo tako napredoval.

**Najcenejše in
kvalitativno najboljše
brasove in burove**

PARKETE

dobavlja in polaga tovarna

REMEC - CO

DUPLICA PRI KAMNIKU
železniška in avtopostaja

Oglejte si naše zaloge v tovarni ali v pisarni
Sjubiljana, Kersnikova ulica 7, poleg Šlamiča

Naš domači zdravnik

A. B. — C. Prehrana petmesečnega dojenca se zatika? Na prsih dobiva očitno premalo, glede dodatne hrane pa se ne upate prav odločiti, kaj in koliko mu dajete, ko vam svetuje ta tako, drugi čisto drugače. Zadeva je precej enostavna in tudi v našem jeziku večkrat opisana. Otrok v tej dobi naj ne dobiva več kakor pet obrokov na dan, torej približno na tri in pol ure po en obrok. Dajte otroku prsi in če vidite, da nima dovolj, dodajte mu, če ga hočete še kaj časa doživeti vsaj deloma, kar je prav, umetno hrano samo po žlici. Če se navadi na steklenico in sos, odkoder mu teče zlahka, nemara več sesati na prsih, v dojkah pa, ki ni krepko in popolnoma posesano, se mleko gubi in kmalu zgine. V tej starosti naj dobiva dojenec dve tretjini mleka in eno tretjino redčilec tekočine, oslajene z eno kocko sladkorja. Redčilo naj bo ali prav redka sladova kava ali prav redka prežganka ali riževa voda. Skupna množina enega obroka naj ne presega 2 dl ali ene petine litra. Čas je, da začnete opoldanski in večerni obrok izpreminjati. Na mesni ali masleni juhi skuhajte izprva prav redke drobovje (pšeničen, koruzen ali otrobov), po juhi dajte nekaj žličke krompirjeve ali korenove zmečkane (pire) ali pa sredice malo opečene hruške ali jabolk. Za večerjo začnite z otroško moko (najbolje doma pripravljeno iz dobrega prepečenca), skuhano na razredčenem mleku. Vse to velja, če je otrok zdrav in ješč, če pa je bolan in brez pravega telesa, treba zdravniškega pregleda in navodil. Preskrbite si neoporečno mleko; krave in koze, ki se pasejo po njivah ali dobivajo odpadke poljskih pridelkov (zelja, pese, rebe itd.) dajejo mleko, ki otrokom rado škodi. Če vidite, da hoče otrok gristi ali si drgne zobno, dajte mu po drugi del trd rogliček (škifelj), ali krehelj, ali suho hruško, da si z njim tesno potrebo po grizenju. Med obroki naj ne dobiva otrok ničesar: ponoči morda, ko se prebudi radi mokrote, dajte mu prsi, da se poigra z njimi, če so pa suhe, malce prav šibkega ruskega ali kameličnega čaja. S to hrano bo mogel otrok uspevati nadaljuje tri mesece. Vedeti je treba, da naj bi bil vsak dojenec izključno na prsih do devetega meseca zato se ne prenačajte z novodobnimi novotarijami!

S. G. — M. Bolečine v prsih in hrbtu vas mučijo po prehladu pred pol letom kar neprestano, dasi se zdravite doma in pri strokovnjaku za pljučne bolezni, kašljate malo, toplina ni zvišana. Kaj naj vam svetujemo zdaj, tik pred zimo, ko se ne morete začeti zdraviti z zrakom, solncem in vodo? Bolečine si preganjate s toplimi obkladki; hranite se izdatno, priporočam vam vse, kar vam diši; kar le morete, se držite mlečnih jedi in presnega masla. Ribje olje s katanovim mazilom je primerno. Ako imate sredstva, pojdite prezimovat v Dalmacijo. Enak ali celo boljši uspeh dosežete, ako prezimate kje v višini. V vašem okolišju je nekaj selišč v hribovih nad navadno dolinsko meglo. Morda dobite kje vsaj skromno bivališče in dovolj priproste (mlečne) hrane? Če se ne morete odtrgati od doma, pa si uredite življenje tako, da hodite vsak dan vsaj po eno uro po čistem zraku, če le mogoče tudi navzgor, a brez pehanja in vedno z zaprtimi usti, ob nedeljah, oz. prostih dnevih pa še več in dalje. Ko zapade sneg, poskusite, preden zlezete v posteljo, tri do pet minutov sprehoditi — bosa, seveda — po snegu! Noge si dobro oterite in odenite! Tudi podnevi naj vas nikdar ne zebe v noge. Pišite mi kaj spomlad!

J. K. — S. Srebenje na neimenovanem mestu vas nadleguje že pooldrog leto? Sumite, da so vzrok gliste. Z zdravilom zoper gliste so vas zastavile tri dolge (sotroške) gliste, a srebenje je ostalo. Tiste gliste (lat. arcaris lumbricoides) ne

povzročajo srebenje, pač pa neznatne glistice, »žive nitke« (lat. oxyuris vermicularis), ki imajo to poredno navado, da pridejo, ko se človek v postelji ogreje, iz črevesa in šarijo tam okoli zaprti odprtine, kar povzroča nadležno srebenje. Te glistice se dajo opaziti v govnu in odpraviti v dveh tednih z lekarniškimi in domačimi pripomočki, ki jih predpiše oz. določi zdravnik neposredno. Takšno srebenje je morda samo delni pojav kožnega vnetja na tistem mestu, ali pa znak kakšne splošne bolezni, n. pr. sladkorne. Kako naj jaz vse te važne podrobnosti uganem na daljavo in svetujem zdravljenje s prehrano?

A. D. — L. Glede pljučne bolezni vam svetujem prav isto, kar sem napisal v prejšnjem odgovoru. Vam ne priporočam morja, pač pa višino in vse drugo, kar je tam omenjeno.

M. S. — M. Trije prezgodnji porodi in po navljajoče se krvavitve po prvem in kolikor toliko pravišem porodu dajo misliti, da je v maternici nekaj, kar ovira pravilno nošnjo in čiščo. Bržkone je kakšna »goba«, mesnik ali botnica (mijomali polip). Na papirju (z dopisovanjem) se ta ne da dognati, ne odpraviti, zato ne odlašajte več, in če nimate sredstev za »druga« zdravnike, napotite se v javno bolnico, kjer imate zdravljenje brezplačno.

F. G. S. Poroka postaršnega vdovca z nevesto srpanjske dobe je izzvala v vašem kraju dosti besedičenja, in sicer ženinovih sorodnikov, ki zavidajo nepričakovano nevesto zavoljo dediščine. V primeru nenavadne žentive, ki je bila nedavno omenjena na tem mestu, se ni šlo toliko za gmojne zadeve, kakor za pravilno presojanje dejanja moža, ki je doslej veljal za pametnega in se po mojem mnenju ni predrugačil s ponovno ženitvijo. Kakor hočemo sami, da živimo po svoji volji, pustimo tudi druge, naj žive po lastni volji!

I. K. — Lj. 15 dinarjev za prehrano peterih ljudi, obeh staršev in treh otrok, vam ostaja od plače? Ker ne znate čarati in ne marate krasti, stradate že zdaj, kaj po pozimi ali na spomlad, ko se živila podraže? — Vaše vprašanje me je spravilo v nemalo zadrego. Tudi jaz ne znam čarati, vem pa, da varčna gospodinja zmora naravnost čuda: s priprostimi živilii pripravljala okusne in izdatne jedi. Hvala Bogu, da najbolj izdatna živila niso najdražja. Kot cena in izdatna živila veljajo kostrunovina in konjina, morda tudi kunčevina, za zabelo doma pripravljena mast iz slanice, govejeja sala z dodatkom masla ali olja, in olje, fižol, kaša, oluščeni ječmen, enotna pšenična in koruzna moka, močan kruh, krompir, koren in druge domače zelenjave, domače sadje, krehli in suhe tepke. Vso zimo dobite, ko je solata na trgu draga, v potokihi vodno krečo (bot. nasturtium officinale), ki po okusnosti prekaša vse zimske solate. Kajpada se ne morete niti s temi najcenejšimi živilii vsi vsak dan nasititi, ako ne sme strošek presegati 15 dinarjev. Glejte, da bodo vsaj otroci vsak dan vsaj po enkrat siti, vidva pa potrpita! Poskusim sestaviti najskromnejši jedilni list za en teden s strokovnikom in ga na tem mestu priobčim. Že zdaj vem, da je vaš razpoložljivi »kredit« nezadosten, za koliko, po kaže točen preudarek.

S. V. — K. Premočna čišča in belo perilo imajo večkrat dekleta, ki dosti čepa pri učenju ali delu, največkrat pa šivilje, ki sede in gonijo šivalne stroje z nogami. Menim, da bi vam enourna čvrsta hoja na dan omilila nadlego, vsaj enkrat na teden se pošteno razgibajte na daljšem sprehodu ali gorskem zletu.

Ista. Srbeča oteklina, ki celo boli na prstik, bržkone ni kožnega izvora. Varno in hitro jo odpravite z zdravniškovo pomočjo.
A. I. R. Skrivalkam — nič.

Kmetijski nasveti

Saditev bršljana. Č. J. S. — Okrog svojega gnojišča nameravate zasaditi bršljan in speljati ga po lesenem ogrodju kvišku, da vam bo zasenčeval gnoj. Zelite vedeti, kdaj je najprikladnejši čas za njegovo saditev. — Še najbolj vam bo uspeval, če ga posadite že sedaj jeseni na mesto, da se spomladi dobroh vkorenini. Pri vas je to tem bolj priporočati, ker je lega toplejša in bo začel že zgodaj spomladi odganjati. Ob tej priliki napravite tudi ogrodje, na katero ga boste privezovali, ko se bo ob njem vzpenjal. Zemlja, v katero ga posadite, naj bo dobro gnojena, najboljše kompostna ali celo gozdna, ker v taki bršljan še najbolj raste.

Žito diši po plesnobi. S. P. R. — Imate žito, ki je dobilo vonj po plesnobi. Radi bi ta duh spravili iz njega, zato želite navodila, kako se to napravi. — Vonj po plesni spravimo iz žita, če ga razgrnemo in posipamo z apnenim prahom. Apno varka v neprezračeno žito vase vsak neprijeten vonj, kakor tudi odvisno vlago. Razen tega večkrat premešamo zrnje, da se dobro prezrači. Čez nekoliko dni, ko je že dovolj osušeno, ga na vevniku (pajtelnu) prezračimo, da izgubi vsak neprijeten zadah in odstranimo tudi apno iz njega. Če je pa zrnje tako zahtojlo, da duha po plesnobi ne moremo odstraniti niti z apnom, niti s pretresavanjem, tedaj nam ne preostane drugega, kakor da ga uporabimo za krmo živini. Pa tudi pri krmljenju je previdno postopati, kajti premočno zahtojlo zrnje kaj rado škoduje zlasti mladi in breji živini.

Gozdno drevje za močvirni svet. V. S. Rr. — Travniki, ki je deloma močvirnat, nameravate spremeniti v gozd. Ne veste pa, kakšne vrste drevja bi najbolj uspevalo na tem močvirnatem svetu. — Dobrih gozdnih dreves, ki bi rastla na močvirnatem svetu, je pri nas malo. Razen vrbe in jelše je še najbolj primeren jesen. Sicer je pa težko na splošno svetovati, katera gozdna drevesa

bi najbolj uspevala na kakšnem kraju. O tem vam bo najbolje svetoval gozdarski strokovnjak, ki živi in deluje v vašem okraju, ki tamkaj dobro pozna gozdne razmere in rasčo dreves na različnem svetu, v različni višini in določenem podnebju. Obrnite se torej na takega krajevne strokovnjaka, ki si naj ogleda vaš travnik in prepričani smo, da vam bo prav svetoval, kakšna gozdna drevesa bodo najboljše tam uspevala in vam tudi donasala najprej in največ koristi.

Preoranje travnika za deteljo. H. V. M. — Vaš travnik je že nekaj let sem opuščen in da slabo košnjo. Radi bi ga preorali in posejali z deteljo. Zelite vedeti, ali bo uspevala, ali naj že sedaj jeseni preorjete travnik in med katero žito je boljše sejati deteljo. — Da bi deteljo posejali takoj na preorani travnik, ni dobro. Bolje boste storili, če ga jeseni globoko preorjete, pustite čez zimo v odprti brazdi, spomladi pa poravnate in zasejete z ovsmi. Prihodnje leto naj sledi krompir, ki ga dobro zagnojite s hlevskim gnojem in šele tretje leto posejete ječmen, v katerega oride domača detelja. S takim obdelovanjem smete pričakovati uspeh tudi pri detelji. Na travniku raste tudi detelja, zato ne sme priti za njo domača detelja. Nadalje je na preoranem travniku veliko pleva, ki bi mlado deteljo spomladi zadušili. Tega pa najlažje uničimo z okopavinami — krompirjem. Če hočete še prej priti do krme, tedaj izpusite prvo leto oves in takoj posadite krompir, v drugem letu pa ječmen in deteljo. Tako pridete čim prej do klaje, ki vam primanjkuje.

Sempir — seneni drobir — ni za podsetev travnikov. R. K. N. — Ko ste očistili skedenj in podstrešje, ste si nabrali nekaj vreč senenega drobirja. Tega bi hoteli porabiti za podsetev slabo obraslih travnikov, en del pa za napravo novega travnika. Vprašujete, ali je v tem sempirju mnogo dobrega travnega semena. — Iz vašega vprašanja sledi, da je ta seneni drobir ležal na podstrešju več let. V tej dobi so dobra travna semena večinoma že izgubila svojo kaljivost, zato je ta odpadke sena za podsetev neprimeren. Sicer pa vsebuje ta le prav malo semena dobrih trav, komaj 2 do kvečmen 15 odstotkov; vse drugo so smeti in plevel. Semena travniškega pleva je v njem še

največ, zato boste z njim svoje travnike še bolj zaplevelili. Da bi pa vso njivo zasejali z njim, na to pa niti misliti ni. Sempir je najbolje vreči kokošim, da izbero iz njega zrnje, ki jim prija. Če ni preveč prašen, ga lahko oparite in primešate krmi za prašice. Niti na gnojišče ne spada, ker širi plevel.

Dobrota mleka. Stranka, kateri oddajam mleko, mi pravi, da je mleko popolnoma za nič, ker ne mara smetane v kavi, pač pa močno mleko. Mleko, ki ga nosim zjutraj, je večerno. To mleko kuharica zavre in postavi na hladen prostor do drugega jutra, potem posname vso smetano, na kar mleko zopet zavre in šele na to uporabi za kavo. Gospa pa hoče imeti močno mleko, a ne mara smetane, ki jo porabi drugje v gospodinjstvu. Kuharica pravi, da je mleko izvrstno. Istega mnenja so tudi druge stranke, katerim oddajam mleko. Kako bi se ugodelo stranki? A. D. M. — Ker stranka ne mora smetane in hoče imeti močno mleko, to je polno mleko, v katerem je tudi še vsa tolsča, vam svetujem, da začnete donasati tej stranki prav sveže pomolženo mleko, ki ga naj zavre in takoj nato uporabi za belo kavo, pa bo prav. Nekaj nerazumljivega in nepravilnega je namreč, kakor povzemamo iz vašega pisma, da stranka ne uporablja večernega mleka, ki ga donasate stranki zjutraj, za kavo že takoj isto jutro, temveč šele drugo jutro, potem ko je bilo mleko posneto in dvakrat zavreto ter staro približno 36 ur. Ker stranka 24 ur po prejemu tudi posnema mleko in ne pridaja prav nič odvzete smetane kavi, uporablja za belo kavo prav za prav le več ali manj že posneto mleko in ne

več celega neposnetega večernega mleka, kakršnega donasate stranki vsako jutro. — Znano pa je, da mleko, ki je že, četudi le deloma posneto, ne napravi nikdar tako dobre bele kave, kakor celo ali polno (močno) mleko, v katerem je še vsa mlečna tolsča in ki je potemtakem tudi dovolj »močno«.

Krmilna vrednost korenja in pšeničnih otrobov. Kolikšno krmilno vrednost ima korenje napram krompirju za krmljenje prašičev? Kolikšno krmilno vrednost imajo pšenični otrobi za krmljenje prašičev? A. Z. S. p. S. — V krompirju je povprečno 1 odstotek prebavljive beljakovine in 20 odstotkov skrobne vrednosti, v korenju pa je povprečno 0,8 odstotka prebavljive beljakovine in 7,5 do 10 odstotkov skrobne vrednosti. V korenju je torej mnogo manj redilnih snovi v primeri s krompirjem. Ako bi hoteli nadomestiti krompir popolnoma s korenjem pri krmljenju prašičev, potem bi morali pokladati približno dvainpolkrat več korenja nego krompirja. Korenjenje je nekoliko bolj vodeno krmilo, zato pa je skrobna vrednost korenja manjša nego v krompirju. Prav radi obilice vode (okrog 87%) je korenje manj pripravno krmilo za pisanje prašičev nego krompir. Zato pa naj zavzema pri pitanih prašičih korenje, ako le mogoče, le polovico vse količine krompirja, drugo polovico pa krompir sam poleg drugih za pisanje določenih in pokladanih krmil. — V pšeničnih otrobi je povprečno 10% prebavljive beljakovine in 46% skrobne vrednosti. Pri krmljenju prašičev se pšenični otrobi najboljše izrabijo s krompirjem.

Pravni nasveti

Brezbrizhen hišni gospodar. A. K. M.

V vašem stanovanju imate nezazidano luknjo v zidu, kjer je pred vami imela stranka napeljavno cev za dim od »gasperčka«. Radi te odprtine se vaš štedilnik vselej zakadi in tudi iz same luknje se kadi po sobi. Gospodarja ste na to opozorili in je obljubil, da bo dal luknjo zazidati, a vi zastoni na to čakate. Vprašate, kaj naj ukrenete? — Ker se radi dima dela škoda v stanovanju, ste storili svojo dolžnost, da ste o tem obvestili hišnega gospodarja. Dolžnost gospodarja je, da da takoj to luknjo zazidati. Če tega ne stori, ste upravičeni, da sami to napravite na račun gospodarja, od katerega smete še lekom šestih mesecev po izselitvi zahtevati povračilo svojega izdatka, sicer tožba ugasne. Najbolje bo pač, da v hišico in kosom opeke sami zamažete luknjo v zidu in se s tem rešite dima v stanovanju.

Posledice preteklosti. F. Z.

Imeli ste s fantom nezakonsko hčerko, ki je sedaj 9 let stara. Za tega otroka nezakonski oče do slej ni prav nič skrbel, češ, da ni dolžan, ker se niste hoteli z njim poročiti in ste se poročili z drugo. Ker živite v inozemstvu, ste dali otroka v oskrbo svoji materi. Sedaj zahteva nezakonski oče, da mu vašta mati izroči dekletce, da jo bo vzela k sebi, tako da vi ne bi imeli nobene pravice več do nje. Vprašate, ali vam lahko vzame otroka, ko se skozi vsa leta ni brigal zanj. — Ker vi sami ne vzgajate svoje hčerke, lahko nezakonski oče zahteva od sodišča, da jo njemu izroči. Varuh vaše hčerke lahko še vedno in tudi sedaj zahteva od sodišča, da nezakonskemu očetu naložijo, da plača oskrbne stroške za otroka. Ne moremo vnaprej vedeti, ali bo sodišče otroka izročilo nezakonskemu očetu ali pa ga bo še pustilo pri vaši materi; odločno bo pač to, kar je v danem primeru najboljše za otrokov blagor.

Nezakonski oče v Franciji. F. F. J.

Pred 14 leti ste imeli nezakonskega otroka, ki še danes živi. Takrat je nezakonski oče priznal očetovstvo, se obvezal plačati alimente, vendar ni plačal nič, temveč je izginil v inozemstvo. Sedaj ste slučajno zvedeli za njegov naslov v Franciji. Vprašate, če še sedaj lahko izterjate alimente in kako? — Če je nezakonski oče na sodišču priznal očetovstvo in se je obvezal plačevati alimente, potem bo mogel varuh otroka, preživlino s pomočjo francoskih oblasti izterjati. Če pa nezakonsko očetovstvo še ni ugotovljeno, bi moral otrok po svojem varuhu šele tožiti nezakonskega očeta za priznanje očetovstva. Dvomimo pa, da bi taka — naša pravomočna sodba imela uspeh v Franciji, ker francoski državljanski zakonik ne pozna prisilnega nezakonskega očetovstva in daje nezakonskemu otroku pravico do preživnine od nezakonskega očeta in pomoč za izterjavanje te preživnine le tedaj, če je nezakonski oče prosiovoljno očetovstvo priznal.

Vožnja čez njivo. S. I. C.

Imate po materi podedovano njivo, čez katero vozi neki posestnik na svojo njivo, čeprav ima vozno pot na zgornjem in spodnjem koncu njive. Ze vašta mati se je jezila, ko je vozil čez njivo. Ne bi se radi tožili, a vendar bi radi te vožnje prepovedali. — Po vašem opisu ne pomenijo vožnje preko vaše njive niti koristnejše niti udobnejše uživanje sosedovogo zemljišča, ker ima na zgornjem in spodnjem koncu svoje njive vozno pot, tako da bi bilo sporno, ko je sploh za sosedovo zemljišče nastala služnostna pravica vožnje preko vaše njive, čeprav je sosed tekom zadnjih 90 let vozil čez vašo njivo. To vprašanje bi se končno odločilo le v praviidi, seveda, če se vam zdi vredno tvegati drago pravdo za to, da preprečite v bodoče nekaj voženj preko svoje njive.

Poneverjena najemnina. Z. J. G.

Imate stanovanje, ki je oddano državnemu uradu in je najemnino plačeval centralni urad po pogodbi vedno za 3 mesece vnaprej. Za plačilo najemnine ste morali vselej napraviti račun in priložiti podpisano pobotnico, čeprav so vam denar nakazali po pošti. Ker niste kljub redno sestavljenim in odposlanim pobotnicam dobili najem — za pol leta, ste vprašali pri centralnem uradu, kaj ne pošljete denarja, in zvedeli, da je bil denar za plačilo vaše najemnine že izdan, pa da ga je najbrže neki nastavljenec poneveril. Vprašate, ali bi lahko iztožili dolžno najemnino, čeprav ima centralni urad vaše pobotnice o potrjenem plačilu najemnine. — Vi ste upravičeni, da iztožite že zapadlo, a še ne vam plačano najemnino. V tožbi boste pač objasnili, zakaj ste morali vnaprej podpisati pobotnice za prejem najemnine in stvar nasprotnika bo, da dokaže, da so vam denar res po pošti nakazali in izplačali, kar seveda ne bo mogel dokazati in boste tako tožbo na vsak način morali dobiti.

Zapiranje vežnih vrat. A. K. M.

Vprašate, kdaj lahko hišnik zaklepa vežna vrata v stanovanjski hiši na periferiji mesta, ko so v hiši same delavske družine in brez ključev. — Hišnik, kakor tudi stranke se morajo glede zaklepanja vežnih vrat ravnati po hišnem redu, ki točno določa, kdaj se morajo zaklepati vrata v zimskem in kdaj v letnem času. Vsaka stranka v hiši ima pravico, da zahteva od gospodarja ključ od vežnih vrat.

Kdo plača priklipno takso za elektriko?

A. K. M.
Stranka pride v novo, doslej prazno stanovanje, kjer je elektrika odklopljena. Kdo mora plačati zopetno priklipitev: ali nova stranka ali gospodar? — Če se ni nova stranka izrecno z gospodarjem dogovorila, da plača gospodar priklipitev, mora priklipitev plačati stranka sama, ki hoče imeti v stanovanju elektriko.

Beton v novi hiši. B. L. Z. M.

Pred meseci ste dali graditi stanovanjsko hišo, ki bo kmalu že dovršena. Z zidarskim mojstrom ste sestavili pogodbo, proračun in popis, kako mora biti hiša zgrajena. Točno sta se tudi domenili glede gradbenega materialja, zlasti v kakšnem razmerju da mora biti mešan beton. Sedaj vam je neko povedal, da je zidarski mojster manj cementa mešal v beton, kot je bilo dogovorjeno. Vprašate, če lahko zahtevate od zidarskega mojstra razliko na cementu. — Ker imate točno pogodbo glede gradbenega materialja, je bil zidarski mojster dolžan, da je uporabljal predpisano mešanico za beton. Če mu dokažete, da je manj cementa mešal med beton oziroma malto, lahko ta prihranek na cementu pri končnem obračunu odnegete. Da ni mojster uporabljal dogovorjene količine cementa, lahko v slučaju pravde dokažete po pričah — delavcih, ali pa po izvedenih, ki bi morali kemično analizirati že zazidani beton. Izvedenci bi tudi odločili, koliko betona in na katerih mestih bi ga dali izsekati iz zgradbe, radi preiskave. Morda je mojster res kaj prištelili na cementu, najbrže pa je napravil dovolj močan beton, ki popolnoma služi svojemu namenu, in vam odsvetujemo tozadevno pravdo, kajti so take pravde navadno zelo drage radi izvedencev na licu mesta, izid pa je negotov.

Nedopustno razširjenje služnostne pravice vožnje. L. M.

Poleg državne ceste imate njivo in travnik, čez katere ima sosed priposestovano pot na svojo njivo, ki leži tik vaše. Sosed namerava na svoji njivi zidati hišo. Ker bo za zgradbo hiše potrebnih več voženj kot za obdelovanje njive, vprašate, če lahko sosedu te vožnje zabranite, da vam ne bo delal škode. — Vožnje, ki so potrebne za dovažanje gradbenega materialja kakor tudi kasnejše vožnje, ko bo hiša stala, pomenijo razširitev dosedaj priposestovane pravice dovoza in odvoza pridelkov z njive in jih vi lahko sosedu prepoveste. Pametno pa bo, če se dogovorila za primerno odškodnino in še nadalje živita v slogu.

Dediči. — K. F. K. Posestnik, vdovec je umrl brez oporoke. Njegovi otroci so umrli že pred njim. Živijo pa njegovi vnuki, pa tudi bratje in sestre še živijo. Vprašate, če v tem slučaju dedujejo tudi bratje in sestre. — Ne, Ker so živi potomci zapustnikov otrok — vnuki — so v gornjem primeru zakoniti dediči le vnuki zapustnika, ne pa tudi bratje in sestre zapustnika. Med otroke bi se zapustnica delila po enakih delih, tako se bo delilo med vnuke to, kar bi pripadalo njihovim očetom, t. j. zapustnikovim dedom. Če sta po enem zapustnikovem sinu dva otroka, dobila toliko, kolikor vseh pet otrok po drugem zapustnikovem sinu skupaj. —

(Nadaljevanje prihodnje nedelje)

Pilse za volane v različnih gubah
Specielni entel pajčolanov rut, šalov, oblek
Fin entel vložkov in šipk
Specielni azur za žepne robce
Azuriranje prtov, volan i. t. d.
Preduskanje ženskih ročnih del — lepi vzorci, čist tisk
Vezenje monogramov, zaves, perila z naj-finejšo in najprejnejšo prejo.
Žepni robci komad Din 2'—, Din 3'—, Din 3'50, Din 5'— in Din 6'—
Za naše kvaliteto delo nizke cene in hitro postrežbo se vam izplača pot k
Matek & Mikeš, Ljubljana
samo poleg hotela Strukelj

Poceni obleko

si nabavite

v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ul. 15.

Nedeljsko pismo

Kajne, prijatelji, hitro se je nagnilo cerkevno leto in že nam zadnja nedelja trka na vrata. Kdor želi s Cerkvijo, dobro čuti tudi ta konec, to slovo. Ne vem, kaj si ti doživel v tem cerkvenem letu. Meni je prišlo mnogo bridkosti. In ko mi je smel vzeti prve v tem letu najljubše prijatelje, sem nečloveško premišljeval o slovesu. A kakor sem vedno žalosten prišel razmišljati, tako mi je naravno misel na večnost omilila najtežje trenutke.

Zadnjih sem ves vesel bral dr. Vidmarjevo knjigo: Moj pogled na svet. Takoj v uvodu sem se usklajal pri stavku: »Stečen človek, ki ga vse življenje varuje globoka vera, obdajajo ga z duhovito in skritostno sliko sveta, ki mu jo razlaga preko razjete in smrti. Mlad sem še, pa sem vendar to srčno že morda kdaj občutil. In kako sem se kot otrok obdajal svojega očeta, ko je čisto mirno in zagnano prejel najtežje preizkušnje in

kako je bil celo one naše zemeljske minljivosti, ki jo je vedno bolj čutil, vesel. »Saj smo z vsakim dnem bliže nebesom.« nam je vedno ponarjal. Iste misli mi vstajajo, ko dajemo cerkvenemu letu slovo. Saj moramo biti veseli. Spet smo bliže nebesom. Tista majhna žalost, ki se nam vzbuja od sklepa, lista novembrskega olozost, ki se tako rada polasti našega srca, se hitro spremeni v vedro pričakovanje zadnjega cilja.

Evangelij zadnje pobinkočne nedelje se mi je zdel včasih težak, preobilen. Danes čutim, da mu je ta esebina nujna. V koncu sveta je težje. Slika drugače ne more biti življenjska, resnična. Za slovo mora stisniti človeku srce. Čas gre. Ljudje odhajajo. Onim, ki ostajajo, so njihove smrti v potrdilo. Le resnica ostane. Jezusova beseda. Jezusova večnost. Res smo lahko srečni v svoji veri.

Vitel Vodusek.

Rožni venec moje matere

Pri primariju deželne bolnišnice v mestu B., v okusni zasebni vili, je bila zbrana velika družba. Vse, karkoli je imelo kako odlično ime v velikem katoliškem mestu, je bilo tukaj. Prvi je bil duhoviti za pravo vero in človekoljubje vneti nadzdravnik, ognjevit mladenič kljub snežnobeli las. Dalje mali, živahni, a neznanoski jezikavi sodni svetnik in notar; ponosni in strogi ravnatelj višje šole; sodnik, državni pravdnik in odvjetnik. Zdravniki in zdravnice, celo tovarniški vodja in bančni ravnatelj so bili navzoči. Pili so čaj in prigrizovali sladko in mehko pecivo.

Veliko so govorili. V manjših in večjih skupinah so nekateri stali, a drugi so se udobno zlekli po mehkih zofah, po udobnih naslanjačih in po majhnih, s svilno prevlečenih stoličkih.

Ljubezivo so stregle domače hčerke navzočim gostom ter jim nudile vsakovrstna okrepčila.

Govorili so največ o raznih verskih vprašanjih. Kakor so bili različni po poklicu, tako so bili tudi v verskih zadevah različnega mnenja.

»Kaj bi bili mi brez Cerkev!« se je odločno potoval primarij in hišni gospodar zanjto.

»To bi bil pokol za založnike molitvenih knjižic!« je pristavil gospod sodni svetnik z zaničljivim nasmeškom krog ustnic.

»Bi vsaj prenehalo to večno brbljanje rožnega venca!« je pripomnil mladi odvjetnik.

»Saj to res ni za izobraženca!« je vzkliknil ošabni sodni predsednik.

»Pustite vendar ljudem njih vero in njihov rožni venec!« je mirno ugovarjal starijak profesor.

Neka precej obola gospa — zdravica, je prekrizala noge drugo čez drugo, puhnila oblček cigaretnega dima v zrak in rekla: »Včeraj sem bila v cerkvi sv. Andreja; pa je bilo nezgodno! Kar zbežala sem, čeprav je bilo ko iz škaf!«

»Oprostite, cenjene gospe in gospodje!« se je mahom odzval mehki, a odločni glas in prekinil glasno govorjenje. »Jaz sem bil še prav vsak večer v cerkvi sv. Andreja, a ničesar dolgočasnega nisem našel v njej.«

Visoko se je zravnila ponosna, moška postava mladega državnega pravdnika. Jasno, modro oko se je zablikalo po navzočih.

»Prosim, dovolite mi, da povem zgodbo, kako sem prišel do rožnega venca!«

Hišna polna pričakovanja. Glejte, tega državnega pravdnika. Kdo bi si mislil! Sodni svetnik nerazumno popravi modro kravato in mora sam sebi pripoznati: »In vendar je izobraženec! Povsod ga imajo za moža!«

Državni pravdnik pa je povzel besedo: »Se vedno vidim svojo mater, kako je sedela v mraku pri oknu. Ona je čez dan stalno delala. Po stopnicah gor, po stopnicah dol, iz trgovine v malo kuhinjo, v drugem nadstropju velike, nemirne trgovske hiše. Kup divjih, razvajenih kričaveh krog sebel! Tako da je bil tisti kratki počitek zvečer, vsak dan težko zaslužen. Najrajši je sedela zvečer v starem, iz bicia spletenem stolu pri oknu, da je lahko videla skozi majhno okno na temni trj pred hišo. Spodaj je že zdavnaj stari, mestni vojak prižigal plinovke. Oče, ki je poleg trgovca opravil tudi posle knjigovodje, je sedel na skripajočem stolu in je na pamet računal, zroč v poltemi nemo predse. Jaz sem bil pri drugemu oknu; sklanjal sem se nad svojimi latinskimi nalogami in sem bil nejevoljen, ker se niso bili prižigali luči. Povsod smo pač varčevali.

Takrat sem videl, kako so med prsti njenih belih rok polzele jagode rožnega venca.

Poleti, ko se je večerilo, je hodila na grič za vasjo, kjer je stala majhna kapelica sv. Dominika.

Tu je večer za večerom molila sv. rožni venec. V topleni vetru so plapolali plamenčki sveče pred podobno svetnika, ki je bil nekoč prejel iz Marijinih rok sv. rožni venec.

Mi vsi smo morali iti z njo.

Spredaj je klečal na kameniti plošči, ki je bila zaeno klečalnici, star, pobožen škalski mojster, ki je molil naprej. V trepetajočem svitu sveč se je svetila njegova mogočna plesa. In kot bojni klic se je razlegala njegova molitev: Katerega si Devica od sv. Duha spočela.

Kakor zvesti vojščaki so se zbirali vsak večer krog oltarčka številni ljudje: marljiv rokodelci s svojimi pomočniki in učenci; gospodje s kćerkami in deklami; starijake, zaslužne device in snežnobele manice, vodeč za roko nedolžne vauke.

Naša mati, ki si je v vročem početju privoščila ta kratki odhiti, je čeprav je bila vsak večer do smrti utrujena in vedno zaposlena, vendar vedno klečala poleg škalskega mojstra in je najglasneje odgovarjala.

Nas pet enako neukročenih paglavcev je med molitvijo uganjalo zadaj svoje porcije. Lasali, šepali, trgali smo se in gorje, ako bi bila mati vse to videla! »Njej je sveti Dominik prijazen pokimal,« smo si šepetali.

Pripovedovalec se je radostno nasmešnil: spomin na nekdanja srečna, mlada leta mu je razjasnil resni moški obraz.

Vendar u je v njegovih modrih očeh kmalu zasijal zopet oni jekleni odsvit. Pisana, zgovorna družba se ni upala niti črniti. Vedno bolj kritično je pogledoval sodni svetnik tega pogumnega odkriločnega državnega pravdnika; strepo ga pogledoval skozi zlate naočnike, češ: ali je treba vse to tukaj razkladati?

»Mene so odobrli za študenta, a bratje so se posvetili trgovstvu. Ponosen kakor general v svoji pisani perjanici sem hodil domov na počitnice, ter sem se ko mlada veverica vrtel po raznih zabavah in žegnanjih.

Rožni venec! Molitev! Človek vendar ni menih, ni misijonar! To pač ne pristojta izobraženemu človeku!«

Predsednik se je zaničljivo nasmešnil.

Toda vsak večer je naša dobra mati molila za nas. Dobro, mi smo seveda šli v nedeljo k sv. maši, sicer nekoliko pozno, kadar je pridiga že minila. Tudi smo šli, zadnje nedeljo velikonočnih počitnic — mati bi sicer ne dala miru in oče bi tesno zadržal denarnico — k spovedi in k sv. obhajilu. A da bi rožni venec!

Dijaki smo bili vsi iz sebe, če nam je naš go-dnjavi, a srčno dobri vaški duhovnik naložil rožni venec za »lahko pokoro!«

Rožni venec! To dolgočasno, enakomerno, enoglasno ponavljanje! Saj smo bili na tistem vsi »liberalci«, vendar nismo prav za prav vedeli, kaj nam je storiti? Hoteli smo vendar doseči »kariero!« In kaj, kaj pravijo naši gospodje profesorji o rožnem vencu!

Mučno molčanje.

»Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo šli za Najsvetejšim: no, ali ni bilo to veliko? A rožni venec? Ne!«

Tako smo kar pustili staro namitico v mraku pri oknu v zapuščenem majhnem mestecu, da je vsak večer molila rožni venec za svoje poredne otroke, za svojega učenega gospoda sina.

In tako sem slednjič postal državni pravdnik. Tedaj pa, ko da se je zabliknilo z jasnega neba! Zagrmelo in treščilo je, da se je stresel ves svet. Vojska! Komaj sem dobil še tolika časa, da sem se mogel posloviti od staršev.

dalje pisal črke po poli papirja, pisal besedo za besedo, resnično, tako je bil učen, da je bil kar skrivnost. In če je človek se dedal do njegovo trdo, samotno življenje, to potikanje po tihih gozdovih, po samotah cesta, tedaj se je moral človeku zares v dno srca zamisliti.

Gospodar je bil zadovoljen z davčno vlogo. Adamu so dali še večerjo, tudi prenočišče in za jutri so mu naročili, naj napiše vlogo za na sodišče. Sicer pa, tudi v gruntnih bukvah ni bilo nekaj v redu, tudi gospodarski računi niso bili pravi in nemara bo še marsikaj takega, kar bi bilo treba s pisanjem spraviti v pravi tir.

Minuli so dnevi, Adam je pisal. Rozina mu je stregla in ga občudovala.

»Pismo,« se je upala konec tedna izgovoriti. »neko pismo, če bi ga napisali, bi močno radaj.«

Adam pa, nič lažjega! »Ko našla zanj!« Ljubi Anton!« je pisal, kakor mu je narekovala in kakor je sam popravil, »čas bi bil, da se vrneš, saj vem, da se klatiš okoli. Gospodar te ne bo več vzel nazaj, če se precej ne vrneš. Le kaj še iščeš v mestu?« In lepe pozdrave temu Antonu, ki je bil prej hlapec na kmetiji in ki je bil edini v glavno mesto radi neke dediščine. Lepim pozdravom je dodal še pri-srčne pozdrave in, ne da bi Rozino vprašal, še poljube.

Spet je minulo nekaj dni in Adam je pisal. Še zmeraj je imel do jedil tako slasi, se povečala se mu je, ker je zdaj pa zdaj prijel tudi za drugo delo in pomagal na kmetiji. Jako pripraven je bil, vse mu je šlo gladko izpod rok, mogoe uti ni bil pravi mešan. N njegove lesketajoče se oči so bile povsem drugačne ko Antonove, ki so bile tope in brezizrazne. In če se mu je ozko lice kdaj spremenilo, da je izražalo tako nekaj tujega, oddaljenega, tako trpečega in bridkega, se je Rozini kar milo storilo. »Le kaj ti veš, dekletje!« je tedaj izpraševal njegov obraz. »Kaj ti veš, kdo sem? Saj sem berač!«

Toda Anton, ki je bil nemara že bogat od dediščine, ni nič odgovoril in kaj bi človek drugega, ko da ga resno opomni?

»Ali se vrni!« je Rozina odločno narekovala prosjaškemu pisarju, »ali pa je med nama vse končano. Ali misliš, da sem že zares tebi zapisana? Saj je res, da ne dobi vsak dediščine, ampak tudi drugih, bolj učenih in gorskih lantov se ne zmanjka.« Adam

Zvečer je bilo. Nobeden ni spregovoril be sede. Kakor vedno, tako je tudi tisti večer sedela moja mati na stolu pri oknu ter molila. Kakor navadno, je sedel tudi oče v poltemi pri oknu in je računal. Mračno so se svetile luči spodaj na trgu.

Stal sem pri drugem oknu. Čez pol ure sem moral biti na glavni postaji. — Nobenega poljuba. Tega mi ne poznamo. Krepi, dolgi stisk roke in zunaj sem bil. Izenada sem zaslišal za seboj korake svoje matere po stopnicah navzdol. Rožni venec sem začutil v svoji roki. Onega svoje matere. Obrabljene jagode so bile na tenki vrčici. Hišna vrata so se zaprla za menoj.

Kakor iz marmornja sklesano obličje govornika je pobledelo. Ves prevzet od težkih spominov je le mučno in počasi nadaljeval:

»Prišla je prva ofenziva. Potem smo dolge mesece čepeli v zaslihu strelskih jarkih, tresoč se od mraza in glada. Sredi zime se je začela druga ofenziva: prvi peklenški boj! Tesno, drug pri drugim smo se stiskali v zakopih in nad našimi glavami so švigali smrtonosni šrapneli in tulile mrtvaško pesem velikanske granate. Gorje, kamor so zadel! Strašni smrtni kriki grozno razmesarjenih žrtev so se razlegali v temno noč. Glave, noge, roke, so trčale skozi snežni metel. Nastale so globoke jame, ki bi se bila vanje mogla pogrezniti velika hiša. Goste plahste zemlje, blata in raztrganih delov teles je bruhala ta peklenška veselica visoko v zrak. Konec sveta! In po tej vihrji je na stala mrtvaška tišina. Spet je prišlo mučno čepenje in čakanje sredi gromkih granat v razdejanih strelskih jarkih.

V takih trenutkih je vzela marsikatera kruta in umazana roka, iz žepa ali nahrbtnika rožni venec, ki mu ga je bila ob slovesu mati ali nevesta skrivši dala. Tako je kakor ptička v kletki pianolala marsikatera napol pazabljenega molitev s trepetajočih ustnic, ki so bile še pravkar preklinjale ta strašni pekli.

»Zdrava Marija,« — ki je za nas bičan bil... zdaj in ob naši smrtni uri. Amen... ki je za nas težki križ nesel... sveta Marija, Mati božja... ki je za nas križan bil... milosti polna... ki je od mrtvih vstala...»

»In potem ste tudi vi vzeli rožni venec svoje matere,« se je zaničljivo oglašila ošabna zdravica.

Strepo je pogledal mladi mož v njene rogajoče se oči.

Vsi navzoči so pridrževali sapo.

»Ne — nisem ga vzela!« je besedo za besedo počasi in trdo izrekel on. Močno sem stiskal pesti, da se ga prsti ne bi oklenili. Stisnil sem zobe, da se niso mogle odpreti usta, ki so hotela prositi »Zdrava Marija...«. Kaj, zdaj v sili in stiski, da bi molil? Rožni venec? Ne! Tak strahopetec pa vendar nisem bil, kakor so bili vsi ti sključeni,

Joža Herfort:

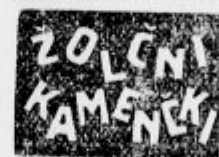
Žerjavi kličejo

Tiho se je približala jesen, z rahlo žalostjo me je navdala. Jutra so postala hladna, v meglo zavita, večeri mrzli in veter trepeče v njih z listjem, ki nima več tiste temnozelenke barve poletja; prav rahlo, komaj vidno ga je poljubila jesen. Res, tesno mi postaja, kakor da bi se s pticami pripravljaj na tisto veliko pot. V gorah sem bil, pa so se posloville od mene in se zavile v sivobeje megle.

Ostal sem sam, brez gora. Po odmirajočih poljih sem hodil. Ob vodah s tiho žalostjo navdanih. Pripravljal sem se na pot. S pticami mi je postajalo od dne do dne tesneje, vsako noč mi je duša bolj drhtela, v vzdihu vetra sem čul klic tujine.

One septembrske noči sem čul krike, zategle, točeče glasove žerjavov. Drugo jutro sem tiho od-poloval v tujino. Za menoj je ostala domovina, domači logi in planjave. Domači gozd se je odevaj v pestra, prelestna jesenska oblčila, mene pa je obdala mrzla tujina, kjer nima zate prijaznega tica, kjer ti je vsak pogled, četudi prijazen, tuj, kjer ti ni nobena duša sorodna.

Doma sem bil se ono zgodnje jesensko popoldne, ko sem hodil po širni barski ravni in srečal prvič ponosno plemenitega ptiča, žerjava. Velika, skoro poldrugi meter visoka ptica je bila; pepelnatose barve, perje na hrbtu je imela valovito, grlo in podbradek temen z dolgo, ozko črno črto. Oko mu je sijalo v rožnato sivi barvi, prav tako mu je

Brezplačno

pošlremo interesantno bro-suro o uspešnem zdrav-ljenju zolčnih kamnov.

Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17.

je vse natančno zapisal in je nato glasno dodal in pisal: »Zdaj, na primer, imamo hlapec, ki se sploh ne moreš primerjati z njim. Ime mu je Adam, pisa-nje odpravljaj in dela za deset drugih. Pa po svetu išče. Kaj se to pravi, ti sploh ne veš. Meni pravi, da sem lepa, zapomni si! In pazi! Tako ali tako, nekaj se mora spremeniti...«

Adam je odpravil vse pisanje, gospodar ni imel nobenih vlog več. Pa je vendar še ostal.

Rozina je bila vsa v skrbih. »Vem, da gospodar potrebuje hlapec,« je govorila Adamu, »in toliko kot Anton znaš ti tudi«. Pokimal je in ni ničesar storil. Preden pa je ves potri odšel v hlev, je menil: »Jaz nisem nič. Rozina! Berač sem. Kaj bi gospodar z be-račem!« — Tedaj se je Rozina razjokala v kamrice. Saj se je igra z menoj, si je dejala, vse so same besede...

Čez dva dni pa je prišel Antonov odgovor. Ro-zina ga je obdržala zase. Adam je ni vprašal, saj niti vedel ni, ali je debila kako pismo. O čemer se je pa Rozina tako vneto pogovarjala z gospodarjem, tudi ni vedel (saj je bilo morda zaradi kmetije).

»Pismo,« je zajecelja Rozina drugi večer. »pi-smo mu moram pa zdaj vendar pisati.«

In Adam je pisal, kar mu je narekovala: »Ljubi Anton! Le ostani, kjer si! Kar kupi si tisto gostilno za svoj denar! Jaz imam drugega rada, ki je čisto drugačen ko ti. Še ni dolgo pri nas in ga bo gos-podar sprejel za hlapec. Včeraj je ga gospodar to obljubil.«

Tedaj jo je Adam vprašujoče pogledal s svojimi temnimi očmi. »Le napiši,« mu je rekla. Napisal je, rekoč: »Ali ti je pa tudi tati to obljubil?« »Piši!« mu je dejala.

»In fant je zadovoljen s tem,« je narekovala. »Ostal bo tu, saj ne more večno okrog hoditi.« Stra-homa in tiho je govorila. Adam pa se ji je tesno primekl in jo prijel za roko: »Išče,« je narekovala »in se — našel — dekletje.«

Tedaj se jo je Adam oklenil krog vratu, sklonila je glavo nad pisanje in njen boječ moč je prekinil Adam, ko je govoril in pisal:

»Ti, ljubi Anton, s svojo gostilno, si pa poišči drugo! Mene to ne bo bolelo. Novi hlapec sedi zraven mene in me drži za roko. Še pozdravlja te. Ime mu je — Adam.«

(H. Prosper.)

Pri pomanjkanju krme

lahko rabite odpadke in drugo manj vredno krmo, ako dodaste

»PEKK« O-vitaminski dodatek krmi

»Peck« zagotovi napredek živine in stalen porast zive teže

Poleg »Peck-a« rabite tudi apneni izdelek OSAN za jačanje kosti

Vsa pojasnila daje izdelovalec »Kaštel« d. d., Zagreb 6, prodaja se pa v vseh boljših trgovinah

trepetajoči zajci! Moliti in klicati Boga na pomoč v takih smrtno nevarnih trenutkih, ko ga drugače nistem poznal in ga nistem hotel poznati! Ne!

Pripovedovalec je globoko zavzdihnil in za trenutek umolknil. Nič se ga ni upal prekiniti.

»Drugi dan sem moral iti daleč ven na pred-stražo. Šel sem med žitnimi ovirami po poljanah, ki so bile potreseane z mrtvimi telesi. Pojem sem sedel dolgo v globoki, temni jami. Sam. V stra-hotni, zimski noči z ledenomrzno puško v roki...»

Ondi sem dolgo, dolgo premišljeval. — Misil sem na zlata, mlada leta, na viharji mladi, dijaški čas. Na mater z rožnim vencem v mraku pri oknu, na mater v kapelici sv. Dominika. Na mater pri sv. spovedi in prejetanju sv. obhajila, na mater v skrbi za svoje otroke. — Mati... mati... z rožnim vencem v roki... Obrabljene jagode na tenki vrčici... Sedela je pred menoj... Vso to brez-končno dolgo, strahotno noč... do jutranjega svi-ta. Tedaj pa! Vulkansko bobnenje! Peklenški pok in ropot! Blisk in grom okrog jame, kjer sem se-del! Velikanske luknje so vstajale in kjer sem čepel, se je vse treslo kakor morje v viharju. Pok in tresk pred menoj, pok za menoj. Blavo, zemlja, les in sneg je trčalo za metre visoko v zrak.

In jaz, ubogi človeček, sredi tega viharja, v ozki, nezavarovani luknji. Sam!

Takrat me je mati — ali so bile te samo sanje? — prišla sredi peklenškega viharja za roko. »Pri-di, Ivan, pridi,« tako mi je rekla, ko nekoč, ko sem bil še majhen in sem kaj slabega napravil. In me je odvela med treskajočimi granatami, skozi raz-cefdrane žične ovire, počasi, počasi nazaj v varno kritež. Resnično, ko sem se kakor iz sanj zbudil, kričaječ po vsem telesu, vsem potan, zroč divje krog sebe, sredi svojih začudenih tovarišev, sem držal, to pa niso bile sanje — materin rožni venec v roki!«

(Iz nemščine prevedel Strnad F.)

bil kljun rožnat, proti korenu siv, prav take barve so bile doige, siroke noge. Z začudenjem sem opa-zoval ptico svojega hrepnja. Ponosno, lepo, dejal bi plemenito je stopala in se obnaslala. Bogve od-kod so jo prinesla njena široka temna, skoro črna krila, bogve v katerih obširnih močvirjih ji je tekla, na samotnem barskem otoku, zibel; katera tuja zemlja jo je vzredila? Plašno se je ozirala okoli sebe, prav rahlo me je začutila, pa že je zletela. Ono noč sem slisal nad zlokobno svetlika-jočim se mestom zategle krike žerjavov, ki so zgre-sili pot. Nikdar me ni kriki bloditih ptic navdal z večjo tesnobo, kot te septembrske noči. Prav kot ptice selivke sem se spomnil in zavedel, da je prišel moj čas, da me neizprosno kliče tujina. Še enkrat sem se poslovil z bežnim pogledom samo, od domačih logov, od domačih gozdov, po katerih je pravkar zarvenel prvič lovski rog, ki je dobil v moji duši žalosten odmev. Kako veselo bo na lo-vu, kako vesele bodo lovške družbe! Pozno v noč bodo lovski pivovarja, jaz bom pa v samotnih oktoprskih nočeh ob mrtvi črki poslušal pesem viharja, pesem vetra, kateri se bo lovil ob golih vejah, oropanih poslednje obleke.

Kako mrzlo so se posloville od mene ono jesen prijatelji, kot bi vedeli, da me bodo že takoj, ko bom odšel od doma, pozabili.

Ptice, domovina, prijatelji, zbogom!

Žerjavi lete v obliki klina na jug, železna pe-sem vlaka me spremlja daleč na severovzhod.

Prosjaški pisar

Najprej je prav skromno prosil miloščine pred vrati knetske hiše, ki je stala sredi hribovitiga sveta. Nato je iz prošnje nastala nekakšna kupčija med posestnikom in mladim prosjakom, prav čedna kupčija, ki je prav tako koristila posestniku kmetije kakor tudi prosjaku.

»Ali mi moreš sestaviti pisanje za davkarijo?« je kmet vprašal mrsavega prosjaka, ki je bil dolgih rok in nog in ozkega vratu in ki mu je bilo po obnošenih in precej rascapani obleki poznati, da je mestni človek.

Seveda je temu mestni prosjak pritrnil. Če je bilo verjeti njegovim besedam, pač ni bilo na svetu človeka, ki bi znal bolje pisati in vse take zadeve lepše in iskrenjeje spraviti na papir, ko ravno on. Skratka, ta »služba«, kakor je trdil, je bila zanj ko ustvarjena. Oči so se mu divje svetile, ko se je bolj in bolj potapjal v važno davčno pisanje, ne-štejo gub se mu je zalesketalo po obrazu in spet takoj izginito, mahdrave roke so motovile pred obrazom gospodarja in služinčadi, da bi ne bili mestnemu človeku nikoli prisodili toliko segavosti.

Mladi človek je dobil kosilo in nato se je do večera ukvarjal z davčno zadevo. Bržkone je bila vsa zagonezna in polna zapletljajev in zmed; kmet je pač videl, da bo moral mršavi pismonk tudi popoldne dobiti kaj jedade. Nič se ni rekel besedice radi tega, ko je tujec spravil toliko kruha, slanine in aira pod streho; neznanoski veliko je pojedel, take lakote niti pri beračih niso bili vajeni.

Dekla Rozina, ki je stregla pisarju, se je spo-četka čudila, nato se je zgrozila, a kesneje se ji je revež zamislil in je le molčala, čeprav bi bila rada glasno vzkliknila. Slednjič se je zadovoljila le a tem, da je proti večeru spravila iz tujca njegovo ime — kar ime iz zgodb — Adam! In tudi to je zvedela, da pisar že dolgo roma po hribih, da samotno kolovratni in berači, in da, kakor je dejal, nekaj išče, a kaj, ni razumela, saj si ni mogla mi-sliti, česa mu še manjka, razen denarja.

»In ti, lepa deklica,« se je posalil, »tudi iščeš, kaj? Saj se ti kar vidi! Ti, ki imaš tako lačne oči!«

Rozini je bilo, kot bi tresčilo vanjo; še nikoli ji ni nihče povedal takih besed. Adam pa je kar

Kemično čiščeno

mešano kg	Din 12-
sivo kg	Din 15-
čebano	Din 25-
polbelo kg	Din 35-
polpuh, beli	Din 80-
pub, sivi kg	Din 120-
polpuh	Din 150-
pub najčistejši beli	Din 220-

Poštna naročila pošljemo po po-zvetju, pri naročilih preko 500 di-narijev poštneine prosto. — Zahtevajte vzorce!

Ekspozna hiša LUNA, AICHENFOT 19

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Kane dražestne brauke in spuštavan brauci, vi mislite, de sm jest že use naprej prinesla, kar žensk prouzaprout naš front, na sre leži? O, pa še doud ne. Sej veste, de človek na pade pree use u glava, kar ma na sre. Seer je pa tud treba, de človek u takeh re- delih kulker mugeče diplomatičen pustopa. O, me nisma tku namne, de b pree use soje kvarte dedem na nus ubesle.

Ta peru puger- vana aktiuna in pasitna vuliuna pravica. Ke ma- nunkat to, pol mama tku use. In troštama se, de na bo doud, pa ja bona mele. Pol boma puger- vane enakopraunast z dedem u useh refeh, pu- seben kar se plač am tiče. A je tu kašna pravica, de se plačje ženskam skor pu m lona, koker moškem, če prou znama ženske velik bl za usak del prijet, koker mošk. Ženske sma sploh bl ži- kovne pr del. Tu je pa zatu, ke sma ženske pre- več putrežlive, zatu se pa dede tud use upaja. Ampak tu se bo zdej jejal. Prmaruš, de se bo.

Zadnē sma ta reč že pr en kumerence prere- ketavale. Ke sma jest zavle plač naprej prnesla, de morja deluke glih tulk lona dubil, koker deluci, ke maja glih tku zelodec, koker mošk, pr del sa pa še bl flik. Sa ble use tku nandušene in sa tku pokale, de jest sploh nism mogla govora na- prej držat. Ke sa jejalne pokale, je pa pree ustala ena gespa supraga ud enga fabrikanta in sluve- sen ublebila, da bo že ona ta reč u roka uzela in puskubela, de se boja plače delouk in delucu zgihale. (Spet nandušen in dolgoztrajen pokajne.) Ke je blu kone pokajna, je pa kupa naprej guva- rila in puvadala, de je nen moč že zlauni za tu. (Pokajne in žujja kluci.) Mojnu može sploh na gre tu u glava, de se delucem več plačuje, koker delukam. (Pokajne.) Zagutaulam vas, de mo moj moč, ke tud drž z naša fronta, pree ke bu bom puvadala kua me pugeravama, razpuslou na use druge fabrikante ukrožence, de ud zdej zanaprej na smeja delucem nē več lona dajat, koker delukam. In tudi moj moč bo pree u sebotu usm delucem tulk udtrgu, de se boja plače z delukam zgihale in tku enakopraunast dusegla. (Sam tri dame, ke sa tud suproge fabrikantu, sa začele pokat in žujja evit, ke sa u nagle zrajtala, de se bo s tem ta namnu tulk pršparal, de boja lohka duble usak teden nou gvant in še kašn drug prbulšek.) Sevede, me sma ble pa kar tih, ke sma se bale, de b še finančnu ministre kej taga u glava na padl, de b še našem mužem tulk plače na prlucue, de b bli z uradnem enakopraun.

Za taka enakopraunast, koker s ja misl ta gespa fabrikantuka, nam ni prou nē. Na taka enakopraunast me pihnama. Me se nē na bujema tisteh bacilu, koker je zadnē Gustl ud nh kluc- tasou. Dodei pa gvišn tud ne. Le sem s tistem bacilem, ke se hudičuga blata drjeja. Te bacili sa rediti, pa ne škuditi. Jest se u sojem želelnj ni- sem slišala, de b kider ud teh bacilu kolara na- lezu. Trebuščki se duheja ud nh, trebuščki, ne pa kolara. Zatu jih tudi tista gespada tku u kase za- klena in čez meja nos, ke se buji, de b še deluci ud teh bacilu ne dubl trebuščke. Trebuščki sa pa

Šah

Aljehin je z zmago v devetnajsti partiji pre- hitel Evnceja se za eno točko, tako da vodi sedaj z devet in pol točke prad Euwejem, ki jih ima osem in pol. Po dogovoru med obema veleojstroma mora zmagovalac doseči petnajst in pol točke, to- rej Aljehinu zadostuje deset remijev in eno partijo pa se lahko izgubi. V nadaljnjem poteku matcha bodo remiji gotovo bolj pogosti, kot do sedaj, toda deset jih najbrže ne bo, tako da bo za ta match potrebnih manj kot trideset partij. Priča- kovati je, da bo Aljehin za pet točk potreboval še kakih osem partij.

Aljehin je pričel igrati v drugi polovici matcha mnogo bolj solidno in uspeh se je takoj pokazal. Iz štirih partij je dosegel tri točke. V šestnajsti partiji se je kot črni že v otvoritvi polastil inici- jative in si polagoma priboril malo prednosti, ki jo je potem veleojstrosko izkoristil v končnici. Ko je bila partija pri štirideseti potezi prekinjena, je bilo splošno mnenje mojstrov, da Aljehin s tako malo prednostjo ne bo mogel doseči več od re- mija. Po izredno precizni igri pa je postala ta mala prednost še odločilna in Aljehin je zmagal. To zelo pomembno partijo danes prinašamo.

Dr. Euwe : dr. Aljehin.

1. de—d4, d7—d5 2. c2—c4, c7—c6 (Aljehin je izbral solidno slovansko obrambo.) 3. g1—f3, g8—h6 4.e2—e3, Lc8—f5 (ta razvoj damskega lovca je veljal za riskantnega, ker slabi črno dam- sko krilo, Aljehin pa polaze v tej partiji, da se da s pazljivo igro vse napade belega na damsko krilo odbiti.) 5. c4—d5, c6—d5 (mnogo večje težave ima črni, če igra Sl6—d5) 6. Sb1—c3, e7—e6 7. Dd1—b3 (beli takoj napade oslabljeno nasprotnikovo damsko krilo.) Dd8—c8! (slabše bi bilo Dd8—b6, ker bi sledilo Lh1—b5 + in črni bi prišel v nepri- jeten položaj.) 8. Lc1—d2! (beli pravilno išče svoje šanse na c liniji. Na Sb3—e5 bi sledilo Sl6—d7! in prednost belega bi hitro splahnela.) Sb8—c6 9. Tal—c1, Lh8—e7 10. Lh1—b5, 0—0 11. 0—0 (oba nasprotnika sta razvila svoje figure in edina pred- nost belega je pritisk, ki ga izvaja na damsko krilo. Črni ima zato bolj razvitega damskega lovca in se v nadaljnjem s krepkimi potezami otrese tudi belega pritiska.) Dc8—d8! (dama ne more ostati na c liniji, tempo pa, ki ga črni s tem izgubi, ni posebne važnosti, ker je pozicija zaprta.) 12.Sc3—a4 (nič ne bi dosegel beli z Lxc6 bxc6, Sa4, ker bi sledilo Tb8 in na Dd1 Dd6) Sc6—a5! 13. Ld2x a5 (beli nima boljšega, Na Dc3 bi sledilo a6 in na Le2 Sc4! z boljšo igro za črnega. Beli ne sme me- sto Le2 vzeti na a5, ker bi po Dxa5, Lxa5 axb5 izgubil figuro.) Dd8xa5 14. Sa4—c5, Le7xc5 (tudi izsiljeno.) 15. d4xc5 (beli misli, da se je priboril

na damskem krilu vsaj majoriteto pešcev. Bolje bi bilo Txc5 in na Se4 Tc1 z enako igro. Črni dobi sedaj inicijativo.) Sl6—e4 (preti a7—a6 in osvojitve pešca e5.) 16. Db3—a4, Da5xa4 17. Lb5xa4, Tl8—c8 18. c5—c6 (slabo bi bilo b2—b4 radi a7—a5, c5—c6 b7—b5, La4xb5 axb4 in črni ima lepše izgled.) b7xc6 19. La4xc6, Ta8—b8 20. Sd3—d4 (nato pride črni v prednost. Slabe strani je imelo tudi b2—b3 radi Tc8—c7 z neprijetno grožnjo, ve- zati lovca na c6. Po mnenju dr. Tartakowerja je bilo najbolje Lc6—b5.) Tb8xb2 21. Sd4xh5, e6x f5 22. Lc6xd5, Se4—c3! (grozi zelo neprijetno Sc3—e2+) 23. Kg1—h1, g7—g6 24. Ld5—b3, Tc8—c5 25.f2—f3, a7—a5! (preti osvojitvi pešca a2.) 26. e3—e4, a5—a4 27. Lb3—d5, Tb2—b6 (pešca a2 in e4 sta stalno v nevarnosti.) 28. h2—h3, kg8—g7 29. Tc1—c2, Sc3xd5 30. Te2xc5, Tb5xc5 31. e4x d5, Te5xd5 (črni je dobil pešca, toda verjetnost za zmago je majhna.) 32. Th1—f2, kg7—f6 33. Tf2—e2, Td5—e5 34. Te2—c2, Te5—e3 35. Kg1—h2, Te3—a3 36. Kh2—g3, Kf6—e5 37. Te2—d2, h7—h6 38. h3—h4, h6—h5 39. Td2—e2+, Ke5—d6 40. Kg3—f4, f7—f6 41. Te2—c2, Kd6—d5 42. g2—g3, g6—g5+ (ideja črnega je, vse pešce na kraljevem krilu pomerjati, samo da bo beli kralj kolikor mo- goče oddaljen od damskega krila, kjer naj črni a pešec odloči.) 43. h4xg5, f6xg5+ 44. Kf4xg5, Ta3xb3 45. Te2—g2, Kd5—d4 46. Kg5xh5, f5—f4 47. g3xh4, Th3xh4 48. Kg5—h5, Th4—e4 49. Kg5—f5, Te4—e5+ 50. Kf5—f4, Te5—e8 51. Kf4—f3, Kd3—c3 52. Tg2—b2, Tb8—f8+ 53. Kf3—g3, Kd3—c3 54. Tb2—b7, Tf8—f1 55. Tb7—b8, Th1—a1 56. Kg3—f3, Ta1xa2 57. Kf3—e3, Ta2—h2 58. Tb8—c8+, Kc3—b2 59. Tb8—b8+, Kb2—c1 60. Tb8—c8+, Kc1—b1 61. Te8—b8+, Th2—b2 62. Tb8—a8, Tb2—b3+ 63. Ke3—d4, a4—a3 64. Kd4—c4, Kb1—b2 65. Ta8—h8, Tb2—c3+ in beli se je vdal.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

trpežne vezave

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. Z. Z. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYP A 944 A
Din 120'-
MESEČNO

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 1995—
na obroke naplailo Din 159—
in 18 obrokov po Din 120—

Prvovrstna izdelava

Nizke cene

Dolgoročno odplačevanje

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - LUBLJANA, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

TYP A 510 A
Din 270'-
MESEČNO

Typa 510 A 5+1 cevni oktodni superpozi- cijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvoč- nikom, avtomatična regulacija ladinga, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 3825—
na obroke naplailo Din 278—
in 15 obrokov po Din 270—

SPORT

Nekaj o olimpijskem znaku

Olimpijski znak! Kdo ga ne pozna. Sestoji iz petih krogov: modrega, rumenega, črnega, zelenega in rdečega, ki predstavljajo vseh pet kontinentov. Toda malokomu bo najbrže znano, odkod izvira to znamenje in odkaj ga sploh imamo.

Pri olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912 niso imeli še nobene olimpijske zastave. Sele l. 1914 je baron de Coubertin predložil znam simbol, ki sestoji iz petih krogov na belem polju. Toda barve krogov nimajo nič skupnega z zemeljskimi deli kakor to marsikdo misli, namreč, da bi naprimer značil črni krog Afriko, rumeni Azijo itd., ampak so se izbrale te barve zgolj zato, ker se lahko iz

Lepo vedenje

Na izletih.

Kakšno veselje je, ko utrjeni mladi ljudje v soncu uživajo lepoto prirode! Za izlete se bomo primerno oblekli, že zato, da si užitek povečamo. Mlada dekleta v »dečlah« ali preprostih sportnih oblekah, v močnih čevljih (Haferl), mladi fantje pa v dokolenkah, v sportni srjaci z mehkim ovrat- nikom: takšni naj bodo veseli izletniki! Za večje ture se opremo s težjo opremo, za gorski izlet, gorsko palico, plaščem za dež itd., tako da smo dobro za- varovani, ako bi nas v hribih zalotilo slabo vreme. Založimo se še z drugim najpotrebnejšim, kar spravimo v nahrbtnik.

Kako nespametno je, če za na hribe obujemo lahke čevlječke z visokimi petami! Kako neprav- tilna je elegantna svilena obleka ali iz krepa, ki se v pravem naliivu oprime telesa kakor žabja koža! Kako stopa in sopiha gospod v telovniku po žgo- čem soncu! Za omejenim ovratnikom od poti si vtakne žepno ruto, nadležni klobuk mu niha sem in tja v gumbnici nad obilnim trebuškom. Videti mu je, da mu je izlet neizrečena muka in ne užitek. Pri- merena obleka je prvi pogoj za užitek na izletu in sploh pri sportu. Sportna obleka pa naj se uporab- lja tudi samo za sport! Prav tako ne bi bilo prav, da bi v velikem hotelu sedli v sportni obleki in z golimi koleni za mizo, kakor ne, da bi šli v fraku in laku na hribe!

Ako se na poti v gozdu krepčamo z brašnom, ni treba, da bi tla posejali s papirjem, sadnimi olupki in jajčimi lupinami in bi pustili sled za seboj, kamorkoli pridemo. Za nami pridejo še dru- gi izletniki, in taki sledovi gotovo kvarijo lepoto narave in ji vzamejo vso idilo. Ostanke južine z lahkoto zagrebemo. Da bi trgali cvetlice, ko vemo, da bodo na dolgi poti ali v vročini uvele, in da jih bomo potem proč vrgli, mima smisla. Sploh bomo pazili na to, da ne bomo delali v gozdu in tudi na poljih nobene škode in se iz preobčutja ne bomo obelali na nizko viseče veje in se na njih toliko časa gugal, dokler se ne bodo zlomile. To je si- rovo. In ali res moramo urezavati v drevesa ali v klopi letnico, svoja imena ali sčeta?

Na izletih z damami bo gospod kljub moder- nemu tovarštvu obziren z njimi. Ne bo mu sko- dovalo, ako bo gospe o priložnosti nesel plašč, dasi se ne bo kot žrtev dobre vzgoje otovoril z vsemi jopicami, torbicami, dežniki itd. Pri vzpe- njanju na razgledni stolp bo šel po stopnicah pred njo, nazaj pa za njo. Tudi preko ograje bo šel prvi, na visoko pečino bo splezal pred njo, da ji bo ponudil roko in ji pomagal; pri studencu bo najprej njej napolnil čašo; na slabih, zaraslih ste- zah bo šel naprej in potiskal veje v stran; skratka: izkazoval ji bo vsako pozornost.

V parku in na promenadi.

V parku in na promenadi pogosto srečamo ljudi, ki ne vedo, da se mora človek tudi tu brzdati. Mlade dame smatrajo klop v parku za najprimer- nejši prostor za manikiranje. Drugi zopet mislijo, da imajo lahko vso klop zase in jo, če le morejo, obložijo z jedmi, ročnim delom, igračkami, obleko itd. Na klopi v parku se bomo novodoslim ljudem od- maknili, ako bomo videli, da žele prisesti. Ti pa bodo pozdravili in v ljudno prositi za dovoljenje, preden bomo sedli. Tu se bomo vedli: ozirno in v ljudno, kakor sploh v javnosti. Kdor odhaja, po- zdravi.

Materi naj pazijo, da otroci ne pomažejo klopi s peskom ali jedmi, da s svojimi vedenjem ne na- delujejo ljudi. V velikih mestih so povsod urejena posebna igrišča za otroke. Ako smo prijatelji otrok in hočemo gledati, kako se malčki igrajo, bomo to storiili tih, zakaj staršem ni vedno ljubo, ako se tuji pečajo z njih otroki, niti ne, da jih občudu- jejo, zakaj to otroke pokvari, napravi jih ničmur- ne, domišljave. Predvsem pa ne smemo tujih otrok poljubovati, kar je iz higijskih ozirov zlasti za otroke nevarno.

A ne samo tujih otrok, tudi tujih psov ali drugih živali ne smemo božati, jih klicati ali jih celo krmiti.

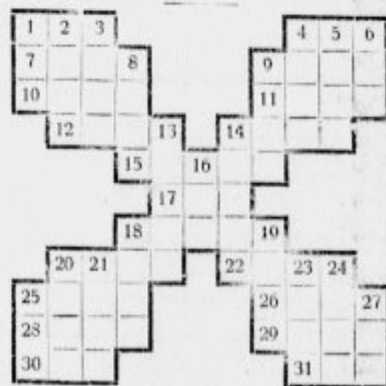
(Nadaljevanje sledi.)

UGANKE

RESITEV KRIZANICE.

Vodoravno: 1. korak, 5. vatek, 9. erinija, 11. mi, 13. Atene, 14. od, 15. ata, 17. Abo, 18. oba, 19. rana, 21. osir, 22. lona, 23. osel, 24. Vida, 26. Akim, 28. Aja, 29. alt, 31. Aca, 32. Ra, 33. Enona, 35. ar, 36. Amerika, 39. Hasan, 40. korar.

Navpično: 1. komar, 2. re, 3. ara, 4. kifa, 5. vino, 6. oje, 7. ta, 8. kadar, 10. nebo, 12. Italija, 14. obilica, 16. anoda, 18. osela, 20. Ana, 21. osa, 24. varuh, 25. klor, 27. Maren, 29. amen, 30. tnk, 33. Ema, 34. ako, 35. as, 37. ar.

Vodoravno: 1. del živalskega telesa, 4. del ko- ristnega drevesa, 7. ima skoraj vsaka stvar, 9. je slovanski bil vladar, 10. prav koristna je ostrina, 11. azijska je pokrajina, 12. je bogastvo velikansko, 14. je božanstvo egipčansko, 15. je goved visoko ceni, 17. dobo daljšo nam pomeni, 18. nam dogode- ci stare hrani, 20. bitja izumrtja brani, 22. reka Mares ga namaka, 25. vlak za Zagreb tam počaka, 26. oče v ustih je otroških, 28. veleznat priimek moških, 29. pevci se na to spoznavajo, 30. naši pevci ga poznajo, 31. vsi prav radi ga imajo.

Navpično: 1. čas določen nam pove, 2. tuje mosko ime, 3. sad povsod na njivi rase, 4. voz je le za zimske čase, 5. znano rimsko je ime, 6. roj- stni kraj ti to pove, 8. lepo mosko ime, 9. nam po- mnete brz ceste, 13. grško mesto spoštovano, 16. je vnaprej plačilo dano, 18. je na koncu očenasa, 19. po visini vse prekasa, 20. znana je slovanska reka, 21. je iz zgodbi ime človeka, 23. je najmanjši del tvarine, 24. je najmlajši ud družine, 25. je jugo- slovanska voda, 27. to lesena je posoda.

ZNIZANE CENE

»TRIBUNA« F. BAYTEL, tovarna dvokoles in otroških vozicah, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

Škol dr. Gregorij Rožman

Pismo iz Amerike

Eveleth, Minn., 2. novembra 1935.

Za Vse svete je nastopil tu v severni Minnesoti mraz. A samo na vigilijo praznika je bilo nekaj dežja, zdaj pa je zopet jasno, a mrzel sever brije, da so okna na debelo oledenela. Danes kaže ameriški toploter +20°, a pri +32° voda zamrzne. V dulutski škofiji je veliko Slovencev. Šolski nadzornik za vso škofijo je Rev. Solar, brat zavodskega profesorja Jakoba Solarja, ki je prišel v Ameriko trinajst let star. Ker slovenske župnije niso zelo oddaljene ena od druge, uporabljamo avto. Vsak duhovnik ga ima, ga tudi mora imeti. Na primer Rock Springs Wy. ima nekaj slovenskih vernikov na zelo oddaljenih farmah. Enkrat na mesec gre župnik Gnidovec k njim, da mo čjo sprejeti sv. zakramente in so pri sv. maši. Njegov prednik je potreboval s konjem tja dva in pol dneva. Father Gnidovec pa opravi jutraj službo božjo doma, potem se vsede na svo. skaro, vozi po lepi betonirani cesti po 60 milj na uro (1 milja = 1,6 km) in more ob 10 imeti božjo službo na farmi. Na praznik Kristusa Kralja popoldne sem se peljal z njim tako daleč, kakor so nekdanji vozniki prišli v enem dnevu, v dvajsetih minutah sva bila tam. S veda se zgodijo tudi nesreče z avtomobili. Prav isto popoldne, ko sem bil v Denverju, Colo., se je smrtno ponesrečil duhovnik Morton. Na vrhu uličnega klanca sta zadela tovorni in njegov avto skupaj. Videti se sicer, nista mogla, a gotovo je eden vozil na napačni strani. Duhovnikov avto je pretrgalo na dvoje in duhovnik, ki je sam vozil, je bil pri priči mrtve njegovega psa, ki je bil tudi v avtu, se ni zgodilo ničesar. Te dni sem videl minneapoliski dnevnik, ki kaže sliko spreveda dijakov v črni oblekah in smrtnih maskah z napisom, da so zastopniki sedemdesetih tega leta od avtomobilov v tem mestu ubitih.

Iz Rock Springsa, kjer sem bil na praznik Kristusa Kralja, sem se odzval vabilu gospoda župnika Peršeta, rojaka iz Starega trga ob Kolpi, v Kansas City. Pot je dolga 1670 km, vlak jo prevozi v 26 urah. Iz Denverja v Coloradu se proga obrne proti vzhodu skozi nepregledno ravnino. Tu so one brezmejne prerie od nekdanj, po katerih so potovali, lovili in se borili indijanci. Zamislil sem se v dobo, ko mi je deška domisljija ob čitanju Karla Maya slikala te-le tu pa tam nekoliko valovite ravnine. Danes pa so dobro obdelane, tam so gostejše posejane, velik del te ravnine nosi visoke črpalne stolpe za petroleje, ki ga precej pridobivajo. Za šolstvo na farmah država donira skrb. Čudno se mi zdi to, da stoji šolski poslopja — na deželi večinoma lesena — povsem kje na samotni. Učitelji, oziroma povečini učiteljice, nimajo stanovanja v šoli, kjer obsejajo poslopja podeželske šole iz enega samega prostora, iskati si mora stanovanje na bližnji farmi. Kjer so farme redke, kakor deloma v Coloradu in Wyomingu in Montani, ima šola le malo otrok. Šola v Leadvillu n. pr. obiskuje letos en sam fantček, vnuk izseljenca Vidmarja iz Črne vasi na ljubljanskem Barju, pa se vsi pouk čisto redno. A učiteljice na takih samotnih farmah se mi zde še bolj pomilovanja vredne, kakor pri nas kje v najhujših hribih, no, če ima vsaka svoj avto in se lahko pelje v oddaljeno mesto kadar hoče, potem lažje vzdrži. V Kansas City se je vršila 40-urna pobožnost, prišel sem samo k sklepu. Imajo lepo novo cerkev sv. Družine, uporabljajo se šole kakih šest let. Je delo pridnega fahra Peršeta. Imajo tudi katoliško šolo, katero vodijo šolske sestre iz Maribora. Šola mora biti sicer angleška, a vendar se otroci pri slovenskih sestrah nauče precej dobro slovensko. Tu so se mladi ljudje znali prav lepo slovensko spovedovati. Sicer pa bi moral v Ameriki vsak spovednik znati vse polno jezikov, ker angleški, oziroma irski duhovniki le svoj jezik znajo, prihajajo vsi drugojezični verniki, če nimajo svoje lare, k slovenskemu duhovniku k spovedi. Vedo pač, da zna več jezikov. Tako se je tudi meni že zgodilo, da po vrsti v spovednici govorim drug jezik: slovensko, hrvaško, slovaško, poljsko, italijansko in končno seveda tudi angleško.

Povsod po Ameriki so ljudje doslej zatrdjevali, da kriza ponehava in se gospodarske razmere boljšajo. Samo v Kansas City so tožili, da se brezposelnost še širi. Velike klavnice, v katerih je bilo zaposlenih mnogo Slovencev, so deloma ustavile delo. S tem je mnogo družin izgubilo zaslužke. To zelo čuti tudi slovenska cerkev, ki še ni povsem plačana.

Na večer pa zopet na vlak, ki nas popelje v 1027 km oddaljen Duluth. Opoldne na vigilijo Vseh svetnikov sem prišel v to mesto, ki leži ob »Gornjem jezeru« v območju Baragovih prvih misijonov. Father Lojze Pirnat s svojimi tovariši Antonom Schifferjem, Solarjem in Svajgerjem so že čakali. Odpeljali smo se v nekako 110 km oddaljeni Eveleth po lepi razgledni cesti, odkoder je lep pogled na jezero, na izliv reke Sv. Ludovika in na ravnino v južno stran proti St. Pavlu. Vozimo se trdo mimo minnesotskega Golnika, ki nosi indijan-

ske ime »Nepomening«, t. j. »sredi gozda«, kar povsem odgovarja legi. Severni del Minnesote, ravnina, posejana z mnogimi jezeri, je bila pokrita z velikimi in krasnimi gozdovi. Father Oman rad pripoveduje, kako je pred 35 leti, preden je šel v višje šole, v teh krajih drvaril. Tekom dobrih 20 let so temeljito iztrebili gozdove. Najlepše drevje so posekali, drugo pa je večinoma požar uničil. Se v l. 1918. je pri postaji Moos Lake v bližini Dulutha pogorelo za 50 milijonov dolarjev gozda in pri tem našlo na stotine ljudi smrti v enem samem grobu je pokopanih 119 žrtev tega požara. Najstrašnejši gozdni požar je bil v jeseni l. 1894., ko je v okolici mesta Hinckley zgorelo gozda za celo Kranjsko deželo, ker je bilo v gozdu mnogo brez, je požar še nevarnejši. Breze v vročini nekako eksplodirajo in mečejo ogenj na kilometre daleč. Tako se ogenj z veliko naglico širi. Človeških žrtev je bilo na tisoče. Se vlak se ni mogel rešiti in je zgorel. Vročina je bila tolikšna, da so ljudje, ki so se hoteli rešiti v vodnjakih in v malem jezeru pri Hinckleyu, v vroči vodi poginili.

V novejšem času državna oblast spoznava, kolikšna škoda se je ljudskemu premoženju naredila, ko se je po principu gospodarskega liberalizma pustilo kapitalističnim družbam brezvestno izkoriščanje gozdov. Zdaj skrbijo za pozgodovanje. Samo v tukajšnjem okraju, ki pa je večji kot cela Slovenija, dasi ne toliko obljuden, so letos nasadili 40 milijonov smrek. Ko bi bili sproti pogostovalci, bi danes tu imeli gozdove stare 20—40 let. Raste na drevje dobro.

Praznik Vseh svetnikov v Evelethu ni bil tako lep kakor doma, ker ga državno in javno življenje v Ameriki ne obhaja. Kolikor je ljudi prostih, so prišli vsi k božji službi in k zakramentom. V Evelethu so železni rudniki. Ogle dal sem si s posebnim vlakom, ki ga je dalo vodstvo rudnika na razpolago, dnevi kop, kjer ogromno materiala prač mečejo, ker ima samo 30% železa. Ta količina pa ne krije stroškov topljenja rude. Iščemo sedaj cenejši način predelave, da bi tudi ta manjodstoten material mogel izrabiti. V Ameriki se vse hitro razvija, pa tudi hitro propada. Vprav tu v bližini je bilo mesto Sparta. Sredi mesta na ulici so našli železno rudo. Družba, ki tukajšnje rudnike izkorišča, je takoj odkupila vse hiše, jih prestavila (saj so lesene) kakšen kilometer stran na pobočje. Zdaj so tisto žilo rude izčrpali, pa je mesto prazno, hišice propadajo in jih »mufajo« drugam, največ v bližnji Gilbert. Celo slovensko leseno cerkev je msgr. Bilban iz Sparte v 5 km oddaljeni Gilbert premufal. Pozneje je postavil novo lično cerkev sv. Jožefa. Msgr. Bilban, rojak iz Zapog, je že nad 37 let v teh krajih. Bil je dolgo časa edini slovenski duhovnik za velikanski teritorij Tedaj

Naše strokovno šolstvo

Do svetovne vojne je bilo številčno razmerje našega moškega in ženskega inteligencega naraščanja nekako uravnoteženo. Le redki so bili poklici, kjer je ženska prihajala v poštev kot resen konkurent moškega (n. pr. pri učiteljstvu). Vprašanje skupnega poduka — koedukacije — na srednjih šolah je bilo praktično skoraj brez pomena, dasi se je o njem mnogo teoretiziralo. Univerzitetni študij žensk se je smatral skoraj kot šport emancipirank. S svetovno vojno se je to razmerje čez noč porušilo. Tako javna uprava kakor privatna podjetja so morala zaposliti tisto malo ženske inteligence, ako so si hotela zagotoviti nemoteno delovanje. Mladi ženski inteligenci naraščaj si je osvaja položaj, ki je bila dotlej last moških. To se je še ojačeno nadaljevalo v dobi gospodarske konjunktore, ko je zapeljivost dobička omamljala moški naraščaj, ki je brez odpora prepuštil slabše plačana mesta žensktvu. Število ženskega dijaštva je rastlo od leta do leta, od srednje šole do univerze in se ni ustavilo tudi v dobi gospodarske krize. Število ženskih slušateljic na naših univerzah se je v 7 letih (1923—30) skoraj podvojilo (od 1600 na 2900). V Sloveniji (dravski banovini) se je številčno razmerje dijakov in dijakinj tako izpremenilo, da je na ljubljanskih gimnazijah letos le 2/3 (3350) dijakov in 2150 (2/3) dijakinj, dočim je na gimnazijah kraljevine Jugoslavije že leta 1928 do 29 znašalo to razmerje nad 2/3 proti prejšnjim 2/3. Isto številčno razmerje 3 : 2 velja tudi za meščanske šole v Ljubljani in se tudi vsled inkorporacije ne bo izpremenilo. Na njih bo okrog 1150 učencev in 800 učenek. Vse so bile ustanovljene šele po prevratu.

Med tem ko je od leta do leta številčno rastla ženska konkurenca, je izvedla država obsežno redukcijo svojih nameščencev in jim izdatno znižala plače. V gospodarski krizi je propadlo mnogo, celo starih podjetij, vsa še obstoječa pa so bila prisiljena izvesti

še ni bilo avtomobilov ne sedanjih gladkih cest. S konjičkomo se je voziral po blatnih cestah, dostikrat v neznanskem mrazu in zametih, da je sprevidel holnike. Ako bi bilo tedaj dosti slovenskih duhovnikov iz domovine na razpolago, bi se ne bilo toliko družin versko izgubilo. Tako pa je svobodomiselnost in socialistično časopisje s svojim plitvim in neznanstvenim smešenjem katoliške vere v premožnih dušah ugasilno vero. Slična nevarnost preti zdaj Slovincem v Južni Ameriki. Ako takoi ne bo zadostnega števila gorečih slovenskih misijonarjev na razpolago, bodo nešteti versko povsem propadli. Tudi mi nosimo za to nekaj odgovornosti, največ pa krajevne cerkvene oblasti, če nevarnost poznajo.

Na praznik opoldne sem s ogledal še samotno vilov, katero si je g. Lojze Pirnat zgradil s pomočjo dobrih fantov ob Lost Lake, malem jezercu sredi malega brezovega gozda, ki je tako skrito da ga ne vidiš, preden ne stopiš v njegove vode. Primerjal sem to »kabino«, kakor tu pravijo, s Finžgarjevo »Murko« pod Stolom in si le to želel, da bi g. Finžgar videl Pirnatovo »hajto«.

Popoldne pa je prišel msgr. Matija Bilban s spovedom avtov pome, da me odvede v Gilbert. Dve pridigi sem imel popoldne in zvečer — vernih duš mo se spominjati prav tako kakor v domovini. Danes je bilo veliko ljudi pri sv. mašah. Ministranti so sicer slovenskega rodu, pa smo se morali pozovarjati v taki mešanici, da smo se drug drugemu smejali. Kar tako podomno me je eden vprašal: »A boš še pršu?« Pa se »šure« ni zavedal, kako jo je polomil! Segel mi je v roko, jo iskreno stisnil in rekel: »Good bye« (Gud baj)!

zelo izdatno redukcijo svojih nastavljenecv in njih plač. Zato pa je postajala konkurenca ženske inteligence vedno občutnejša in gorje nezaposlenosti preganja danes naš moški in ženski inteligenci naraščaj v taki meri, kakor ga doslej nikdar nismo doživeli. Posledica je ponudba dela za vsako ceno. Vsak javni funkcionar doživlja dan za dnevom, kako se dekleta trgajo za najskromnejšo zaposlitev s pomočjo bednostnega fonda. Dejstvo je, da ob takih razmerah rodbine, ki imajo po več otrok, vzgojenih za inteligentne poklice, vsled brezposelnosti dostikrat tare sicer tiha, a neznosna beda in da sloni na skromnih prejemkih očeta — malega uradnika ali celo penzionista, množestvelna rodbina.

KINO SLOGA
Ljubljanski Dvor
TEL. 2730
Danes vesela opereta dunajskega humora
Prigodbe iz „Wienerwalda“
Magda Schneider, Woli Albach Retty
Leo Slazak
Ob 15., 17., 19. in 21. uri

Ob tem številčnem porastu ženskega inteligencega naraščaja pa doživljamo obenem, da število dijakinj na ženski obrtni šoli pada ali sploh ne raste. Inspekt. Presl govori v svoji lepi študiji o strokovno-šolski politiki na podlagi točne statistike, ki izkazuje za našo banovino n. pr. za leto 29-30 le 122 dijakinj drž. obrtne šole in 488 gojenk skupnjega zavoda in njegovih tečajev. Skupaj torej 600 gojenk, dočim je to število v vseh drugih banovinah večje, izjemski vrbske (v avstrijski 2092, v vardarski 1370, v Belgradu 1246 gojenk itd.). Opravičena je zato njegova sodba, da se je pri nas na tako odlična ženska izobraževališča, kakor so ženske strokovne obrtne šole, polagalo vse premalo pažnje in da se bo moralo bolj poskrbeti za razvoj tega šolstva. Posebej pa velja to tudi za druge panoge pokličenega šolstva: za žensko gospodinjstvo šolstvo. Dejstva so tu naravnost porazna. Vseh 2150 srednješolk, v starosti od 12—20 let, ne čuje 8 let, ko študirajo gimnazijo, niti besede o svojem naravnem pokličen kot gospodinja. Kjer je mati doma ne vzgaja v tem, kolikor ji pač ostaja časa ob obilni učni snovi v drugih predmetih, se odtuji dijakinja popolnoma šivanki in kuharici, tema simboloma dobre gospodinjke. Na žalost velja to tudi za mestno žensko gimnazijo, nastalo iz višje dekliške šole, ki je kolikor toliko še vendar upoštevala bodoči poklic svojih gojenk in to, četudi ji je soseda gospodinjstva šola Mladike! Se bolj pa velja to za 800 učenk ljubljanskih meščanskih šol (Sv. Jakob, Siška, Vič, Moste, Zg. Siška), ki so vse brez prostora za gospodinjstvo poduk! Sploh imamo v naši banovini nad 4000 učenk meščanskih šol, a prostore (kuhinje in delavnice) za gospodinjški pouk imajo le šole v Mariboru, Trzinu, St. Vidu nad Lj. in Vojniku ter zasebne v Celju, Ljubljani — Lichtenthurn in Škofji Loki. Kot ironija se zato čita v učnem načrtu o predmetu »gospodinjstvo«, da mu je cilj: odgojiti učenke za marljivo gospodinjje in matere. S samim teoretičnim poukom brez delovne šole se to nikdar ne doseže in se v učenkah zbujajo le nerealne fiktije. Mnogo na boljšem so v tem oziru učenke osnovnih šol, na katerih se bo vršilo letos ca. 70 go-

Dobra žarnica

mora biti tako ekonomična in mora dati toliko svetlobe, kakor žarnica

Tunggram

nitka v dvojni vijainici

spodnjinsko-nadaljevalnih tečajev, za katere so se učiteljice posebej izobrazile — dediščina nekdanjega kranjskega deželnege odbora.

Ako pravi inspektor Presl (str. 8 ss. o. e.), da je vzrok brezposelnosti intelektualcev tudi poleg povišanih gospodarskih razmer in nadprodukcije intelektualnega naraščaja tudi odmor današnje mladine proti težjemu delu in posebno proti poklicem v obrtu, trgovini in industriji — velja to tem bolj za našo žensko mladino. Nad 2000 učenk na ljubljanskih gimnazijah ne more dobiti nikdar primerne kruba in čim prej se te samoprevare rešijo in se usmerijo drugam, tem bolje bo zanje. Dolžnost javne uprave (države, banovine in mesta) je pa, da temeljito preuči ta problem in pomore s tem, da reorganizira naše pokličen šolstvo, obrtno in gospodinjstvo. Baš sedaj se dela in sklepa o proračunih. Poznam stisko, v kateri se nahajajo država, banovina in mesto, vendar sem pa uverjen, da bo mogoče vsaj manjše svote postaviti v proračun, tako da se odpomore po večletnem mrtu sedanjemu neznošnemu in sramotnemu stanju našega pokličenega šolstva.

Posebej za Ljubljano zastopam že nekaj let mnenje, ki je sicer ostalo doslej glas vpajočega v puščavi, naj se, ko se podiravi mestna ženska realna gimnazija, dosedanje poslopje ne izroči državi ampak uporabi kot nekaka matiča za žensko pokličen šolstvo (obrotno gospodinjstvo), zlasti ker je sosednja Mladika že opremljena za ta namen in s svojim internatom omogoča tečaje za učiteljice pokličen šol. Slično predstavljajo v češko-slovaški republiki, kjer se pokličen šolstvo upošteva popolnoma drugače. Masarykova strokovna učiteljska nekako centrala za lokalno pokličen šolstvo.

(Op. uredništva: O tem velevažnem predmetu so nam tudi druga mnenja vedno dobrodošla.)

Evgen Jarc

Kino „ADRIAN“ št. Vid n. Lj.

Ne zamudite obiskati zgodovinski velefilm

V znamenju Kriza

Danes ob 4., 6. in 8. uri. Jutri ob 8. uri
Znižane cene 3.—, 5.—, 7.— Din

Za pet tihih minut

(Zadnja nedelja cerkvenega leta.)

Cerkveno leto — Gospodovo leto: Kristus.
»Sonce pravice«, meri cerkvenemu letu letne lase. Ob začetku cerkvenega leta, v adventu in a božicu, vzhaja pred nami; njegov vzhod napoveduje novo življenje in novo rast. Ko stoji v zenitu v velikonočni dobi, žari v vročini odraslega trpljenja, ozirajoč se smrti, povlečenega in poročajočega estajenja in vnebohoda ter poklija na zemljo ognj svetlega Duha. Ob zatonu cerkvenega leta pa ga gledamo v veličastvu vesoljnega sodnika: »In videli bodo Sina človekovega priti na oblakih neba, z veliko močjo in slavo. In pošal bo svoje anjele ob mogočnem glasu tromb in zbrali bodo njegove izvoljene od štirih vetrov, od kraja do kraja neba« (Mt 24, 30, 31).

Ob koncu cerkvenega leta opominja pogled na božje Sodnika, naj ne pozabimo odgovornosti za življenje. Kako radi ga pozabljamo! Od dneva v dan, s polno glavo misli in načrtov za vsak dan, brez misli in načrtov za večnost! Takini smo. Zato je za nas zreli čas, da nas cerkev ob sklepu svojega leta z največjejšim poudarkom spomni, naj se zavedamo, da je le eno potrebno in da bomo pred eseevrednim Sodnikom dali odgovor za naše življenje. Tej sodbi nihče ne uide. Kristjani naj bi »spoznali njegovo coljo v vsaj duhovni modrosti in razumnosti, da bi živeli vredno Gospoda in mu bili popolnoma všeč, ker bi donasali sad vsakršnega dobrega dela in rasti v spoznanju božjem, se v vsaki mali... za vsakršno potrpljenje in slavnostno utrjevali, in z veseljem zahvaljevali Očeta, ki nas je usposobil za delo pri dediščini svetih e svetlobi; kakaj orel nas je iz oblasti teme in preselil v kraljestvo svojega preljubežnega Sina, v katerem imamo odrešenje, odpustitve grehov« (Kol 1, 9—14).

Naj nas iz malomarnosti in duhovne otuplosti prebudi mogočna Gospodova napoved sodbe in njegov oporin: »Nebo in zemlja hosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle« (Mt 24, 35).

Tržič

Krekov večer bomo imeli pri nas danes zvečer v dvorani na Skali. Vsa naša društva, ki je zanje delal dr. Krek, mu hočejo biti hvaležna. Zato bo o priliki 75 letnice njegovega rojstva povedal svoje izobraženec in delavec, fant in dekle. Deklamacija, petje, godba, igra, govornica beseda, vse bo ta večer veljalo njemu. In prav je tako. Za vse je Krek delal, vsi ga skupno proslavljamo, da ostane še naprej ta naš Evangelist svetlinik, ob katerega se zastoni zaletava morje nesloge in zlobe, da nas spominja nanj še naprej, družji in krepji. Na svidenje.

Pogorelo je posestniku Megliču Francu — »Kušegarju« — precej sena. Ni izključeno, da je to dejanje zločinke roke.

Stavkati so hoteli v naši predlinci. Vendar se zdi, da je gibanje, ki je imelo svoj začetek izven Tržiča, ponehalo.

DVE NOVI LJUDSKI IGR

ZALOŽBE LJUDSKIH IGER

Andrej Suster Drabosnjak
BOŽIČNA IGRA

Po starem ljudskem rokopisu priredil
Niko Kuret

Glasbeni del uredil Matija Tomc

Cena Din 20.—

(za naročnike Din 15.—)

Za božični čas najlepša igra, ki bo oživila veliko število naših starih božičnih pesmi!

„LJUDSKI ODER“

št. 3-4, je izšla z bogato vsebino.

Naročajte izdanja „Založbe ljudskih iger“, mesečnik „Ljudski oder“ in štiri igrs za Din 60.— letno, list sam Din 30.— letno.

Založba ljudskih iger, Ljubljana, Zarnikova 16

Joža Vombergar

VODA

Druga skrajšana in predelana izdaja

Cena Din 24.—

(za naročnike Din 18.—)

Za predpustni čas

hvaležna vesela igra, ki krepko ošvrka razmere po naših vaseh!

Celjski uporniki na novomeški gimnaziji

Posledice dijaškega upora na celjski gimnaziji dne 19. novembra 1885. leta, ko so dijaki pri sveti maši v proslavo godu cesarice Elizabete peli namesto nemške slovensko cesarsko himno, so bile dalekosežnejše, kakor si moremo danes misliti in predstavljati. Ze v članku, ki je bil objavljen o tem dijaškem uporu v "Slovenecu" v nedeljo, dne 17. novembra t. l., smo videli, kako drakonistično so šolske oblasti kaznovale uporne dijakke, ki so si predzrili peti cesarsko himno namesto v edino zveličavem nemškem, v slovenskem jeziku. Kakor smo čitali v omenjenem članku, so bili nekateri dijaki zaradi tega svojega koraka takoj izključeni s celjske gimnazije, drugi so pa dobili stroge kazni v obliki večurnega karcerja. Vendar tudi tem dijakom, ki niso bili izključeni s celjske gimnazije, v Celju ni bilo več mogoče prestajati, tla so jim postajala od dne do dne bolj vroča. Zaradi tega so sklenili nekateri takoj, drugi pa s časom, da si preberejo njeni zavezi, kjer bodo lahko v miru nadaljevali svoje študije. Večina dijakov, katerim nadaljnje študiranje zaradi napetih nacionalnih razmer ni bilo več mogoče, se je podala na gimnazijo v Novo mesto. Iz žalostnih celjskih razmer, kjer je prevladoval na gimnaziji najhujši germanizatorični duh, so prišli, lahko rečemo, naravnost v blaženo obližljeno deželo. Ravnatelj novomeske gimnazije je bil Andrej Senekovič, ki je iz Celja došel dijak sprejemal z največjim veseljem in kakor pravi oče. Da je moglo to zapustiti v mladih dijakih srečni najboljše spomine, si lahko vsak sam misli. Nekateri dijaki so odšli s celjske gimnazije takoj, drugi u. pr. Sigl, ki živi sedaj kot upokojeni župnik v Bukovčaku pri Teharjih, pa koncem prvega tečaja meseca februarja 1886. In še nekaj so doživeli na novomeški gimnaziji. Poleg popolnoma drugačnih razmer, ki so vladale v šoli, so se lahko tudi izven šole svobodneje in lepo kretali in tudi za petje je bilo naravnost sijajno preskrbljeno. Učitelj petja na gimnaziji je bil namreč takrat p. Hugolin Sattner, katerega so iz Celja došli dijaki naprosili, da jih je začel tudi izven šole poučevati v petju. Kmalu so ustanovili po Siglovem prihod v Novo mesto pevski zbor Lavorika. Pevske vaje so imeli v samostanu pri o. franciskanih, torej prav v bližini bivše gimnazije, pozneje ljudske šole poleg franciskanske cerkve. Kakor znano, se je ljudska šola šele pred kratkim preselila v moderno poslopje poleg sedanje gimnazije. P. Hugolin Sattner je kot pevski vodja

posebno vplival na mlade pevce, da so polagali čimvečjo pažnjo na uhranost in tako so nekateri med temi pevci postali vprav po zaslugi našega velikega skladatelja prvovrstni pevci. Ohranila se je slika iz novomeske gimnazije, ki datira iz leta 1880. in na kateri vidimo tudi tri dijakke, ki so pribežali iz Celja v Novo mesto. Spodaj sedita od leve na desno Sigl, že omenjeni župnik, ki živi sedaj v pokoju v Bukovčaku pri Teharjih, in Zidar, ki živi še sedaj kot upokojeni sodniški pisarniški ravnatelj v Sarajevu. V drugi vrsti srednji je pa Konrad Rozman, doma iz Laškega, ki je bil po poklicu davčni uradnik in je umrl kot član Glasbene Matice v Ljubljani. Izmed ostalih dijakov na sliki je spoznat danes samo: v tretji vrsti od leve na desno prvi Germ, četrti Koren, poznejši duhovnik ljubljanske škofije in peti zopet Germ. Oba Germa, inen se g. Sigl ne spominja več, sta bila menda z grščine Otočec pri Novem mestu. V četrti vrsti je mogoče spoznati samo prvega, ki je neki Zabukovšek. Mogoče živi še kateri drugi od dijakov, ki so na sliki, in bi mogel ugotoviti imena. Vsekakor bi bila velika škoda, da bi se ta dragocenost pozabila.

Pevski zbor Lavorika je deloval z vednostjo ravnatelja Senekoviča, ki je bil dijaštvu zelo naklonjen. Župnik Sigl je pripovedoval pisca teh vrstic, da je stanoval v Novem mestu skupaj s Berglezom Francem p. d. Tičevskim, ki je bil doma iz Ponike ob j. z. in je umrl pozneje kot župnik v Tinjah pri Slovenski Bistrici. Pri postnem upravitelju Tomincu, ki je bil zelo strog, Berglez, dasi ni bil pevec, je tudi dobil na celjski gimnaziji ob omenjenem dijaškem uporu precej hudo kazen, sicer samo zaradi tega, ker je izjavil, ko je bil zaslišan, da bi tudi on pel. Berglez je tudi v Celju stanoval skupaj s Siglom in kakor Sigl je tudi Berglez odšel zaradi nezgodnih razmer v Novo mesto.

Dragoceni so ti spomini iz dijaških let. Slovenski dijaki so morali z vročih tal in nezgodnih razmer na celjski gimnaziji romati na tuje zavode, kjer so dobili po uvidenosti slovensko čutečih ravnateljev in drugih profesorjev gostoljubna tla. Naj nam bodo ti dijaki, ki so pred 50 leti živo gojili slovensko pesem in s tem navduševali sebe in tovariše v slovenskem duhu, nam vsem, posebno pa mladini, da le s trpljenjem smo mogli doseči lepše čase.

ga je bolela vsaka krivica, ki jo je moral trpeti delavec ali preprost človek in ga je edločno branil pred vsakim krivčnikom. In zadnja leta je bilo toliko krivic!

Zato je bil g. postajenačelnik na vseh službenih mestih ljubljani, toda ne od domišljave pol-inteligence in tudi ne od tiste inteligence, ki se je odtujila miselnosti naroda, pač pa je bil srčno ljubljani od preprostega slovenskega ljudstva in od tiste inteligence, ki je kljub svoji inteligenci ostala preprosta in ljudska.

Krivice, ki so se godile ljudstvu in njemu, ga niso strle, toda zbrale so mu odporno moč proti bolezni. Kljub naskrbnišni negi vestnega zdravnika g. dr. Pihlarja iz Maribora je podlegel. Popolnoma vdan v voljo božjo se je lepo pripravil na smrt. Upamo, da mu bo dobroljivi Bog poplačal vse krivice, ki jih je pretrpel na tem svetu. Svoji gospej soprogji je naročil: »Milena, vzgoji Božota v poštenega in dobrega Slovenca!«

Pri hiši žalesti se je od g. postajenačelnika poslovil kaplan Ant. Ravšl. Na postaji mu je govoril v slovo hancni eksponent Joško Maležič iz Sladkega vrha v imenu katoliške prosvete ob severni meji, v imenu J. S. pa šolski upravitelj Sardoč. Nazadnje se je ravnega v tojlih besedah spominjal domači župnik Ewald Vračko. Sentiljski pevec pa so mu pod vodstvom Gustava Rakusa zapeli na domu in postaji žalostinke. Naj počiva v miru!

Jesenice

Prebivalstvu gornje savske doline. Zadnikrat bo danes v jesenskem gledališču v Krekovem domu predvajan zabavni komad z vabljivimi slovenskimi plesipereta »Orlov«. Prireditev je namenjena občinstvom in bo začel že ob treh popoldne, tako, da je mogoče povratek z večernimi vlaki na vse strani.

Šmartno pri Litiji

Dnevi proslave 800. letnice ustanovitve naše župnije so pri kraju. V našo lepo šmarnsko vas se vrača zopet normalno življenje. V nedeljo je prišlo na proslavo nad 20 duhovnih gospodov, ki so svojočasno službovali v tej fari. Ob 5 so bile še zaključne večerice, kakor so se okoliški farani pričeli razhajati. Šmarnska vas pa je praznovala svojo Martinovo nedeljo, to pot seveda brez hrupa in bučnega slavlja, petja in pitja po gostilnah. Proti svoji navadi so se gostilne že zgodaj izpraznile, vas je lela k nočtem. Kakor se je nadvse dostojno in v lepi harmoniji praznovala 800. letnica, tako je šmarnska vas dostojno zaključila tudi svoje Martinovanje brez razgrajanja.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazep želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. koe-pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1933.

Občinske volitve na Ježici

Rok za vlaganje kandidatnih list teče od dneva razpisa do včetega 6. decembra t. l. Doslej je bila vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Severjem, ki jo je sodišče že potrdilo. Koliko bo drugih list, trenutno še ni gotovo, verjetno pa je, da bosta še dve. Najbolj se trudijo socialisti, ki pa ne gledajo enotno na položaj. Črnuški socialistični del stoji na stališču, da mora biti socialistična lista čista, t. j., da naj na njej kandidirajo samo izraziti socialistični ljudje, dočim je ježenska socialistična skupina mnenja, da socialistom najbolj kaže, da ob sedanjem položaju postavijo listo skupaj z JNS, da bo opozicijska fronta tem močnejša. Črnuška skupina proponira za nosilca liste znanega socialističnega delavca g. Erjavca, ježenska pa postavlja svojega županskega kandidata v osebi g. Zornana-Skalarja iz Male vasi. V znamenju tega dvojnega gledanja na politični položaj bi se moral vršiti zadnji nedeljo socialistični volilni sestanek, ki ga je sklical voditelj ježenskih socialistov Zorman v gostilno sedanjega župana Ramoviča v Stožicah. Sestanek pa se ni vršil, ker ga je oblast iz interesov javnega miru in reda prepovedala. Katera skupina bo končno zmagała, trenutno še ni mogoče reči. — Kar se posebej JNS tiče, se zlasti šol. upravitelj Germek trudi, da bi zbral svoje razredne vrste, ki jih je danes tembolj hudo držali skupaj, ker JNS nima več oblasti v rokah. Po mnenju Germeka se dosedanj župan Ramovič nikakor ni obnesel, zato je treba poiskati bolj privlačno osebo, ki jo pa v svojih vrstah zmanjka išče. Sicer pa je tudi Germek pripravljen na skupno listo s socialisti. Kaj zato, če trčita pri tem dve skrajnosti skupaj! — Kakor vedno, tako nastopajo tudi ob sedanjih volitvah najbolj žalostno Marušič-Pučeljev pristaši. Sami niso niti oddali kos situaciji in jih bo najbrž tudi tokrat pobasal pod svoje okrilje Germek, ker bo končno obojim prav prišlo. — Dočim se torej vse ostale skupine bore še z začetnimi težavami, je JRZ že temeljito na delu. Nihče ne dvomi, da bo njena lista odnesla popolno zmago. Zato govori najbolj tudi številni podpisov predlagateljev, ki jih je zbrala na svojo listo in ki že sami predstavljajo ogromno večino vseh volitev. Zaman so bile vse intrige; naši ljudje gredo v volilni boj strnjeno in navdušeno, ker vedo, da se pri teh volitvah njihova svobodna volja ne bo več potvarjala.

Neposredni davki

Pravkar je izšla pod gornjim naslovom knjiga, ki bo z vso upravičenostjo vzbudila pozornost v vsej naši javnosti. Knjiga je tako po svoji vsebini kakor tudi po razporeditvi snovi popoln, pregleden in povsem zanesljiv zbornik vseh predpisov, ki se nanašajo na neposredne davke; obsega zakon o neposrednih davkih, pravilnike, uredb, razpise in komentar. Dodan je še zakon o davku na neoprežene osebe in o davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otroki. Besedilo celotne snovi po stanju sredi novembra 1935 je bilo ob prirejanju skrbno pregledano in primerjano s srbskimi izvirniki ter se je iz dosedanjih prevodov odpravilo tudi več bistvenih napak, ki so motile smisel.

Knjiga ima praktično sestavljen vsebinski pregled, v katerem je pri vsakem členu zakona navedena tudi kratka označba snovi, ki jo obravnava, na koncu knjige pa je še abecedno kazalo, ki omogoča lažjo in hitrejšo orientacijo. Celotna snov o neposrednih davkih je razporejena tako, da sledi vsakemu členu zakona njegov pravilnik z vsemi obrazci, nato pa še posebne pripombe. V te so po večini v popolnem prevodu prevzeti vsi razpisi kar so jih izdala pristojna oblastva kot navodila, tomatenja ali pojasnila k dotičnemu členu zakona; razen tega pa je tu več razsodil državnega sveta in upravnega sodišča, in končno so dodana še številna strokovna pojasnila. Med temi sposobnimi pripombami so na ustreznih mestih uvrščeni tudi razni pravilniki in uredb, ki so z določbami dotičnega člena vsebinsko tesno povezani tako, da je z vso to opremo dobil vsak člen zakona povsem zaokroženo celoto.

Ta prvi zbornik vseh predpisov o neposrednih davkih bo brez dvoma dobrodošel pripomoček ne le vsem državnim in samoupravnim funkcionarjem, ki ga bodo mogli s pridom uporabljati pri praktičnem izvrševanju svojih službenih dolžnosti, marveč bo tudi sodnikom, odvetoikom in notarjem zanesljiv priročnik, hkrati pa bo tudi dober svetovalec vsem denarnim zavodom in zadrugam, nadalje industrijskem, trgovskim in obrtniškim krogom, kakor vobče vsem davkoplačevalcem, ki se bodo o posameznih primerih hoteli poučiti o svojih dolžnostih in pravicah ter si najti odgovor in navodila v vseh vprašanih obsežne in mnogokrat prav zahtevne snovi neposrednih davkov. Knjiga, ki obsega 552 in XVI strani, je priredil Sušec Stefan, načelnik finančnega oddelka banske uprave v p. — V platno vezana knjiga velja 160 Din. — Poštino 5 Din več.

Knjiga »Neposredni davki« se naroča pri prireditelju Sušec Stefanu, Ljubljana, Beethovnova ulica 15 in pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Zagorje

Popis otrok. Po nalogu Higijenskega zavoda popisujejo občinski organi po hišah otroke od 2—10 leta zaradi cepiljenja proti nalezljivim boleznim.

SK Sloga se poleg »žogohrene« prav pridno pripravila tudi na vzporeditev igre »Črna žena«, katero bodo vzporedili prihodnjo soboto in nedeljo v društveni dvorani v Kisoventu.

Obupno stanje naših cest. Zaradi deževja je stanje naše banovalske ceste naravnost obupno. Stari odboj se za zboljšanje cest ne briga, ker je razrešen. Zanimljivo bi nas, če mu ne stopi v funkcijo novi odboj. Besedo ima g. čestni načelnik, kaj ne? Naj napravi red!

Prodaja »Slovenca«. Občinstvo se opozarja, da lahko dobi dnevno izdajo »Slovenca« v trafiki g. Miha Drnovskega, poleg pošte. Tam se dobi tudi nedeljski in ponedeljkova izdaja »Slovenca«. Okoličani in kmetje na lahko dobe nedeljsko številko »Slovenca« tudi pri kolportirjih pred cerkvijo v Zagorju in na Lokah.

Celje

➤ Predavanje o slovenskem misijonu v Bengaliji je na programu IV. prosvetnega večera KPD v Celju, ki bo jutri, v ponedeljek ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Ob pol 5 popoldne bo istotam predavanje za šolsko mladino. Predaval bo s spremljevanjem skriptičnih slik Alojzij Demšar D. J. iz Ljubljane.

➤ Misijonska prireditve pri salskih sestrah. Danes ob pol 4 popoldne ima PRK misijonsko prireditve. Na programu je petje in Gheonova pravilna igra: »Sultanova hčerka in dobri vrtnar«.

➤ Umrl je v petek v celjski bolnišnici v 53. letu starosti g. Skok Ivan, prevžitar iz St. Jurija ob Taboru. Pokojni je bil brat usmiljenke č. sestre Romane, ki je nastavljena v celjski bolnišnici. N. v m. p.

➤ Premikanje vlakov na celjskem kolodvoru. Iz krogov potujočega občinstva smo prejeli sledeči dopis: Večkrat potujem po opravkih iz Celja na razne kraje, toda nikjer nisem opazil takega postopanja kot na celjski postaji. Tik pred prihodom vlakov in tudi med postankom istih, se vrši premikanje tovornih vagonov kol za stavo. 21 t. m. pri brzovlaku, ki pride iz Ljubljane ob 2 ponoči, nisem mogel pri pristanku vlaka izstopiti, ker je med njim in peronom bil tovorni vlak, ki se je začel premikati v trenutku, ko je brzovlak obstal. To je trajalo 3 minute, šele potem sem zamogel z ostalimi potniki izstopiti. Kakor sem čul, sta se pred kratkim pripetili dve nesreči. Skrajni čas je, da se vsaj med pristanki vlakov ne premika, da se ne bodo dogajale nesreče. Po nesreči zvonili je prepozno.

➤ Vabim Vas na ogled dospelih novosti za damske plašče in moške suknje. Cene znano nizke. Kolbeze, Celje.

Kranj

V petek so na larnem pokopališču v Kranju pokopali v pokojnega davčnega služitelja g. Franca Penesa. Pokojni je vestno vsilil svojo službo 39 let, od tega 19 let v Kranju. V zaslužen pokoj je stopil šele pred poldrugim letom. Bil je vzoren krščanski mož in zelo skrben družinski oče. Objokuje ga žalujoča soproga in sedem otrok. Bog naj jih tolaži, blagopokojnemu pa naj sveti večna luč!

V petek 22. novembra 1935 se je vršila občinska seja, ki ni prinesla nič izrednega in novega, kajti glasovalo se je po enotnih vidkih, dočim se je opozicija (367 manjšinskih glasov s 4 mandati) vzdržala glasovanja v vseh točkah. Je pač volilni zakon tak, da je dobila JNS zaradi 133 glasov večine kar 16 mandatov. Samoposeb: umevno smo čuli glede zgradnje kopališča z vso matematično natančnostjo izračunane podatke in lahko sklepamo, da kopališče se ne bo tako kmalu, četudi so gospodje zanj seveda glasovali. — Zatem se je reševala zadeva izgona neke osebe, nakar je prišel v pretres veliki Kranj. Poročevalec g. Košnik je pribavil nekaj podatkov o davčni moči glede prebivalcev in krajev, ki naj bi se po njegovem mišljenju sicer priključili, toda le hkrati s Stražiščem vred. Ker manjka še nekaj podatkov, je večina glasovala proti priključitvi predlaganih krajev. Kesneje, ko se zbera še potrebni podatki, se bo po ponovno sklepano o velikem Kranju. Tako je s taktično zavlačevanja rešila JNS večina strikten nalog višje oblasti. — Glede naprave osnutkov ozioroma načrtov za novo šolo je bilo sklenjeno, da se izdelava teži poveri inž. Valentincu. Šola bi bila visokoprtilična, dvonadstropna zgradba, dolga 125 metrov in bi stala na je priključenem zemljišču poleg pokopališča, torej v novem delu mesta. Kdaj bi se pričela graditi, ni bilo govora, kajti za sedaj je važnejše — po mnenju večine — javno kopališče.

St. Vid pri Stični

80. letnica blage matere. Dne 25. novembra 1855 je bila rojena v Veliki Loki pri St. Lovrencu Kristan Jožefa v znani Bukovčevi rodbini — pri Laščanu. Dne 7. novembra 1882 se je poročila s Kristanom Janezom, takratnim postarjem pri Sv. Roku ob državnih cestih (10 minut od St. Vida). Povila mu je 7 otrok, od katerih živje še 4, ki so vsi poročeni. Sin Alojzij je tovarnar v Leseah. Najmlajša hči Celestina je ostala na domu in se poročila l. 1930 s g. Pevcem Ignacijem, ki je predsednik občine St. Vid. Od smrti svojega moža leta 1913 do poroke najmlajše hčere je vodila sama gospodarstvo in gostilniško obrt, pa tako spretno, da so jo morali vse občudovati. Njena hiša je bila vedno vzorno krščanska. Reživi so imeli pri njej vedno pomoč. Zato jo je ljubi Bog tudi poplačal že tukaj s trdnim zdravjem. Želim ji še mnogo let čvrstega zdravja in ljube zadovoljnosti.

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo tokrat: Danes: mr. Sušnik, Marjan trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska cesta 1 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31; jutri: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vleč.

1. Ljubljana: ima prihodnjo pevsko vajo v četrtek, 28. 1. in, ob 8 zvečer v dvorani Akademiknega doma. V ponedeljek vaju odpade.

1. Ljudska univerza v Ljubljani. V ponedeljek, dne 25. 1. m. bo predaval ob 2 v dvorani Delavske zbornice gosp. univ. prof. Makšev Alexander o modernem pojmovanju zločina in njegovih varov. Vstop je prost.

1. Muški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljercu bo imel jutri ob 20 sestanek, na katerem bo predaval gosp. dr. Matej Justin. — Vabljeno tudi gostje.

1. Na IX. prosvetnem večeru Salezijanske prosvete na Kodeljercu prihodnji četrtek ob 20 bo sklopljeno predavanje o naših narodnih sovražnikih.

1. Kino Kodeljerec igra danes ob 15.30 in 17.30 Absolutno, ob 20 in jutri ob 20 Zupoved pragozda.

1. Zvečni kino Plo. Danes ob 15.30 bo mušinski večer: Fra Diavolo. Ob 17.30 in 20 dvojni spored z obhajajo vstopnino: Pesem Orienta in Fra Diavolo. Ter vsakokrat zvočni tednik.

Drugi kraji

Davčine. Črna žena. Vzporedi v tukašnjem Gledališču danes popoldne ob pol 4 dramski odsek gasilcev iz Vira. Režijo vodi avtor gosp. Redenšek. Sodeluje poleg igravcev tudi pevski in tamburaški zbor. Predprijavnica vstopne se vrši danes vse do konca v Gledališču doma.

Selo. Katoliško prosvetno društvo v Seli pri vrtih v nedeljo 24. novembra v Krekovem domu Radenškovo priredbo »Črna žena«. To je lepa narodna igra s petjem in godbo. Sodeluje tudi domači dramski pevski zbor. Začetek ob 8 popoldne.

Značajnemu možu v spomin

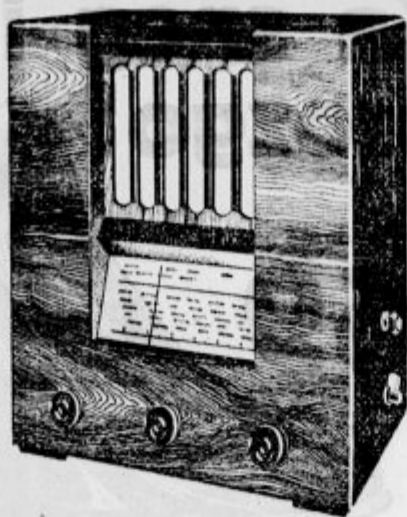
St. Ilj v Slov. gor., 23. nov. Pretekli terek ob 15. uri se je vršil pogreb našega postajenačelnika g. Rudolfa Zitterschlagera iz hiše zalesti na sentiljsko postajo. Prepeljan je bil v Ljubljano in pokopan pri Sv. Križu pri Ljubljani.

Rejni g. postajenačelnik je bil rojen 1902 v Mariboru. Po dovršenih gimn. študijah v Ljubljani se je posvetil železničarski službi. Vršil je službo prometnega uradnika v Ljubljani, Sevnici, Zidanemu mostu, Brežicah, Boh. Bistrici. Letos spomlad je bil premeščen na obmejno postajo St. Ilj v Slov. goricah za načelnika.

Zadnja leta, ko so bili na vladi protiljudski režimi, je bil zastavljen kljub odlični oceni. »Moji mlajši tovariši so napredovali,« je večkrat pravil. »jaz ne.« »Degradirali so me, da sem kot uradnik II. kategorije moral opravljati službo III. kategorije.« Prestavljali so ga. Na več ko 30 postajah je opravil službo. Celo v Skopje bi se moral seliti, da se ni začela rušiti »granitna« stavba JNS. Godila se mu je velika krivica! Zakaj? Ker je bil prijatelj duhovnikov, zaveden katoličan, zagovornik zatiranja in preganjanega slovenskega naroda; ker je bil mož, ki ni imel svojega prepričanja in značaja na prodaj. On je bil eden izmed tistih redkih drž. uradnikov, ki se je zavedal, da mora biti inteligent — tudi drž. uradnik — ljudstvu svetel vzgled značajnosti; da mu mora biti dober svetovalec, kadar ga nasvetov prosil, mu pomagati, kadar išče pomoči; da se tudi inteligent ne sme odtujiti misljenju in čuvstvom preproste ljudstva — ne sme pretirati duhovnih vezi z narodom.

Zato pa je z ostro in pikro besedo bičal tiste javne nameščence in inteligence, ki gleda na narod od zgoraj navzdol; ki misli in govori zasmehovalno o veri slovenskega ljudstva; ki se odtuji misljenju ljudstva, pojem pa se čudi, da ga veren slov. narod ne vzljubi.

Svojemu podrejenemu uradništvu in železničarskim uslužbenecem je bil g. postajenačelnik dober in pravičen predstojnik. Vsi so mu bili enaki pred zakonom. A eno je zahteval od vsakega nastavljenca: natančnost in vestnost v službi, kakor je bil tudi sam v službi natančen in vreden. Silno

Najboljše izmed najboljšega nudi ORION radijski aparati!

Vsi aparati imajo veliko razsvetljeno skalo.

Opremljeni so s Tungstam-Barium elektronkami.

Popolna selektivnost. Naraven glas. Izravnava tadingov.

Vse aparate dobite na ugodna obročna odplačila.

ORION RADIO

RADIO

registrirana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta 7

Gospodarstvo

Izdatki v našem proračunu

Po mnenju nekaterih je razlika med gospodarstvom zasebnika in gospodarstvom države zlasti v tem, da mora zasebnik svoje izdatke uravnjavati po dohodkih, dočim mora država svoje dohodke uravnjavati po izdatkih. V zasebnem gospodarstvu naj bi bili dohodki prvotno, po njih naj se ravna izdatki, v gospodarstvu države pa so potrebe že vnaprej določene, izdatki za nje so neizbežni, treba je torej za te izdatke dobiti kritje v dohodkih, ki naj se vzamejo kjerkoli. Finančna veda to stališče zavrača. So tudi zasebniki, ki so jim izdatki prvo, a na drugi strani tudi država ne more voditi računa le o dohodkih, ne da bi vodila račun, kako bo preskrbeli kritje v dohodkih. Vir dohodkov države je v dohodkih privatnega gospodarstva; zato morejo iti državni izdatki le toliko daleč, kolikor morejo iz tega vira črpati.

Zivimo v času, ko države prevzemajo nase vedno več funkcij. So izdatki, ki jih države prej niso poznale. Socialna in zdravstvena politika, prometna politika (ceste, že-

leznice), prosveta, zahtevajo vedno večji delež v proračunih držav. Varnost države na zunanji in večja intenzivnost notranje uprave povzročata nove izdatke, ki jim more finančni minister iskati kritje.

Gospodarska kriza je tudi v finančnem gospodarstvu države pokazala svoj vpliv. Varčevanje, ki navadno ne spada med dobre lastnosti finančnega gospodarstva države, se je po sili razmer pričelo tudi tu uveljavljati, dasi se še daleč ni pokazalo v tisti meri, kot se ga je moralo poslužiti zasebno gospodarstvo, da je ostalo v ravnotežju. Znižanje izdatkov v našem proračunu napram boljšim časom ni posebno znatno, zato je tudi razumljivo, da gospodarstvo danes bolj občuti breme znižane proračuna, kot se je pred leti občutilo faktično višji proračun.

V naslednjem podajamo izdatke, kot so bili v proračunih za l. 1929-30, l. 1933-34 in za zadnji proračun za l. 1935-37. (vse v milijonih Din).

Izdatki:	1929/30	1933/34	1935/37
1. Vrhovna državna uprava	266,7	151,5	157,7
2. Pokojnine in invalidske podpore	1.227,3	915,7	1.100,7
3. Državni dolgi	895,4	1.182,2	767,9
4. Ministrstvo pravde	431,0	358,5	349,2
5. " " " " "	836,1	809,7	833,1
6. " " " " "	586,6	550,9	517,2
7. " " " " "	165,6	120,9	121,4
8. " " " " "	1.176,0	842,4	797,9
9. " " " " "	2.428,5	2.000,3	2.309,3
10. " " " " "	267,8	164,5	154,6
11. " " " " "	2.798,3	2.273,3	2.177,8
12. " " " " "	387,8	337,4	362,3
13. " " " " "	224,4	120,8	95,6
14. " " " " "	452,2	301,7	266,0
15. " " " " "	70,4	61,6	44,3
16. " " " " "	275,2	205,9	199,3
17. " " " " "	14,9	14,9	11,7
18. Proračunski rezervni krediti	74,0	25,0	40,0
skupaj	12.464,4	10.438,2	10.307,0

Ker so bila od leta 1929 nekatera ministrstva ukinjena, so izdatki za ta ministrstva upoštevani radi boljše primerjave pri tistih ministrstvih, s katerimi je bilo ukinjeno ministrstvo združeno. Tako so izdatki l. 1929-30 še obstoječega ministrstva za vere upoštevani pod izdatki ministrstva pravde, izdatki ministrstva za agrarno reformo pod kmetijskim ministrstvom, izdatki ministrstva za narodno zdravje pa pod ministrstvom za socialno politiko. Izdatki za pošto in brzojav v l. 1933-34, ko posebno ministrstvo ni obstajalo, ampak so bili v proračunu upoštevani v izdatkih prometnega ministrstva, so v gornjem pregledu izkazani posebej.

Ze površen pogled na gornje številke pokaže, da se proračun izdatkov od l. 1929-30 v splošnem ni bistveno izpremenil. Upravna reorganizacija, ki je bila v tem proračunskem letu izvršena in v proračunu za leto 1929-30 se ni mogla priti do izraza razdelitev države na banovine, je imela tudi na naslednje proračune le malenkosten vpliv. Edino le proračuni ministrstva za kmetijstvo, za trgovino in industrijo in za socialno politiko kažejo zmanjšanje izdatkov, kar je deloma v zvezi s prenosom poslov teh resorov na banovine.

Postavka, ki v naših proračunih vzbuja pozornost, je pokojnine in invalidske podpore. V kljub vsem redukcijam pokojnin, v kljub temu, da se more postavka invalidske podpore avtomatično zniževati, še od l. 1933-34 narasla v proračunu za celih Din 185 milij.

Lesni trgovci in san'cije

Ljubljana, 23. novembra.

Danes dopoldne je bila v Trgovskem domu seja lesnega odbora Zveze združenj lesnih trgovcev dravske banovine. Sejo je vodil predsednik sekcije g. Franc Skrbec. Udeleženci, ki so predstavljali lesno trgovino in industrijo vse Slovenije, so se posvetovali o položaju, ki je nastal zaradi sankcij ter o ukrepih, ki so potrebni zaradi tega položaja ter o potrebnih ukrepih s strani trgovstva in delavskega za odpravo.

Najprej so obravnavali vprašanje dobroimetnosti, ki jih imajo naši eksporterji v Italiji, to je o denarju, ki je vplačan v kliringih in denarju, ki se ni vplačan. Lesni trgovci zahtevajo od strani oblasti, da uvede država za obveznosti lesne trgovine in industrije proti denarnim zavodom enoletni moratorij, takojšnji ustavev vseh eksekucij in odložitve plačil zapadlih davkov za najmanj šest mesecev.

Nakazila kliringov, ki so bila vplačana do 18. novembra, kakor tudi ona, ki bi bila vplačana po 18. novembra, naj se obračunavajo po kliringnem kursu v breme jugoslovanskih imortertev, ki so svoj čas blago uvozili na kalkulaciji kliringa, ga že razprodali in deloma že ne plačali. Za zneske, ki do danes niso še vpla-

Z ozirom na to je dvom v pravilnost državne personalne politike skoraj neizogiben.

Velike razlike med posameznimi proračuni izkazuje pri izdatkih ministrstva za finance. Glede teh izdatkov je omeniti, da so med njimi nabažajo izdatki za upravo monopolov, državnih posestev in podjetij, kjer za varčevanje ni bilo dovolj možnosti in najbrže tudi še sedaj niso vse izkoriščene.

Proračun vojske in mornarice je bil svoje čase celo višji, kot pa je sedaj; naša država torej ne spada med tiste, ki oboroževanje poskušujejo za vsako ceno zlasti v zadnjih letih, ampak drži te izdatke nekako v istem razmerju z drugimi, kot je to držalo v mirnejših časih.

Obično znižanje je tudi v proračunu ministrstva za gozdove in rudnike. Glede tega velja isto kot za ostala državna podjetja in poslaste.

V glavnem pa je struktura proračuna izdatkov ostala ista. Bistveno se na tem proračunu zamenkrat tudi ne da spremeniti, če naj ne bo povečan. Zeleti pa je treba, da se ravno postavke, ki so bile v zadnjih letih zvišane, ne pusti brez revizije. Druga za naš proračun prav tako važna stvar pa je vprašanje gospodarstva državnih podjetij v najširšem smislu (posestev gozdov, rudnikov, tovarov, monopolskih obratov, prometnih ustanov itd.). Od komercializiranja državnega gospodarstva smo še vedno daleč, dasi se to vprašanje večkrat načena.

čani v kliring, pa bo država naprošena, naj prijavi zahtevo po odkodnini pri Zvezi narodov, oziroma diferencu kurzo, ki nastane zaradi padca lire našim eksporterjem, obenem z zamudnimi obrestmi.

Kakšna preorientacija za zunanji trg pri našem eksportu iz Slovenije ni mogoča, kjer so po večini mali lesni producenti, ako država ne ukrene vsega potrebnega za finansiranje produkcije, železniskih in parobrodov voženj z ozirom na izpadla finančna sredstva, ki so zaradi sankcij nedosegljiva.

Sklenjeno je bilo, naj predsedstvo lesnega odbora pripravi v najkrajšem času širšo sejo, kjer bodo obravnavali vprašanje ustavitve obratov ter odpuščanja nameščenov in delavcev. Pri zaključku je bilo soglasno ugotovljeno, da odpremljanje in nakladanje blaga zadnje dni v Šibeniku ne prinaša nobenih olajševalnih momentov z ozirom na resni položaj lesne trgovine in industrije v Sloveniji.

Borza

23. novembra 1935.

Denar

Promet na ljubljanski borzi je protekli teden znašal 643 milj. napram 7.721, 1.397 in 3.834 milj. v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v de-

Sport V Berlin in Hamburg

Grem s posebnim vlakom v Berlin in Hamburg, tako gre od ust do ust po širni dravski banovini, da celo preko meja naše ožje domovine. Mnogo je zanimanja, pa tudi že prijav iz Zagreba. Cene so izredno nizke in mnogo, mnogo jih je, ki pravijo, zakaj si ne bi tudi jaz enkrat v življenju kaj takega privoščil. Škoda bi bilo, to izredno pri-oko zamuditi, ki se nikdar več ne bo nudila.

Pomislite, iz Ljubljane preko Münchena v Berlin in še dalje v Hamburg! Skoraj bi rekli z Jadrana na severno morje in za tako ceno!

Kdo si ne želi v življenju enkrat videti svetovnega mesta Berlina, višek in mogočen razmah tehnike poleg sto in sto drugih zanimivosti. Dalje prvotno svetovno trgovsko luko Hamburg z vsemi tozadevnimi napravami, velikanskimi trgovskimi ladjami — plavajočim palačam podobnimi — itd., itd. Kje so še druge zanimivosti in še Nürnberg in München in Salzburg itd.

In Ti še oklevaš? V naslednjem podajamo na razna vprašanja nekaj odgovorov:

Vsi oni, ki žele potovati z nami v II. razredu vlaka, morajo doplačati 420 Din. Pri vseh teh znaša seveda potem mesečni obrok Din 252,50 in ne Din 200, kakor za ostale udeležence.

Poudarjamo, da so prenočišča skupna v poslopju državne realne — snažna v vsakem oziru — in sicer na posteljah, ločeno za moške in ženske. Onim, ki vseeno žele stanovati separatno, bomo preskrbeli privatna stanovanja, odnosno sobe v hotelih; bodo pa morali za te prostore doplačati. Trenotno nam višina doplačila še ni znana, giblje pa se od Din 45 navzgor za eno noč in osebo.

Vodstvo bo izdalo za potovanje v Berlin—Hamburg itd. vsakemu udeležencu brezplačno mesec dni pred odhodom posebno knjižico, v kateri bo kratek opis vseh krajev, kjer bomo potovali, oziroma kar si bomo ogledovali (zgodevina, kultura, posebnosti itd.).

Kakor že omenjeno, delamo na to, da prejmemo skupen — kolektiven — potni list. Tuji državljani morajo imeti svoje potne liste in si ga oskrbi vsak sam, sicer ne more z nami.

Pokalni turnir na igrišču SK Slovana

Danes dopoldne priredi SK Slovan na svojem igrišču za Kolinsko tovarno zanimiv pokalni turnir s sodelovanjem Grafike, Marsa in Svobode. Že imena sodelujočih klubov jamčijo za dober nogomet, katerega že dolgo nismo videli. Ker smo sedaj na koncu jesenske sezone ostali brez posebnih nogometnih prireditvev, se nudi ljubiteljem nogometa prilika, da si ogledajo dve zanimivi tekmi. Ob 13 nastopita Slovan : Svoboda, ob 14.30 pa Grafika : Mars. Ker je za turnir razpisanih dveje lepih pokalov, bo to še bolj dvignilo pomen prireditve, katere naj si nihče ne pozabi ogledati.

Danes nogometni turnir na Jadranu

Zmagovalca prejmeta lepi darili. Začetek točno ob 13.

Zadnjikrat v sezoni se nudi prijateljem nogometa res lepa prilika, da si ogledajo štiri kratke, a ostre in faire tekme še na zelenem polju, saj bodo kmalu ta polja pokrita z belo odejo in konec bo naših nedeljskih užikov. Nasprotniki današnjega turnirja so izbrani in naši javnosti dobro znani. Ilirija in Hermes, predvidena nasprotnika zadnje tekme, sta stara rivala, ki bosta tudi pokazala, da ne bosta z lahkom prepustila zmage in lepega darila drugemu. A tudi Jadran in prireditelj turnirja, mlada Slavija, bosta z okroglo

Storjeno je vse potrebno, da prejmejo državni uslužbenci dovoljenje za potovanje v inozemstvo. Pravico do proste vožnje v inozemstvu imajo samo aktivni železničarji. Tozadevno dovoljenje si morajo službenim potom od pristojnih oblasti sami preskrbeti.

Vodstvo glede udeležbe mladoletnih pri izletu v Berlin—Hamburg itd. načeloma ne nasprotuje, vendar pa zahteva, da morajo biti isti ves čas potovanja in izletov v spremstvu svojih staršev in so le ti tudi zanje odgovorni.

Posebnih poudrk o vplačanih oziroma nakazanih zneskih — obrokih — vodstvo ne daje, ker prejme vsako že pri vplačilu, odnosno pri nakazilu tozadevno potrdilo (blagajniško potrdilo — odrezek poštne položnice). Potrdila je skrbno hraniti, ker služijo lastniku kot legitimacija.

Prijave, kakor tudi vplačila se razveseljivo množe. Prijavite se zatorej hitro!

Informacije in prospekte daje Sportni klub »Planinac (Jože Hvale, uradnik Združne gospodarske banke), Ljubljana, Miklošičeva cesta 10. — Vodstvo.

ČEVLI!

Moški nepremočljivi dvojni podplati od Din 150.— do 160.—
Moški visoki črn boks 115.— „ 125.—
Fantovski visoki črn boks 80.— „ 115.—
št. 36—39 „ 80.— „ 115.—
Otroški visoki črn boks 50.— „ 60.—
št. 30—36 „ 50.— „ 60.—
št. 25—30 „ 40.— „ 50.—
Snučarski Din 200.—, okovani Din 220.—

Za Božične in za Miklavža — za društva in župne urade — velika izbira in ugodne cene. Državni in mestni uslužbenci dobe na obroke!

Prodajalna čevljev pri Pollaku
preje Dunaška c. 23
sedaj **Kolodvorska ul. 11**

»besede« posegla v borbo. In nič čudnega ne bo, če bosta prav ta dva prečrta že tako dobro vnaprej pripravljena računa. Zato ne sme manjkati nikogar, ki hoče videti zadnjič svoje ljubljence v res privlačnih borbah:

Tekme so vrše: ob 13.00 Hermes : Slavija; ob 13.50 Ilirija : Jadran; ob 14.40 premaganca prvih dveh tekem; ob 15.30 zmagovalca prvih dveh tekem. — Pristaši in kibici, danes ob 13 vsi na Jadran!

Na igrišču Rehe!

V korist božičnice revnim šolskim otrokom priredi SK Reka nogometno tekmo danes popoldne ob 14.30 na igrišču ob Tržniški cesti ob vsem vremenu. Prijatelji mladine vladno vabljeni — Dopoldanski gozdni tek je zaradi slabega vremena odpovedan.

★

SK Slavija, Danes ob 10 strogo obvezen sestanek turnirskega moštva in ostalih za tekmo delegiranih članov. Točno in sigurno v klubskih prostorih.

Atletični sportni klub univerze kralja Aleksandra v Ljubljani. Na I. rednem običnem zboru ASK 23. novembra je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Dobovšek Jože cand. iur., podpredsednik: Logar Jode štud. iur., tajnik I.: Koro Stane štud. iur., tajnik II.: Mersot Mirko štud. iur., blagajnik: Gajšek Lado štud. teol., gospodar: Merhar Miro cand. iur., Načelniki: smučarske: Sorli Marjan štud. teol., lahkoatletike: Svigelj Stane štud. iur., damske sekcije: Pogačnik Ljil cand. fil., odbornika: Kregar Tika štud. teol., Dolenc Karel cand. teol., Nadzorni odbor: Pogačnik Boris cand. teol., Pitterle Leo štud. teol., Žebot Franček abs. iur.

vizi London, nato pride Dunaj! Borza je bila ta teden v znamenju dviganja tečajev, narasla sta zlasti London in Newyork.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.37, London 15.275, Newyork 309.375, Bruselj 52.30, Milan ne notira, Madrid 42.20, Amsterdam 208.70, Berlin 124.20, Dunaj 57.20, Stockholm 78.75, Oslo 78.75, Kopenhagen 68.20, Praga 12.78, Varšava 58.05, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.72, Buenos-Aires 0.845. o

Hmelj

Zalec, 23. novembra.

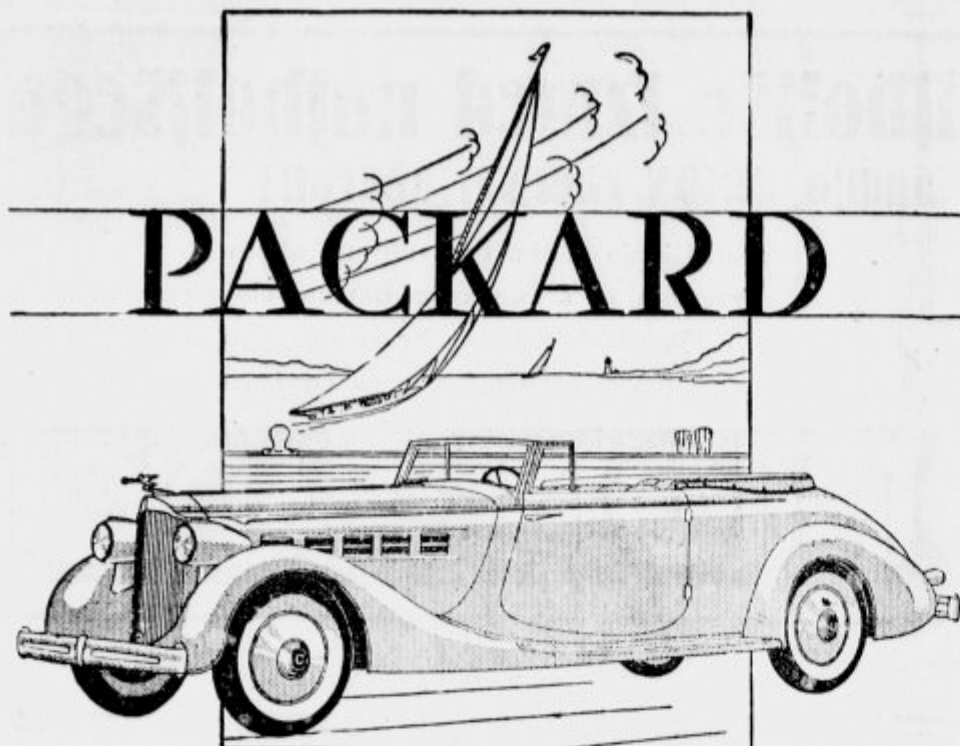
Hmeljarska zadruga poroča, da se je zadnji teden hmeljska kupčija skoraj docela umirila; pri nominalno sicer neizpremenjenih cenah je bilo nekaj zanimanja le za cenejši drugovrstno in tretjevrstno blago. Pri tem pa se inozemstvo še vedno zelo zanima za naš letošnji pridelek ter se obrne na zadrugo za tozadevna pojasnila.

Na Češkoslovaškem je hmeljsko tržišče prav mirno, cene so postavile v Zateu na 26—33 Kč, t. j. 47—60 Din za kg, vendar je več zanimanja le za cenejšo blago in predvsem za domače pivovarne; sicer pa se računa, da še neprodane zalo-

ge letošnjega pridelka v prvi in drugi roki znašajo le še kakih 10.000 stotov. V Ustetu in Roudnici je tržišče prav tako ali še bolj mirno in notira letošnji pridelek le bolj nominalno do 24 Kč t. j. 43 Din, v Dubi pa do 16 Kč t. j. 29 Din za kg.

V Nemčiji se sicer hmeljska prometna družba mnogo trudi, da zopet poživl kupčijo, vendar je tržišče prej ko slej mirno in se v okviru dopustnih najvišjih in najnižjih plačujoče le nižje cene. — V Franciji je tržišče razmeroma mirno, cene pa nominalno neizpremenjene. — V Belgiji je tendenca na borzi prav mirna in letošnji pridelek notira 9—14 za kg. — V Angliji skupno vnovčevanje še ni pričelo. — V Ameriki je tržišče sicer razmeroma mirno, vendar razpoloženje žvrsto in letošnji domači pridelek notira do 15 Din, uvoženi in že zacarinjeni inozemski pa do 79 Din za kg. — Splošno izgleda, da so prve potrebe zamenkrat tako trgovine, kakor tudi pivovarske industrije krite in je zato tudi zanimanje obče ponehalo.

**Ali ste že
poravnali naročnino?**

PACKARD

Brzina, moč brez napora, trpežnost, izrazita lepota, vse to so značilne lastnosti Packarda. Voziti Packard pomeni pravi užitek luksuzne vožnje.

Ali zapomnite si, da je Packard poleg svoje lepote izdelan tako, da vzdrži tudi najtežje tresljaje vožnje. Izredna moč je prednost teh voz. Packard pomeni najbolj ugodno nalaganje denarja za dolgo in brezskrbno vrsto let, polnih prijetne vožnje.

To je svojstvena prednost Packarda, ki je znana po vsem svetu. Ni je ponosneje besede, ki jo more motorist izreči, kot je ona: »Jaz imam Packard«.

Zastopstvo tvrdke W. H. SMYTH
IVAN LOVŠE
LJUBLJANA, BETHOVNOVA 14

W. H. SMYTH
GUNDULIČEVA ULICA 15
ZAGREB

Vprašajte vsakogar, ki ga ima!

Za sneg in brozgo!

Za dame

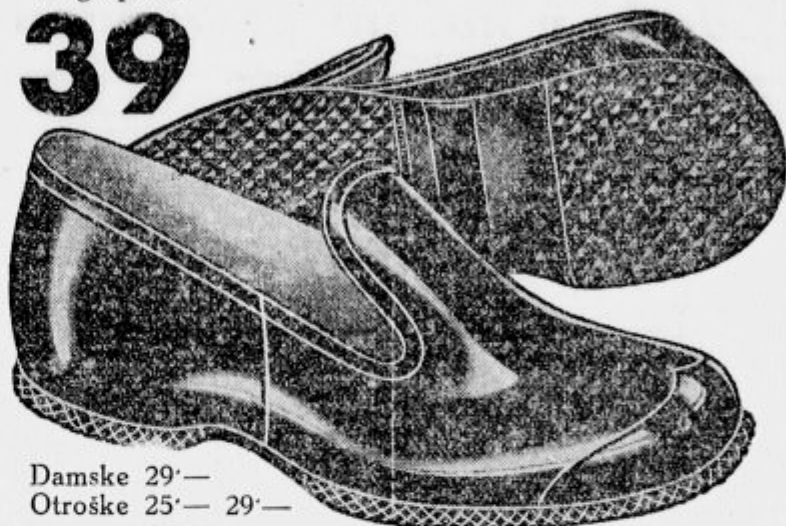
69

Otroške 39' — 49' —

Za gospode

39

Damske 29' —

Otroške 25' — 29' —

Rata

GREŠITE MNOGO
Čako ne čitate redno
SLOVENCA

Ruff čokolada

se dobi povsod!

ZAHVALA. Vsem, ki so z menoj sočustvovali in bili v pomoč v najtežjih trenutkih in ki so nenadomestljivega soproga in očeta, gospoda

Rudolf Zitterschlagerja
kontrolorja drž. žel. in šefa postaje St. Ilj

v tako obilni meri obsuli s cvetjem in ga spremili iz raznih krajev na njegovi zadnji poti, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebej sem hvaležna č. duhovščini iz St. Ilje, gosp. dr. Pichlerju za požrtvovalnost in nego, dalje gg. železničarjem JDZ in BBO, g. županu in občinskemu odboru, Jadranski straži, JRZ, učiteljskemu zboru in deci, finančnim uradnikom, orožnikom, g. svetniku Vračetu, g. kaplanu Ravlu, šolskemu upravitelju g. Sardoču in bančnemu uradu. Malešiču za iskrene poslovalne in tolažilne besede, in pev. društvu za žalostinke. Iskrena zahvala g. upravitelju pokop. pri Sv. Križu, g. višjemu kontrolorju Jenku, ki se je v imenu UZČ poslovlil ob grobu, tovarišem pevcem iz Zidanega mosta za v sree segajoče žalostinke, vsem darovalcem cvetja in vencev, sploh vsem, ki ste od blizu in daleč prišli izkazati zadnjo čast nepozabnemu pokojniku.

Maribor, dne 23. novembra 1935.

Zalujoča soproga Milena in sin Božo in sorodstvo.

Najlepša

Miklavževa darila

kakor: slike, kipe, križe s svečniki, albume, pisemski papir, nalivna peresa, s kaničice in vse šolske potrebščine, kupite najceneje v trgovini

H. NIČMAN - Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

„Slovenčeva“ podružnica
Ljubljana, Tvrševa cesta

(palača Poštni dom)

sprejema vsakovrstna naročila, tičočja se „Slovenca“, in daje tozadevne informacije

DUHOVŠČINA DEKANJE »ŠALEŠKA DOLINA«
naznanja, da je prečastiti

msgr. Ivan Rotner

tajni komornik Nj. Svetosti, bivši dekan, župnik v Skaljah, odlikovan z redom sv. Save IV. vrste

v 74. letu starosti, previden s tolažili svete vere, umrl dne 22. novembra 1935 ob 15. uri. — Pogreb dragega pokojnika bo v Skaljah dne 25. novembra 1935 ob 10. uri.

Gg. duhovnim sobratom in vernikom ga priporočamo v molitve.

Škale, dne 22. novembra 1935.

Sax Rohmer:

24

Skrivnost dr. Fu-Mančuja

Tedaj se je zgodilo nekaj posebnega. Čez mizo se je priklonila nekaka mastna para, rumenkasto-zelen oblak. Hipno navdahnjenje, ki se mi je porodilo ob spominu na neke besede moje krasne obiskovalke, je prišlo vame. »Beži, Smith!« sem zavpil na ves glas. »K vrtom! K vrtom, gre za življenje! Fu-Manču je poslal ta zaboja!«

Naglo sem ga objel. Ko se je sklonil, se mu je gibajoča se para dvignila skoro do nosa. Vlekel sem ga nazaj in malone vrgel ven na stopnišče. Vstopila sva v mojo spalnico, in tam sem videl, ko sem privil luc, da je bilo Smithovo zagorelo lice nenavadno prepadeno in blede.

»To je strupen plin!« sem hripavo dejal, »in v marsikaterem oziru istoveten s klorom, samo da ima svojevrstne lastnosti, ki kažejo, da mora biti še nekaj hujšega — Bog in Fu-Manču sama vesta, kaj! Klorovi hlapi ubijajo ljudi v belilnicah. Bila sva slepa — zlasti jaz. Ali ne uvidiš? Nihče ni bil v rakvi, Smith, toda v njej je bilo dovolj te strašne snovi, da bi lahko zadušila ves polk!«

Smith je krčevito stisnil pesti. »Moj Bog!« je dejal, »kako naj upam, da obračunam s proizvajalcem takih peklenskih načrtov? Zdaj razumem ves načrt. On ni bil

računal na to, da se bo skrinja od mumija prevrnila, in Kweejeva naloga je bila, odstraniti zamašek s pomočjo motvoza — ko bi se sir Lionel zadušil! Ta plin je, mislim, težji ko zrak.«

»Klor ima specifično težo 2,41 — sem dejal, »je torej dva in pol krat težji ko zrak. Lahko ga prelijete iz vrča v vrč, kakor tekočino — ako nosiš plinsko masko. V tem oziru je ta snov videti podobna kloru: razlika pa nas tako ne more zanimati. Raketa bi se izpraznila skozi luknjo, plin pa bi se bil razpršil, ne da bi — razen duha — pustil kako sled.«

»Zaduhal sem ga, Petrie, na zamašku, toda seveda mi je bil duh neznan. Morda se spomniš, da si hotel storiti isto pa ti je to preprečil prihod sira Lionela. Voj tistih vragov cvetlic je najbrže tudi deloma pomagal raztopiti duh. Ubogi, prevarani Strozja je plin vdihnil, med padcem pa prevrnil skrinjo, da se je ves plin —«

»Pretil pod vrata s šrambo in lol po stopnicah, kjer je čepel Kwee. Croxted je, kakor vemo, vlonil šipo, kar je napravilo dovolj prepriča, da je odšel ostanek plina. Mogoče ga je tam se na tleh. Grem in odprem obe okni.«

Smith je dvignil svoje suho lice. »Po vsem tem je Fu-Manču napravil več ko dovolj, da bi odstranil sira Lionela Bartona,« je dejal, »in zaničljivo — si opazil držo, Petrie? — zaničljivo je namenil presežek plina meni. Njegovo zaničevanje je upravičeno. Saj jaz sem dete, ki si prizadeva, meriti se s takim umskim velikanom. Nikakor ni moja zasluga, da si ima dr. Fu-Manču pripisati dvojni uspeh.«

TRINAJSTO POGLAVJE

Sanjam — in bdim.

Zdaj vam bom povedal, kako čudne sanje sem sanjal, in o se bolj čudnih stvarih, ob katerih sem se zbudil. Ker mi je ta privid kar na lepem šinil na pamet, storim najbolje, da povem stvar brez kakšnega uvoda. Takole je bilo:

Sanjal sem, da sem ležal na tleh in se krčevito zvijal v nepopisnih bolečinah. Žele so mi bile polne tekočega ognja, in da ne bi bilo tiste peklenske teme okoli mene, sem si rekel, bi bil moral videti dim, ki se je kadil z mojega gorečega telesa.

To je smrt, sem si mislil. Potem je jel padati name hladilen dež, pronikal skozi kožo in mišično tkivo do mučenih žil, in pogasil ogenj v njih. Ves sopeč, toda brez bolečin, sem ležal — užrpan.

Polagoma se mi je vračala moč, in poizkusil sem vstati; toda preproga pod menoj je bila tako nenavadno mehka, da mojim nogam ni nudila nikakega upora. Zato sem bredel in se potapljaj v njej ko plavač v vodi; in krog in krog mene so se dvigale neprodne stene teme, ki je bila skoraj prijateljska. Vprašal sem se, zakaj nisem mogel videti oken. Bliskoma me je prevzela strašna misel, da sem oslepel! Na zadnje sem se le nekako spravil na noge in se potem omotičavo zibal. Zavedel sem se nekake težkega vonja in vedel sem, da je moral biti neke vrste kadilo. Potem — se je nekje v neizmerni daljavi porodila majhna luč. Venomer se je večala. Njen stih se je širil z modri-

kasto rdečim žarom — kakor tekočina. Zdajci je zajel temo in napolnil vso sobo.

Toda to ni bila moja soba! Sploh ni bila nobena soba, kar jih poznam. Bil je nekak prostor, ki je bil tako velik, da so me njegove razsežnosti navdajale s tako grozo, kakor še nikoli prej; to je bila groza obzidane brezmejnosti. Ta brezmejna razsežnost je porajala nekak šum, ki je imel čisto razločen ton. Zaveso so krile štiri stene. Nikakih vrat ni bilo videti. Zaveso so bile razkošno poslikane z zlatimi zmaji; in ko so kačja telesa žarela in se svetlikala v naraščajočem siju luči, se mi je zdelo, da se je rep vsakega zmaja na tesno prepletal z repom drugega. Preproga je bila tako razkošna, da sem stal do kolena v njej. Tudi preproga je bila polna zlatih zmajev; in videti je bilo, ko da enakomerno drsijo sem ter tja po sencah okrasja.

Na oddaljenem koncu dvorane — zakaj bila je dvorana — je sredi razkošja preproge stala ogromna miza z zmajevimi nogami. Na njej so bili iskreni se globusi, cevi, v katerih so bili živi stvori, knjige tako velike in tako vezane, da si jih ne bi mogel zamisliti instrumenti, ki jih zapadna znanost ne pozna — različna šara, ki je ni mogoče popisati, je preplavila tla, puščajoč čudno praznino na veliki preprogi, polni zmajev. Nad mizo je visela veličanska svetilka, obešena na zlatih verigah k stropu — ki je bil, če sem sledil verigam kvišku, v taki višini, da se mi je pogled zgubil zgoraj v škrlatni senci.

(Dalje sledi.)

Najlepša in najbolj razširjena uradno dovoljena slika

NJEG. VEL. KRALJA PETRA II.

delo J. UHLIKA,

ki ima vsa potrebna odobrenja in priporočila
Oblasva in šole se opozarjajo, da pred nakupom
primerjajo

delo, ceno in velikost naše izdaje z dru-
gimi slikami. Vaš dober okus Vam bo narekoval,
da boste kupili

samo to sliko

„RUBENS“

Umjetnički nakladni zavod - ŽIVKO CVIJIC, ZAGREB, VLAŠKA ULICA 53

Tinčkove in Tončkove prigode

188.

Slavnostni sprejem.

Kakšno pa je bilo njihovo začudenje, ko so stopili iz dolgega
hodnika v notranjostno trdnjavo in opazili tam vse polno črnih pritlikavcev,
ki so jih na vso moč slavnostno in gostoljubno sprejeli!
»Cindaraša, bum, bum, bum!« je zaigrala godba, pred njo pa je stal
čokat pritlikavec, ki ni bil nihče drugi kot blagorodni gospod župan
sam. Svečano je izročil dečkom ključ do mestnih vrat in jih povabil
s seboj.

Na čelu veličastnega spreveda je stopal blagorodni gospod župan
sam, s pisano palico v roki, ki je bila znak njegovega dostojanstva,
tik ob njem je strumno korakal kapelnik vrle godbe, za njim pa osebni
čuvaj kraljice, pravi Brdava, ki je vse tri dečke svečano in zlahka
nosil na dlaneh svojih rok kakor igračke... Pred godbo jo je moško
mahala drobna opica, ki je bila najbrž prepričana, da ni prav nič
manj imenitna kakor blagorodni gospod župan sam, za godbo pa je
korakala v sprevedu še dolga vrsta vsakojakih drugih pritlikavcev.
»Fantje, meni se vse tako zdi, da ležimo doma v postelji in se
nam vse tole samo sanja!« je dejal Tonček in strmel s široko odprtimi
očmi predse.

Tinček pa ga je krepko uštipnil v nogo in ga pobaral:
»Ali te kaj boli?«

»Ajsa! Seveda me! Saj nisem iz lesa! Ali se ti je zmešalo?« je za-
vrtokal Tonček.

»No, potlej se ti pa ne sanja!« je mirno odgovoril Tinček. »Tako
vama povem, tovariša: zašli smo med pritlikavce, ki se imenujejo
Pigmeji!«

Poceni

se zopet dobe solidni, lepi
stoli tovarne

Remec-Co

v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča)

Dr. Ivan Lininger naznanja v svojem in v imenu brata
in sester, da je njihova ljubljena mati, oziroma stara mati
in tačča, gospa

Roza Lininger

zasebnica

dne 23. novembra 1935, v 81. letu starosti, mirno umrla.
Pogreb bo v nedeljo, dne 24. novembra 1935 ob pol 5 pop.
iz mrtvašnice, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu,
kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.
V Ljubljani, dne 23. novembra 1935.

Izdelane doma v Sloveniji,
od naših domačih krojačev,
v izdelavi in kvaliteti najboljše,
kljub vsemu pa najcenejše so

Soko

obleke

Naši domači krojači, ki izdelujejo
„Soko“ obleke

so dokazali, da so nam tuja podjetja ne-
potrebna, in da mi doma v Sloveniji z
domačimi močmi izdelamo trpežna in so-
lidna oblačila, ki v kakovosti in izdelavi
prekašajo izdelke tujih podjetij

**Ako kupujete naše blago, ostane
naš denar v naši banovini**

**Ako kupujete naše blago, dajete
delo našim ljudem**

**Ako kupujete naše blago, ste za-
dovoljni, ker je naše blago
dobro, trpežno in poceni**

Prodajalne, kjer se dobijo

Soko

se nahajajo:

obleke

Ljubljana, Sv. Petra c. 23 in Celovška c. 63

Kranj, Tavčarjeva ul. 6 in Prešernova 11

Celje, Kralja Petra cesta 22

Maribor, Aleksandrova cesta 27

Murska Sobota, Jesenice, Litija, Vransko

Za slavnostne
dneve

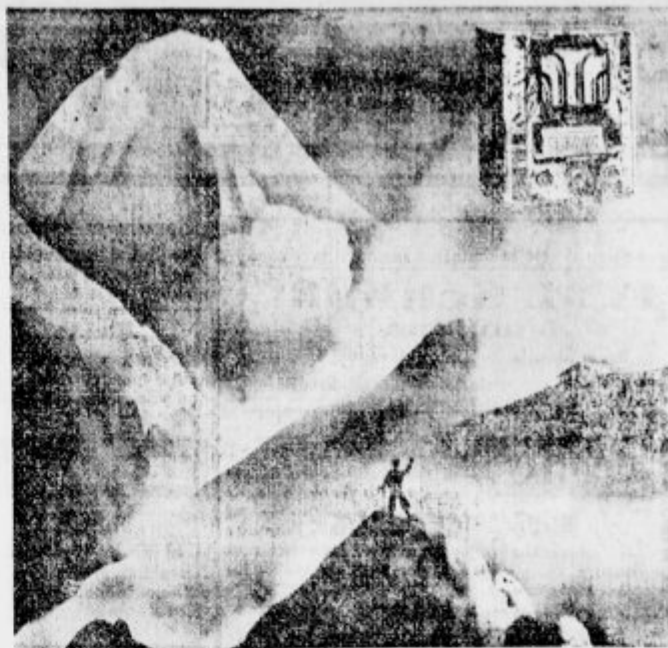

Uprava „Slovenca“ Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Ateksandrova

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista
izvršujejo vsi upravni posli in dajejo
pojasnila. Spadajo v delokrog uprav-
ništva lista

Najvišje se povzpne le PHILIPS RADIO

Sprejem brez motenj in šumenja. Višek moderne radio-
fonije. 10 novih tipov! Za vsak žep odgovarjajoči aparat

PHILIPS RADIO

NAJVEČJA RADIOINDUSTRIJA SVETA

38.000 delavcev, 32 tovarn v
19 državah na 4 kontinentih

V ugoden nakup nudimo:

kuhinjsko posodo in vse gospodinjke potrebščine,
okovje za stavbe in pohištvo,
različno orodje in drugo železnino.

A. Semenič in drug, Ljubljana, Miklošičeva c. 15

Irgovina z železnino — Zaloga patentiranih „Kraljica peči“

POHIŠTVO

NAJNOVEJŠI MODELI - VELIKA IZBIRA

ERMAN & ARHAR

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

1 kg Din 6.50 in 8—

PERJE

Kemično čiščeno čohano perje 1 kg 16 in 20 Din,
skubljeno gosje perje 1 kg 36 Din, polpuh 70 Din
dalje, sivi puh 80 Din, bel puh 150 Din, polnjene
blazine 60 x 80 cm od 22 Din, polnjene pernice od
90 Din dalje. Inlet in odeje. Vzorci brezplačno pri-
„POSTELJINA“, Zagreb, Ilica 76

Inserirajte v „Slovenca“!

V neizmerni tugi naznanjamo žalostno vest vsem znan-
cem in prijateljem, da je ljubi Bog poklical k Sebi našega
iskreno ljubljenega očeta, tasta, starega očeta, brata, svaka
in strica, gospoda

Antona Rebola

uradnika drž. žel. v pok.

ki je danes, dne 22. novembra 1935, ob 19. uri, previden s
sv. zakramenti za umirajočega, po kratki in mučni boleznici, mirno
in bogu vdano zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 24. nov.
ob 15.30 iz hiše žalosti Majstrove ulice št. 18 na pokopališče
na Pobrežju. — Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek,
dne 25. novembra ob 8. uri zjutraj v cerkvi Matere Milosti
v Mariboru pri očetih frančiškanih. — Naj v miru počiva!

Zalujoči ostali: Franja, hčerka; družine Ivan Rebolj, Mauko,
Kitak, Lovrec in ostali sorodniki.

ZAHVALA. Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja
ob smrti naše ljubljene, nenadomestljive hčerke in sestre, gđe

Marije Šorli

se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo. Posebna srčna
zahvala gđ. zdravnikom, ki so se trudili ji lajšati trpljenje,
gđ. duhovščini, solskemu nadzorniku Altu za lepe poslovične
besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru, vsem darovalcem
krasnih vencev in šopkov, in vsem onim, ki so jo spremlili
na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 23. novembra 1935.

ZALUJOČI OSTALI.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglas Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10'—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka polna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Zanesljivo si oglejte današnjo razstavo trvdke

F. M. Schmitt

Ljubljana

Pred Školjo 2 Lingerjeva ul. 4

Pridite! Pridite! Pridite!

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert salonskega orkestra (b)

Služba kcejo

Trgovski pomočnik

mešane stroke, priden in pošten, veče slovenskega, nemškega in madžarskega jezika, zmožen nekaj kavic, želi premeniti službo z 15. decembrom. Naslov v vseh poslovalnicah. - Slov. - pod št. 14449 (a)

Mlinar

išče službo ali vzame mlin v najem. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14408.

Kuharica

ki zna voditi kuhinjo hotela, išče primerno službo. Nastop s 1. dec. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 2398.

Dekle

izučena šiviljska pomočnica, išče službo. Gre tudi za sobarico. - Javiti: Bela Covicin, Ruše pri Mariboru. (a)

Službo blagajničarke

ali trafikantke (tudi kaj slabe) za čez dan) — isčem. Najraje v Celju in okolici. Nudim 10.000 Din kavicje. Ponudbe podružnici - Slov. - v Celju pod »Kavcija« št. 11508. (a)

Knjižgovodkinja

mlajša, 7 let prakse, izurjena, želi službo. Zmožna tudi samostojnega dela. Zahtevki skromni. - Prosi naslov na upravo »Slov.« pod št. Delovna št. 14434. (a)

Brivski pomočnik

dobro, išče službo v boljši saloni. Izvrsten bubi-frizer, opravlja razna damska dela. Ponudbe na upr. - Slov. - pod št. 14412. (a)

Gospa išče službo

kateri ali vrste, najraje kot nabiralica (iliterica) ali knjižničar. Ponudbe na upr. - Slov. - pod št. 14431. (a)

Mlado dekle

veče nekoliko svirani — išče katera koli zaposlitev. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14431. (a)

5000 Din

plačam delavcem, ki mi pomogajo da državne ali druge stalne javne službe. Ponudbe na upr. - Slov. - pod št. 14439. (a)

Prodajalka

vajena tudi pisarniških del, želi premeniti mesto. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Postena« 14580.

Mlado dekle

pošteno, perfektno izučeno v šivanju perila in kuhe. Išče primerno službo pri boljši hiši. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Vestna«.

Služba kcejo

Zastopnike

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd., išče mo. - Personae, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Kmetjsko dekle

vajeno dela na polju in pri živini, sprejme v službo na majhno posestvo učitelja Jagodič Justa v Zelimlah pri Ljubljani. - Ponudbe le s potrditvijo domačega šolskega vodstva o splošno dobrih lastnostih. (b)

Sprejem vajuca

brez hrane in stanovanja. Figa Ivan, pilarna, Vošnjakova ulica 6. (v)

Učenka

želi mesto v trgovini. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Sposobna« št. 14581.

Zasluzek

Potniki

ki bi prevzeli v prodajo dobrodošč predmet - naj pošljejo ponudbe na upr. - Slov. - pod »Provizija« št. 14496. (z)

Prešite odeje

delam in stare predelujem — cena nizka. Pečenko, Rožna dolina c. X.I. (z)

Pohišstvo

Moderno spalnico

česnjevo ali iavorjevo — zamenjam za deske. Viktor Setina mizarstvo, Guncel, St. Vid nad Ljubljano. (s)

Hrastova spalnica

dobro ohranjena — in otroška postelja poceni naprodaj. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14539.

Spalnico

malo rabljeno javorov larnič, poceni prodam. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14620. (s)

Oblike za gospode

iz finega českega blaga, soliden lasten izdelek

Din 700 — do 900 —

A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ulica

Spretno pletiljo

takoj sprejem. F. M. Rozman, Zidovska ulica 7. (b)

Gospodično

ki obvlada perfektno stenografijo in strojeprisanje, sprejem v odvetniško pisarno. Ponudbe s prepisi spricelav in zahtevno plašo na upr. - Slov. - pod »Takošen nastop« 14544.

Prvovrstno šteparico

takoj sprejme. Mohorič Anton, čevljarstvo, Ljubljana, p. Podnari, Ljubljana, Gosposvetska 13. (b)

Dekle

ki bi posodilo 3000—4000 dinarjev, dobi službo kot pomoč v gostilni in trgovini na deželi. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14567. (b)

10 do 15 tesarjev

sprejme Emil Tomazič — stavenik, Ljubljana. (b)

Livarija in oblikovalca

samostojno moč — sprejem. Pfeifer, Hoče. (b)

Mlajšo šteparico

in vajenico sprejme Kukuljan-Mulej, čevljarstvo — Franciskanska 8. (b)

Poslovodja

poslovodkinja dobi službo v gostilni Ljudske kuhinje na Jesenicah. Reflektanti naj se zglase v teku 14 dni. (b)

Vajenci

Trgovskega vajenca

z meščansko šolo sprejme večja trgovina na deželi. Ponudbe poslati v upravo - Slov. - Maribor, pod »Priden« št. 14510. (v)

Krojaškega vajenca

sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — Stanko Kopač, Zg. Siska, Ljubljana VII. (v)

Vajenca

takoj sprejme delavnica boljših ključavničarskih izdelkov. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14554. (b)

Damske zimske plašče

v veliki izbiri in sicer v cenah n. pr. bolj priprosti za vsak dan od Din 190 — naprej boljši plašči v modnih desnih od Din 280 — „ enobarvni lenni s kožu-hovino od Din 450 — „ dekliški plašči v vseh velikostih od Din 160 — „ otroški plašči vseh velikosti od 2 let od Din 50 — „ kakor tudi velika izbira boljših plaščev za močnejše dame po najnižjih cenah. P. n. državnim uslužbenim in učiteljem se plačilo olaša. — Se priporoča

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Davčne pritožbe

napovedi, informacije, revizija vplačil: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Miklošičeva 7, II. nadst. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana, Krekov trg 10.

Pouk

Matematiko

in sorodne predmete dobro instruiira akademik-matematik. Pojavnila pri Bögel, Kolodvorska 23. (u)

Kako postaneš šofer?

Ako se vpiše v J. Čehovo šofer, šolo Ljubljana VII, Frankopanska 21, garaža Kopač, ki Ti pošlje na zahtevo prospekt za stonji.

Damski krojni tečaj

se vrši od 21. dec. 1935. Zahtevate cenik (prospekt), za odgovor znamko priložiti. - Prijave sprejema

Teodor Kunc

lastnik strokovne šole Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II

knjižica „TOALETA“

za prirobovanje damskih oblačil obsega 120 strani in 50 rizz po znižani ceni Din 50'.

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje

išče mirna stranka. Najraje Pod Rožnikom ali v bližini gostilne »Katra«. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14497. (e)

Dvosobno stanovanje

oddamo 1. decembra starejšima zakoncem, ki bi oskrbovala vrt in skrbela za red. Pojavnila pri Električni zadrugi, Sp. Siska.

Trisobno stanovanje

komfortno, s kopalnico, suho in solneno, oddam na Kodeljevem. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14534. (e)

Trisobno stanovanje

udobno, družinsko, oddam zaradi premostitve. Mur-nova 6, vis a vis cerkve Siska. Lepa prilika. (e)

GRADBENI INŽENJER

z dva do tri-letno prakso

se sprejme

Pogoji po ustmenem dogovoru.

Ponudbe s curriculum vitae a brez dokumentov na upravo lista v Mariboru.

Enosobno stanovanje

z vrtom oddam. Mala vas št. 31, Ježica. (e)

Enosobno stanovanje

s pritlikinami takoj oddam. Deteljeva 8, Moste.

Dvosobno stanovanja

za Bežigradom oddajamo. Tyrseva 93. (e)

Sobo in kuhinjo

z elektriko, takoj oddam. Izanska 71. (e)

Večje stanovanje

v Rožni dolini - oddam takoj ali pozneje. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14615. (e)

Sobe

ODDAJO:

Opremljeno sobo

čisto, oddam 1 ali 2 osebam s hrano ali brez. Aleksandrova cesta 7/II. levo. (s)

Sobo

z eno ali dvema postelja-ma, s posebnim vhodom, oddam. Gubčeva 11, Ljubljana VII. (s)

Sobo

opremljeno ali prazno — oddam. Tovarniška ulica št. 23. (a)

Ženitbe

Vdovec

srednjih let, posestnik in gostilničar, v okolici mesta na bivšem Stajerskem, želi poročiti vdovo ali gospodično z nekaj premoženja. Ponudbe pod »Slov.« v Mariboru pod »Zastopnost« št. 14478. (z)

Stara cerkev

Prosim sporočila. (z)

Gospod

42 let star, s štiristano-vanjsko hišo v Ljubljani, želi znanja z gospodično z nekaj gotovine ali z obrtom, ali posestnico, staro do 40 let. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Resna ženitev« s polnim naslovom št. 14575. (z)

Starost

Prosim sporočila. (z)

Gospod

42 let star, s štiristano-vanjsko hišo v Ljubljani, želi znanja z gospodično z nekaj gotovine ali z obrtom, ali posestnico, staro do 40 let. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Resna ženitev« s polnim naslovom št. 14575. (z)

Vnajem

IŠČEJO:

Mesarijo

na prometnem kraju — isčem v najem event. kupim. Ponudbe pod poštno ležečo »Sigurna bodočnost«, Vojnik. (m)

Delavniške prostore

večje, iščemo za kovinski obrat. — Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Kovinska delavnica« št. 14560.

Gostilno

ali restavracijo — dobro vpeljano, na prometnem kraju Gorenjske, vzamem takoj v najem. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Kranj« št. 14546. (n)

ODDAJO:

Gostilna in trgovina

se da pod ugodnimi pogoji v najem, event. tudi na račun. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14396. (n)

Obsežen lokal

na Mestnem trgu št. 20, oddam. Informacije: Kroj-ska ulica št. 1/II. d., od 9. do 10. ure. (n)

Oddam lokal

s 1. decembrom. Vprašati upravitelja hiše Krekov trg 10, dvorišče (desno).

Lep lokal

oddamo v sredini mesta. — Informacije: »Slovenia Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta. (n)

Damski modni salon

v mestu, dobro vpeljan, ugodno oddam v najem. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Dobra eksisten-ca« št. 14545. (n)

Eksistenca za rodbino

se nudi s prevzemom pen-zije (gostilne) v znanem letoviskem in zimsko-sportnem mestu blizu Ljubljane (12 velikih sob, dve kuhinji, kopalnica, postr. prostori, vrt, vrtna hišica, elektrika, vodovod v vsakem nadstropju ob vodi, zraven kopalnice). Krasnega lega pod Alpami ob železnici, dobre zveze z Ljubljano; želi se nekaj polistva. Event. se odda v oskrbo tudi renom. letno in zimsko (zaprt) kopalnišče in prihodnjo no-malše ena manjša vila. Pogoji ugodni. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14571. (n)

Parcela

nasproti nove III. gimna-zije prodam. Naslov v upr. pod št. 14611. (p)

2 parceli v Stožicah

prodam za knjižice Mest-ne hranilnice. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14625. (p)

Trinadstropno hišo

z vpeljano gostilno - pro-dam. Ugodni plačilni po-goji. Križevniška 11-II. (p)

Dvostanovanjsko hišo

prodam. Hafner, Skofljica št. 37. (p)

Parcela

2660 m², na Ježici, blizu glavne ceste — naprodaj. Naslov v upr. - Slov. - pod št. 14390. (p)

Duhovniki-penzionisti

V Petrovčah blizu cerkve ugodno naprdaj majhno posestvo. — Hiša je bila nekdanj last duhovnika. - Ponudbe v upr. - Slov. - v Celju pod »Ugodno« št. 14507. (p)

Gozdno veleposestvo

v Sloveniji, do 400 johov v enem kosu, naprdaj blizu železnice. Mlad sad-dovnjak, nekaj njiv in travnikov. Hiša za luga-ra. Resne ponudbe na upr. - Slov. - pod »Sajajno na-ložen kapital« št. 14482.

Rentabilno hišo

do 500.000 Din, več stano-vanjsko, s trgovskimi lokali, v večjem mestu, na prometnem kraju, kupim. Obširne ponudbe na podružnico »Slov.« v Celju pod »Trgovina«. (p)

Dražba

Dne 12. decembra 1935 ob 10.30 bo dražba znane trgovske hiše M. Spreitzer, Ljubljana, Maistrova ulica 2. Hiša leži v centru mesta, je trgovsko prvovrstno upeljana ter z večjim dvoriščem, velikimi skladišči in hlevi. — Dražbeni pogoji so na vpogled pri sodišču, soba št. 16. Cenilna vrednost 607.110 Din, najmanjši ponudek 303.555 Din. — Kavcija potrebna 60.711 Din. - Vse podrobnosti in zelo ugodni plačilni pogoji se izvedo pri Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana. (p)

Enonadstropno hišo

8x14 metrov, dvostano-vanjsko, z velikim loka-lom, v centru mesta Ra-deče, elektrika, voda, ka-nalizacija, zraven hiše vrt, zelo pripravnost za upoko-jenja, vinotoč ali vsako obrt, prodam. Cena 48.000 dinarjev. Sprejem hranilno knjigo. Ponudbe na: Zibret, Radeče pri Zida-nem mostu. (p)

Prodajam posestvo

na Dolenjskem — 60 joh-ov zemlje in gospodarsko poslopje. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Poceni« št. 14535. (p)

Hiša

z električno razsvetljavo, vodovodom tik hiše, in srednjim vrtom, dvostano-vanjska, 10 min. od Kra-nja, po zelo ugodnimi po-goji in poceni naprdaj. - Vzamejo se v plačilo hranilnice dobrih denarnih zavodov v polni vrednosti. Pojavnila daje Brezar Alojzij, Mestna klavnica, Kranj. (p)

Poceni prodam

novo štirivrstno »Lubas« harmoniko, uglaseno na c. f. b. as. Naslov v upr. - Slov. - pod »Har-monika« št. 14564. (g)

Brezove hlode

lepe, bele in ravne, kupim večjo množino. Ponudbe na upr. - Slov. - pod »Brez« št. 14548. (k)

Glasba

Poceni prodam

novo štirivrstno »Lubas« harmoniko, uglaseno na c. f. b. as. Naslov v upr. - Slov. - pod »Har-monika« št. 14564. (g)

Pianino

vzajem takoj na posojilo. Ponudbe na upr. - Slov. - pod značko »Pianino« 14613. g

Kratek klavir

dobro ohranjen, zelo po-ceni naprdaj. Naslov v upr. - Slo

Poizvedovanja

REDNA ITALIJANSKA PREKO-OCEANSKA VOŽNJA

Severna Amerika (New York)

»REX« 5. 12. 1935 iz Genove
»CONTE DI SAVOIA« 15. 12. 1935 iz Genove
»VULCANIA« 22. 12. 1935 iz Dubrovnika
»REX« 8. 1. 1936 iz Genove

Južna Amerika (Argentina, Uruguay, Brazilija)

»NEPTUNIA« 4. 12. 1935 iz Trsta in Splita
»AUGUSTUS« 11. 12. 1935 iz Genove
»OCEANIA« 27. 12. 1935 iz Trsta in Splita
»CONTE GRANDE« 9. 1. 1936 iz Genove

Centralna Amerika-Južni Pacifik (via Panama-Čile)

»ORAZIO« 3. 12. 1935 iz Genove

Južna Afrika (Capetown-Durban)

»GIULIO CESARE« 19. 12. 1935 iz Genove
»DUILIO« 7. 1. 1936 iz Genove

AUSTRALIJA — INDIJA — DALJNI VSHOD — PALESTINA redni odhodi

Redna potovanja v letu 1936, po rednih vozniških redih, ki so na vpogled pri vseh naših podzastopstvih

PAROBRODARSKO DRUŠTVO „COSULICH LINE“
„ITALIA“ TRSCANSKO PLOVIDBENO DRUŠTVO
UJEDINJENO BRODOVLJE

Glavna zastopstva ZAGREB, Trg kralja Tomislava 13

Brzljavni naslov: ITALIA

Brzljavni naslov: COSULICH

Podzastopstvo LJUBLJANA, Miklošičeva 15 Interurb. tel. 20-65

Pohišstvo najfinije in najceneje, dobite lahko tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami pri Erni Zelenku, Maribor, Ulica X. oktobra št. 5.

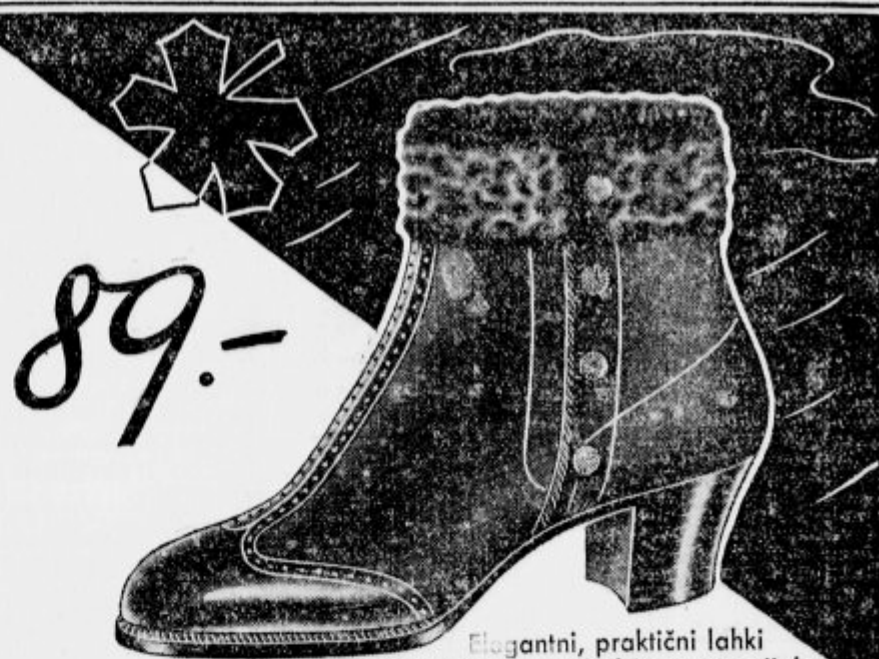
Nadzornika

nad skladišči in odpremo blaga išče večja industrija na deželi. Stanovanje v naravi. Resen, trezen, vojaščine že prost prosilec iz dobre krščanske družine naj pošlje ponudbo s priporočili in pogoji na upravo »Slovenec« pod št. »77« 14542

Razglas

Dodatno k razglasu z dne 3. novembra 1935 glede odstranitve spomenikov, pozivamo tudi p. n. stranke, ki imajo na pokopališču pri Sv. Krištofu grobnice, obzidna grobišča, da odstranijo spomenike, plošče ograje, najkasneje do konca meseca julija 1936. V tem času naj poskrbe stranke za eventualni prenos ostankov k Sv. Križu ali pa na drugo pokopališče. Spomeniki in plošče se smejo odstraniti le z dovoljenjem upravitelja pokopališča pri Sv. Križu — gosp. Legata.

Uprava pokopališča pri Sv. Krištofu,
dne 24. novembra 1935.

89.-

Elegantni, praktični lahki čevlji izdelani iz najboljšega materijala.

149.-

„Diplomatke“ čevlji v katerih boste imeli vedno tople noge.

Rata

Ko smo izročili materi zemlji drago, nepozabno sestro in svakinjo, gđe. Hafner Angelo, skrušena od bolesti ob njenem svežem grobu, izrekava

zahvalo

vsem, ki ste jo spremili na njeni poslednji poti in zasuli njeno zadnje bivališče s cvetjem in zelenjem. Predvsem in posebej še g. dr. Fajdigi Božidarju, njegovemu trudu in prizadevanju, da bi ji vrnil zdravje in ki ji je — kolikor je v človeški moči — lajšal trpljenje zadnjih dni; g. dr. Simončiču Pavlu, ki je prelepo pripravil njeno dušo za daljno pot in vodil pogreb; častiti sestri iz Marijanišča ge. Palouc Liti in gđe. Koemur Pavli, ki so se noč in dan trudili za njo; vsem govornikom ob odprtem grobu, zlasti njenemu dolgoletnemu župniku duh. svetniku g. Šarcu, zastopnici Slonškove družbe gđe. Hafnerjevi Kristi, zastopnikoma Prosvetnih društev gg. Trefaltu in Polaku ter zastopniku učiteljskega društva; pevcem Prosvetnega društva Kranj pod vodstvom g. Mohorja Cirila, g. Hartmanu Lojzetu ter mladinskemu zboru šmartinske šole pod vodstvom upravitelja g. Keržiča za prekrasno poslovljno petje; gđe. tovarišicam in gg. tovarišem, ki so prihiteli od blizu in od daleč po zadnje slovo; bivšim učenkam iz Šmartna ter vsej šolski mladini. — Vsem povrni Bog stotero!

Kranj, dne 23. novembra 1935.

SMAJD Marija, DR. SMAJD ALBIN.

Pogrebni zavod Repič, Ljutomer.

VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCIEM NAZNANJAM PREŽALOSTNO VEST, DA JE GOSPOD

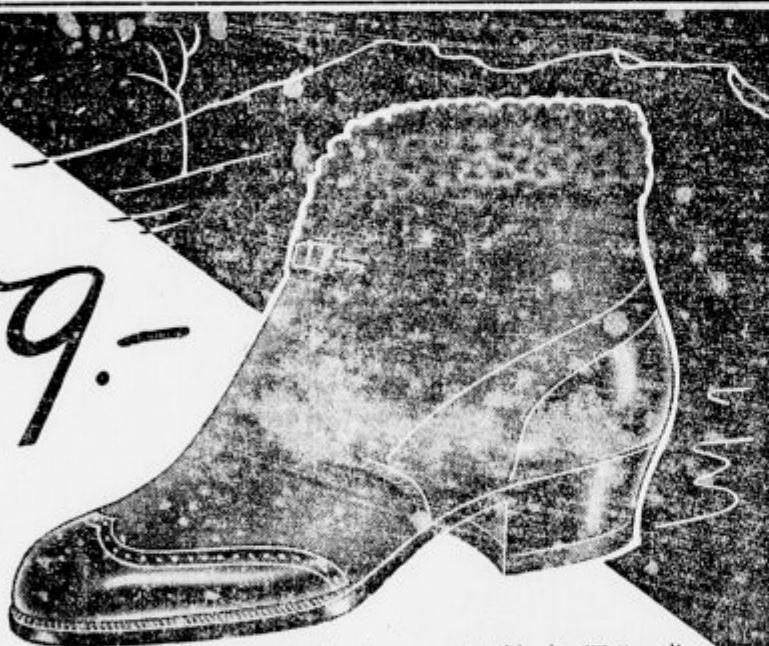
LUKA MEDIN

VELEPOSESTNIK V STRIGOVI IN BUDVI

DNE 22. NOVEMBRA 1935, PO KRATKEM TRPLJENJU ZASPAL V GOSPODU
POKOJNIKA BOMO PREPELJALI V BUDVO, KJER GA POLOŽIMO
K VEČNEMU POČITKU

GLOBOKO ZALUJOČA ŽENA
METODIJA ROJ. MICULINIĆ IN SORODNIKI

89.-

Za zimske dneve najprikladnejši čevlji.

79.-

Topli praktični čevlji, za zimske dneve, z močnim gumijastim podplatom.

Rata